

MAANDAG 8 FEBRUARI 2010

VOORZITTER: JERZY BUZEK

Voorzitter

(De vergadering wordt om 17.05 uur geopend)

1. Hervatting van de zitting

De Voorzitter. – Ik verklaar de zitting van het Europees Parlement, die op donderdag 21 januari 2010 werd onderbroken, te zijn hervat.

2. Verklaringen van het voorzitterschap

De Voorzitter. – Met grote droefheid moet ik u mededelen dat mevrouw Juárez Boal, adjunct-hoofd van de delegatie van de Europese Unie in Haïti, op tragische wijze is omgekomen. Mevrouw Juárez Boal was voorheen werkzaam in het Europees Parlement, tot 2002. Ze kwam om het leven bij de tragische aardbeving die Haïti op 12 januari getroffen heeft. Het totale aantal slachtoffers van de aardbeving is mogelijk wel 200 000. Zoals u zich zult herinneren, hebben we tijdens de vorige vergadering een maand geleden één minuut stilte in acht genomen ter nagedachtenis aan allen die bij de aardbeving zijn omgekomen. We wisten op dat moment niet, althans niet met zekerheid, dat zich onder deze slachtoffers iemand bevond die zo nauw met het Europees Parlement en het werk van de Europese Unie verbonden was – mevrouw Juárez Boal.

Gisteren is in Oekraïne de tweede ronde van de presidentsverkiezingen gehouden. In afwachting van de officiële bevestiging van de verkiezingsuitslag zou ik het Oekraïense volk willen feliciteren met het feit dat de verkiezingen vrij en transparant verlopen zijn. Dit is wat de rapporten vanuit Oekraïne melden. Ik heb nog steeds niet officieel bericht gehad, maar volgens de verklaringen van onze collega's uit het Europees Parlement die als waarnemers bij de verkiezingen aanwezig waren, was er weliswaar sprake van een aantal klachten en incidenten die zonder twijfel een schending van het kiesreglement vormden, maar was de absolute meerderheid van de handelingen van iedereen die met de verkiezingen te maken had in overeenstemming met de procedure en met de normen voor democratische verkiezingen. Dit is een zeer grote prestatie voor Oekraïne. Wij herinneren ons nog hoe volslagen anders het vijf jaar geleden was. Vandaag wensen wij Oekraïne toe dat een democratisch en vreedzaam gekozen president zich zal inzetten ten behoeve van het land. Ook willen we de best mogelijke betrekkingen met Oekraïne creëren. Ondanks de grote politieke instabiliteit van de afgelopen jaren, is zichtbaar dat de democratie in Oekraïne solide fundamenten heeft.

Graag neem ik deze gelegenheid ook te baat om alle politieke krachten in Oekraïne op te roepen hun meningsverschillen bij te leggen en samen een aanvang te maken met sociale en economische hervormingen, evenals met hervorming van de rechtspraak en de grondwet, en hun Europese agenda voort te zetten. Nogmaals: de Europese Unie is erop gebrand goede, vriendschappelijke betrekkingen met Oekraïne te onderhouden, zowel met de toekomstige regering als met de oppositie. We hopen en verwachten dat zij op dit punt zullen samenwerken. Wij delen in deze uitdaging en in de verantwoordelijkheid. Woensdag zal een debat worden gehouden over de situatie in Oekraïne na de verkiezingen. We zullen de verslagen van onze collega's horen. De verkiezingswaarnemingsmissie van het Europees Parlement stond onder leiding van Paweł Kowal. De leden van deze waarnemingsmissie observeerden de verkiezingen van zondag ter plaatse en zullen ons daarover informeren.

De stemming over de benoeming van de nieuwe Europese Commissie vindt morgen plaats. Dit zal een van de belangrijkste ogenblikken van deze zittingsperiode zijn. Namens onze burgers zullen wij in een democratische stemming onze wil kenbaar maken en morgen is dus een belangrijke dag.

Tijdens de vergadering van morgen zullen we ook stemmen over de ontwerpresolutie over het nieuwe kaderakkoord over de betrekkingen tussen het Europees Parlement en de Commissie. De tekst van dit akkoord is u ter beschikking gesteld. Het gaat hier om een uiterst belangrijk stuk wetgeving dat zal bepalen hoe beide instellingen in de komende zittingsperiode zullen samenwerken.

We houden woensdag nog een ander belangrijk debat, over de verwerking en doorgifte van gegevens betreffende het betalingsberichtenverkeer van de Europese Unie naar de Verenigde Staten ten behoeve van het Programma voor het traceren van terrorismefinanciering. Ik zal dit debat zelf voorzitten. Het Europees

Parlement vindt het buitengewoon belangrijk een juist beschermingsniveau voor persoonlijke gegevens te waarborgen. Wij zijn rechtstreeks door onze burgers gekozen en zijn verantwoordelijk jegens hen, maar anderzijds zien wij het belang van de SWIFT-overeenkomst in. Deze prioriteiten dienen door alle leden van dit Huis in aanmerking te worden genomen bij het nemen van dit belangrijke en verantwoordelijke besluit. De stemming vindt donderdag plaats. Ik zal tijdens de stemming niet aanwezig kunnen zijn, omdat ik dan de Europese Raad in Brussel bijwoon.

Er is nog iets anders wat ik u mee wil delen.

De heer rechts naast mij (*de heer David Harley*) begint aan zijn laatste vergaderperiode, na 35 jaar in het Europees Parlement te hebben gezeten.

(Applaus)

Het pensioenstelsel werkt goed, maar soms zijn we daar niet zo blij mee, zoals nu, omdat we een collega met een groot verantwoordelijkheidsgevoel kwijtraken die ons zo veel jaren geholpen heeft efficiënter te zijn als Europees Parlement – we raken u kwijt, David Harley.

Al het goede gewenst voor de komende jaren. Ik hoop dat u van tijd tot tijd onze vergaderingen zult bijwonen om te zien hoe we het doen en dat u ons wellicht advies geeft in de toekomst. Nogmaals heel hartelijk bedankt.

(Applaus)

3. Goedkeuring van de notulen van de vorige vergadering: zie notulen

4. Samenstelling commissies: zie notulen

5. Vervallen schriftelijke verklaringen: zie notulen

6. Verzoekschriften: zie notulen

7. Mondelinge vragen en schriftelijke verklaringen (indiening): zie notulen

8. Van de Raad ontvangen verdragsteksten: zie notulen

9. Aan de standpunten en resoluties van het Parlement gegeven gevolg: zie notulen

10. Besluiten inzake bepaalde documenten: zie notulen

11. Ingekomen stukken: zie notulen

12. Regeling van de werkzaamheden

De Voorzitter. – Aan de orde is de definitieve ontwerpagenda die door de Conferentie van voorzitters is opgesteld overeenkomstig artikel 137 van het Reglement tijdens haar vergadering van donderdag 4 februari 2010. De volgende wijzigingen zijn voorgesteld:

Met betrekking tot de maandag

Geen wijzigingen.

Met betrekking tot de dinsdag

De Fractie van de Europese Volkspartij (Christendemocraten) heeft verzocht om inschrijving op de agenda van verklaringen van de Raad en de Commissie over de moeilijke monetaire, economische en sociale situatie in landen van de eurozone. Dit betreft lidstaten die financiële problemen ondervinden.

Corien Wortmann-Kool, *namens de PPE-Fractie*. – Het is belangrijk dat wij hier in dit huis debatteren over de laatste ontwikkelingen in de eurozone en ook over de maatregelen die de Europese Commissie neemt ten aanzien van landen in de eurozone die zich in de gevarenzone bevinden.

Wij hebben de afgelopen weken gezien dat de impact op de koers van de euro heel groot is en dat een en ander ook tot onrust op de financiële markten heeft geleid. Daarom willen wij graag voorafgaand aan de informele top van donderdag een verklaring van de Raad en de Commissie, niet alleen over de plannen die al voorgesteld zijn, maar ook over de maatregelen die nog kunnen worden genomen om zo snel mogelijk het vertrouwen in de euro te herstellen.

Hannes Swoboda, *namens de S&D-Fractie*. – (DE) Mijnheer de Voorzitter, ik steun dit verzoek van harte! Het is belangrijk dat we over deze kwestie spreken en ons met de principiële problemen bezighouden, zonder partijpolitiek gehakketak over de vraag wie nu schuld treft en wie niet.

Ik heb twee verzoeken. Het ene is dat de collega's van de PPE-Fractie erin toestemmen het aspect van de sociale gevolgen ook in de titel op te nemen, dat we dus duidelijk maken dat het om de crisis in deze landen en de sociale gevolgen daarvan gaat.

Het tweede verzoek betreft het volgende. We willen ook met de Commissie spreken, maar dan met de Commissieleden die in de toekomst verantwoordelijk zijn. Aangezien de nieuwe Commissie nog niet in functie is, moeten we de voorzitter van de Commissie verzoeken om zelf te komen of om iemand te sturen die ook in de nieuwe Commissie verantwoordelijkheid draagt, bijvoorbeeld de heer Almunia of de heer Rehn. Het zou zinvol zijn om in dit moeilijke en belangrijke debat een gesprekspartner te hebben die ook later in de Commissie voor deze zaak verantwoordelijk is.

De Voorzitter. – Als we instemmen met het verzoek en dit punt op de agenda zetten, zullen vertegenwoordigers van de Commissie aanwezig zijn. Ik zal hierover met de heer Barroso overleggen. Wil iemand het woord voeren tegen het voorstel? Zo te zien niet. Dan gaan we nu over tot de stemming. Wie is voor dit voorstel?

Corien Wortmann-Kool, *namens de PPE-Fractie*. – Ik zou graag met klem het voorstel van collega Swoboda willen ondersteunen. Het gaat natuurlijk over alle gevolgen, dus inclusief de sociale gevolgen.

(Het Parlement willigt het verzoek in)

Met betrekking tot de woensdag

De Fractie van de Europese Volkspartij (Christendemocraten) heeft het verzoek ingediend de drie debatten over de voortgangsverslagen 2009 over Kroatië, de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië en Turkije in te schrijven als gecombineerde behandeling.

Ioannis Kasoulides, *namens de PPE-Fractie*. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, dit zijn inderdaad drie resoluties die zijn goedgekeurd door de Commissie buitenlandse zaken en die alle drie gaan over het voortgangsverslag van de Commissie over de uitbreiding.

Derhalve kunnen ze worden beschouwd als een geheel, gezamenlijk worden bestudeerd en gezamenlijk worden besproken.

(Het Parlement willigt het verzoek in)

Met betrekking tot de woensdag

De Fractie Europa van Vrijheid en Democratie heeft verzocht om inschrijving van een mondelinge vraag aan de Commissie over buitenlandse onroerendgoedbezitters in Spanje.

Marta Andreasen, *namens de EFD-Fractie*. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik realiseer mij dat u vorige week, tijdens de Conferentie van voorzitters, een overvolle agenda had en dat er weinig tijd was om te debatteren over de toevoeging van dit punt aan de agenda, maar in de plenaire vergadering van januari hebben – zoals u allen hebt kunnen zien – leden van verschillende fracties zorgen geuit over de kwesties die aan de orde zijn gesteld in de vraag over misstanden met betrekking tot vastgoed van buitenlanders in Spanje. Woensdagavond heeft de Commissie de kans om hierop te reageren.

Daarom vraag ik onze collega's om dit voorstel te steunen. Namens de EFD-Fractie nodig ik u uit om een hoofdelijke stemming te houden. Als de meerderheid dit voorstel steunt zou ik een tweede hoofdelijke stemming willen voorstellen om het debat af te ronden met een resolutie.

Gerard Batten (EFD). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, de motie van mevrouw Andreasen heeft mijn steun omdat veel kiezers ons schrijven over dit probleem, en omdat ik van mening ben dat dit een onderwerp is waarover het Parlement moet debatteren.

Guy Verhofstadt, *namens de ALDE-Fractie.* - (FR) Mijnheer de Voorzitter, ik constateer dat een sterk anti-Europese fractie het Europees Parlement gebruikt om deze zaak aan te kaarten. Dat is een goede ontwikkeling, maar niettemin ben ik tegen, mijnheer de Voorzitter.

(Applaus)

(Het Parlement verwerpt het verzoek)

Gerard Batten (EFD). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik wil graag even het woord voor een motie van orde. Mijn collega daar (*de heer Guy Verhofstadt*) bestempelde ons als 'anti-Europees'. Dat is niet waar: wij zijn tegen de Europese Unie.

De Voorzitter. - Dat was geen motie van orde. Ik verzoek u geen inhoudelijke opmerkingen te maken als we bezig zijn met het vaststellen van de agenda en er geen tijd is voor dergelijke zaken.

Met betrekking tot de donderdag

De Confederale Fractie Europees Unitair Links/Noords Groen Links heeft een voorstel ingediend aangaande het debat over gevallen van schending van de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat. De fractie stelt voor het debat over Madagaskar te vervangen door een debat over de doodstraf, met name het geval van Mumia Abu Jamal.

Sabine Lösing, *namens de GUE/NGL-Fractie.* - (DE) Mijnheer de Voorzitter, volgens ons is het agendapunt Madagaskar vandaag niet zo belangrijk. We verzoeken daarom op dit tijdstip het geval van de Afro-Amerikaanse journalist Mumia Abu-Jamal te bespreken die na een ongeloofwaardig proces zonder direct bewijs in 1982 schuldig werd bevonden aan de moord op een politieagent.

Mumia Abu-Jamal werd ter dood veroordeeld en zit nu sinds bijna 30 jaar in de dodencel. De feitelijke toedracht is tot op heden nooit precies duidelijk geworden en het bewijs is nooit goed onderzocht. In ieder geval vormt de doodstraf één van de ergste schendingen van de mensenrechten. De officier van justitie heeft in de procedure die tot omzetting van de doodstraf in levenslang had kunnen leiden, eind januari deze mogelijkheid verworpen. Het leven van Abu-Jamal staat nu meer dan ooit op het spel. We willen dit geval heel graag in de plenaire vergadering bespreken om te beslissen wat wij kunnen doen om ervoor te zorgen dat de doodstraf wordt uitgesteld en dat Mumia Abu-Jamal bovendien de mogelijkheid wordt geboden om in een eerlijk proces zijn onschuld te bewijzen.

Véronique De Keyser, *namens de S&D-Fractie.* - (FR) Mijnheer de Voorzitter, ik ontken niet dat de situatie van Mumia Abu-Jamal kritiek is en dat deze zaak beslist behandeling verdient. Maar in Madagaskar is het momenteel een grote chaos en het hele land lijdt onder een overgangsregime dat anarchie teweegbrengt en bovendien niet op rechtmatige wijze is geïnstalleerd.

Het is erg moeilijk te beweren dat de ene kwestie belangrijker is dan de andere. Volgens mij kunnen we Madagaskar echter op de agenda laten staan. Mijnheer de Voorzitter, u kunt de Verenigde Staten opnieuw vragen de doodstraf op te schorten. Dat zal helaas niet de eerste keer zijn en ik vrees dat het ook niet de laatste keer zal zijn. In ieder geval weiger ik namens mijn fractie om de resolutie die wij over Madagaskar hebben opgesteld, in te trekken. In dat land bestaat er ook een reële dreiging voor een heel volk.

De Voorzitter. - Overeenkomstig uw voorstel zal ik een grondige analyse van het probleem maken en daar een verklaring over afleggen.

(Het Parlement verwerpt het verzoek)

(Het Parlement stelt de agenda vast)⁽¹⁾

⁽¹⁾ Voor overige wijzigingen van de agenda: zie notulen.

13. Opmerkingen van één minuut over kwesties van politiek belang

De Voorzitter. – Aan de orde zijn de opmerkingen van één minuut over kwesties van politiek belang.

Elena Oana Antonescu (PPE). - (RO) De Roemeense regering bestudeert de mogelijkheid tot het invoeren van een belasting op fastfood, in de hoop dat zo steeds minder mensen dit soort voedsel zullen eten, vooral kinderen en jongeren. Het heeft namelijk desastreuze effecten op de gezondheid op middellange- en lange termijn.

Belastingen kunnen een ingewikkelde oplossing lijken in tijden van crisis. Een dergelijke maatregel kan echter, indien correct uitgevoerd, niet alleen een fiscale maar ook een educatieve werking hebben. Zo leren steeds meer mensen dat hun gezondheid begint met voedsel. De opbrengsten van deze belasting moeten uitsluitend bestemd zijn voor voorlichtingsprogramma's met betrekking tot ongezonde ingrediënten en substanties.

De gezondheidszorg in de lidstaten wordt steeds zwaarder belast door ziekten in verband met obesitas, en het verband tussen obesitas en fastfood is goed gedocumenteerd. Het aanmoedigen van gezond eten moet centraal beleid worden in de Unie, en wij moeten daar niet mee wachten. Een programma op Europees niveau, dat gebruik maakt van de initiatieven van meerdere lidstaten zou welkom en zeer nuttig zijn. Hiermee wordt het voedingspatroon in de Europese Unie mogelijk gezonder.

Jarosław Kalinowski (PPE). - (PL) Mijnheer de Voorzitter, ik wil iets zeggen over de continuïteit van de voorziening van grondstoffen die de landbouwers, handelaars en ook de producenten van voedergewassen en levensmiddelen in de Europese Unie nodig hebben voor hun productie. Een van de belangrijkste bedreigingen voor de Europese toeleveringsketen is het ontbreken van een vastgesteld, toelaatbaar en zeer laag niveau van de aanwezigheid van ggo-variëteiten die tot nu toe nog niet zijn goedgekeurd in de Europese Unie. Volgens de recentste studies zullen er tegen 2015 over de hele wereld ongeveer 120 nieuwe ggo-gewassen worden geteeld. Door het uitblijven van een oplossing stijgen de prijzen van de levensmiddelen en voedergewassen waardoor veel Europese landbouwers van de markt kunnen worden geweerd. Het meest recente voorbeeld was de situatie van juli vorig jaar, toen minimale hoeveelheden van ggo-variëteiten in leveringen van soja werden teruggevonden. Dit had een aanzienlijke invloed op de volledige keten van levensmiddelen en voedergewassen, aangezien Europa, dat niet in staat is in haar eigen behoeften te voorzien, zich genoodzaakt ziet jaarlijks veertien miljoen ton soja in te voeren.

Ádám Kósa (PPE). – (HU) Graag wil ik de Voorzitter of het voorzitterschap van het Parlement vragen aan de Europese Commissie te melden dat ik als onderdeel van mijn werk in een half jaar tijd twee keer een schriftelijke vraag heb gesteld aan de Commissie. In het eerste geval kreeg ik pas na ernstige vertraging antwoord, op mijn tweede vraag, die ik op 30 november heb ingediend, heb ik tot nu toe helemaal geen antwoord mogen ontvangen. Het lijkt me belangrijk dat de dialoog en de betrekkingen tussen de instellingen van de Europese Unie goed verlopen. Ik verzoek u dan ook dit aan te kaarten zodat ik mijn werk in het belang daarvan ongehinderd kan uitvoeren en de antwoorden kan ontvangen.

Csaba Sándor Tabajdi (S&D). – (HU) Mijnheer de Voorzitter, commissaris Kovács, het is een zeer goede zaak dat de Europese Unie eindelijk zagezegd een gezicht krijgt, een minister van Buitenlandse zaken, Cathy Ashton. Tijdens haar hoorzitting heeft ze één zin gewijd aan China, waarvan het mondiale belang hier niet hoeft te worden benadrukt. Het is verbijsterend dat geen enkele afgevaardigde van het Parlement die het recht had een vraag te stellen over China dat heeft gedaan, terwijl de Europese Unie onlangs nog, uitgerekend op de Klimaattop in Kopenhagen, een klap in het gezicht heeft gekregen, omdat de Verenigde Staten en China achter onze rug tot een akkoord zijn gekomen. Ook is het verbijsterend dat de Europese Raad sinds zijn bestaan nooit de relatie van de Europese Unie ten opzichte van China heeft besproken. Daarom vraag ik de Voorzitter de Europese Raad op te roepen de strategische betrekkingen tussen de Europese Unie en China op de agenda te zetten. Het Europees Parlement moet zich echter in de toekomst met deze kwestie bezighouden op een manier die overeenkomt met het gewicht dat China in de schaal legt.

George Sabin Cutaş (S&D). - (RO) Bovenaan de prioriteitenlijst van de toekomstige Europese Commissie moet het terugdringen komen van de economische verschillen tussen lidstaten door middel van een hechte samenwerking in fiscaal en monetair beleid.

Al aan het begin van de crisis bleek dat men bereid was tot samenwerking, en het is hoogst noodzakelijk dat die wordt voortgezet. Tegelijkertijd moet men zich met betrekking tot coördinatie op fiscaal gebied rekenschap geven van het feit dat er in de Europese Unie landen zijn met anders gestructureerde economieën. Zo worden

de economieën van bepaalde lidstaten gekenmerkt door grotere cyclische bewegingen, met een grote behoefte aan overheidsinvesteringen en een groeipotentieel dat hoger is dan de volwassen economieën van de Unie.

Het stabiliteits- en groeipact en de huidige procedure voor toetreding tot de eurozone moeten daarom flexibiliteitsclausules bevatten, op basis waarvan de overheidsuitgaven kunnen worden beoordeeld over een gehele economische cyclus, zodat de lidstaten kunnen investeren op het moment dat dat nodig is. Op deze wijze kan iedere lidstaat zich ontwikkelen naar gelang van het stadium waarin de eigen economie verkeert.

Anni Podimata (S&D). – (EL) Voorzitter, wij zijn de laatste dagen getuige geweest van een gecoördineerde aanval op de economieën van de lidstaten van de eurozone die zijn weerga niet kent, waarbij in sommige landen zoals Griekenland, Portugal en Spanje de marge bij staatsobligaties uit de hand loopt.

Het moge duidelijk zijn dat deze landen worden gebruikt om de financiële cohesie van de eurozone in haar totaliteit maar ook de euro zelf een slag toe te brengen. Dezelfde mechanismen die de wereldwijde kredietcrisis hebben veroorzaakt zij nu schaamteloos bezig te speculeren ten koste van landen die te kampen hebben met grote financiële problemen.

Het kan daarom niet zo zijn dat het voor Europa alleen maar een kwestie is van het evalueren van de maatregelen die genomen zijn om de financiële tekorten het hoofd te kunnen bieden. De werkelijke vraag is of we wellicht maatregelen van solidariteit op Europees niveau moeten gaan nemen door de eurozone en de euro veilig te stellen, en of wij eindelijk een beslissing kunnen nemen omtrent de invoering van beleid dat de fundamentele en dus niet alleen maar de monetaire economische cohesie zal dienen.

Carl Haglund (ALDE). – (SV) Mijnheer de Voorzitter, sinds begin dit jaar mag het zwavelgehalte van brandstof van vaartuigen die havens aandoen en vaartuigen op binnenwateren volgens de Europese zwavelrichtlijn niet meer dan 0,1 procent bedragen. Vanuit milieuperspectief is dat een goede zaak. Het is belangrijk dat met name de zeevaart ook milieuvriendelijker wordt.

Momenteel varen de meeste vaartuigen voor passagiers- en goederenvervoer op zee op zogenaamde zware stookolie. In de Oostzee hebben we al vele jaren gebruik gemaakt van zogenaamde zwavelarme zware stookolie met een zwavelgehalte van 0,5 procent, om het milieu te ontzien. Een laag zwavelgehalte op zee wordt niet als een milieuprobleem gezien, aangezien het doel er in de eerste plaats in bestond zogenaamde urbane verontreiniging te reduceren. Dat is daarom de lijn die de EU volgens mij in deze kwestie zou moeten kiezen, namelijk zich inzetten voor zwavelarme zware stookolie.

De uitdaging waarmee we worden geconfronteerd is dat het zogenaamde MARPOL-Verdrag van de Internationale Maritieme Organisatie voor alle vaartuigen in de Oostzee een limiet van 0,1 procent aanbeveelt vanaf 2015, wat nefaste gevolgen zou kunnen hebben voor de Oostzee. Daarom wil ik de leden hieraan herinneren en aanmoedigen om niet ...

(Spreker wordt door de Voorzitter onderbroken)

Chris Davies (ALDE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, soms maken collega's in dit Parlement het de vrienden van deze instelling bijzonder moeilijk. Het Bureau heeft uitgaven aangeraden om honderdvijftig extra medewerkers aan te trekken voor het Parlement en voor de fracties, om te kunnen voldoen aan de vereisten van het Verdrag van Lissabon. Een enorme uitgavenstijging, en dat terwijl zo velen van onze burgers te maken gaan krijgen met bezuinigingen op overheidsdiensten en belastingverhogingen.

Ik houd mij al meer dan tien jaar bezig met medebeslissingswetgeving, en ik geloof niet dat we zoveel medewerkers nodig hebben: mijns inziens kunnen we onze medewerkers hergroeperen en effectiever inzetten zonder dat de begroting hoeft te worden verhoogd.

Degenen onder ons die leiding geven aan een raad – of zelfs aan een regering – weten dat we soms de tering naar de nering moeten zetten. We moeten geen stappen zetten die we niet kunnen verantwoorden. Constant moeten we ons de vraag stellen: kunnen we op een openbare vergadering het woord nemen en onze burgers uitleggen waar we mee bezig zijn? Naar mijn mening zouden we dat in dit geval niet kunnen.

Marek Józef Gróbarczyk (ECR). – (PL) Mijnheer de Voorzitter, om energiezekerheid in de Europese Unie te kunnen garanderen moet de gastoelevering gediversifieerd worden. Als de EU zich door één bron laat bevoorraden zal dit op lange termijn leiden tot onevenwichtigheden, niet alleen op het vlak van energiezekerheid maar ook op economisch niveau. Niemand in Europa kan dit beter begrijpen dan de postcommunistische landen die nog steeds onder de invloed, de enorme invloed van Rusland staan. De Nord Stream-pijpleiding zal een einde maken aan de mogelijkheid tot diversificatie en de groeimogelijkheden van

de Baltische havens beperken en vooral die van een nieuwe, gediversifieerde bron voor gastoelevering, de gasterminal in Świnoujście. De aanleg van de gasleiding heeft bovendien ook een negatieve invloed op ecologisch vlak. Uit het rapport van vorig jaar is eenduidig gebleken dat deze pijpleiding een negatieve impact heeft. Ik verzoek de Commissie om deze zaak nogmaals te onderzoeken.

Malika Benarab-Attou (Verts/ALE). - (FR) Mijnheer de Voorzitter, ik vraag me af welke maatregelen de Europese Unie gaat treffen om ervoor te zorgen dat het asielrecht en de mensenrechten door alle lidstaten worden geëerbiedigd met betrekking tot personen die afkomstig zijn uit de landen aan de zuidelijke oever van de Middellandse Zee.

Veel van hen arriveren in niet erg solide bootjes en enkele duizenden Afrikanen verdrinken zonder dat iemand zijn stem verheft. Hebben de Raad en de Commissie werkelijk oog voor deze problemen, die verband houden met zowel mensenrechten als humanitaire hulp?

De uitspraken van de heer Moratinos over de versterking van de veiligheidsaanpak en de aan Frontex toegekende extra middelen, waartoe de Raad onlangs heeft besloten, stellen me wat dit betreft niet gerust.

Dames en heren, wij moeten in actie komen om ons handelen in overeenstemming met onze waarden te brengen. Dat is dringend nodig want er staan mensenlevens op het spel.

Bairbre de Brún (GUE/NGL). - (GA) Mijnheer de Voorzitter, in de afgelopen weken hebben er onderhandelingen plaatsgevonden als onderdeel van de huidige fase van het vredesproces van Noord-Ierland. De politieke partijen en regeringen van Groot-Brittannië en Ierland namen deel aan deze gesprekken. Zij waren daar met name om te zorgen dat de politieke macht werd overgedragen van het Westminster-parlement in Londen aan de Algemene vergadering in Belfast. Ook hebben ze andere belangrijke vraagstukken besproken.

Ik ben blij dat deze gesprekken uiteindelijk op overeenstemming tussen de partijen zijn uitgelopen en dat het Europees Parlement deze progressie ook zal toejuichen. Ik hoop dat we nu andere verplichtingen kunnen aanpakken die tot op heden nog niet zijn geregeld of vervuld. Dit brengt ons dichterbij stabiele politieke instellingen die op basis van gelijkheid, machtsdeling en wederzijds respect te werk gaan.

Paul Nuttall (EFD). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik heb verzocht om deze minuut spreektijd om aandacht te vragen voor de trieste omstandigheden waarin gemeenschappen in mijn kiesdistrict in noordwest-Engeland verkeren doordat het vuilnis maar eens per twee weken wordt opgehaald.

Neem bijvoorbeeld mijn woonplaats Bootle, waar veel gezinnen wonen in rijtjeshuizen zonder voortuinen, en met weinig ruimte achter de huizen. Het is belachelijk dat zij slechts eens per twee weken hun vuilnis aan de straat mogen zetten.

Aangezien er geen bergruimte voorhanden is, hoopt het vuilnis zich uiteraard op. In een hete zomer zal ongedierte hierdoor zeker welig tieren, wat een gevaar oplevert voor de volksgezondheid.

Maar waarom vertel ik dit nu aan dit Parlement? Nou, omdat de tweewekelijkse vuilnisophaaldiensten een direct gevolg zijn van de Europese Richtlijn betreffende het storten van afvalstoffen, die hier is gesteund door de Britse Labour Party en de Conservatieven. Persoonlijk hoop ik dat een groot aantal Britse stemmers hieraan zal denken wanneer zij later dit jaar naar de stembus gaan voor de parlementsverkiezingen.

Andreas Mölzer (NI). - (DE) Mijnheer de Voorzitter, we zullen over twee dagen over de kwestie van de bodyscanner debatteren. Daarbij moeten we samen onze gedachten laten gaan over de veiligheid op luchthavens of beter gezegd over wat er op dit gebied in het kader van de Europese Unie wordt gedaan. De Europese Unie laat zich steeds opnieuw – vooral door vermeende of soms ook echte terreurdreigingen – tot een ad-hocwetgeving verlokken, die de veiligheidssituatie op de luchthavens niet verbetert, maar die ertoe leidt dat de maatregelen steeds omslachtiger en merkwaardiger worden.

Wanneer men echter bedenkt dat de situatie op treinstations niet wezenlijk anders is dan op luchthavens en dat op treinstations meestal geen veiligheidsmaatregelen nodig zijn – tenminste wat het verkeer binnen Europa of binnen een land betreft – dan moet men zich misschien afvragen of hier niet overdreven wordt. Een buitensporige bureaucratie en steeds meer veiligheidsmaatregelen bieden namelijk geen garantie voor veiligheid maar slechts overlast voor passagiers.

Krzysztof Lisek (PPE). - (PL) Mijnheer de Voorzitter, zoals u al zei, zullen we stemmen over de aanstelling van de nieuwe Europese Commissie. Dit is inderdaad een belangrijk moment dat samenhangt met veel verwachtingen, niet alleen van de EU-Parlementsleden en de Europese regeringen, maar vooral van de burgers

van de Europese Unie. Een bijzondere betekenis in deze context heeft de ontwikkeling van een gemeenschappelijk extern EU-beleid, wat de uitdaging op dit vlak voor barones Ashton zelfs nog groter maakt.

Er zijn twee nieuwe uitdagingen. Zoals u reeds aanhaalde is Oekraïne de eerste. Onafhankelijk van de verkiezingsuitslag zullen we nieuwe EU-beleidslijnen moeten formuleren voor onze relatie met Oekraïne en die consequent uitvoeren zodat dit land in de toekomst lid kan worden van de Europese Unie. De tweede uitdaging daarentegen is Wit-Rusland. Ik wil graag melden dat de mensenrechten in Wit-Rusland een paar uur geleden helaas opnieuw zijn geschonden. De Wit-Russische politie is het Poolse Huis in Iwieniec binnengevallen waardoor de Bond van Polen in Wit-Rusland (ZPB) niet meer kan functioneren.

Gabriel Mato Adrover (PPE). – (ES) Mijnheer de Voorzitter, de Europese Unie en het Koninkrijk Marokko hebben december jongstleden een overeenkomst ondertekend over de liberalisering van de handel in landbouwproducten. We hebben de inhoud van deze overeenkomst helaas uit de pers moeten vernemen.

Uit die gegevens blijkt dat het contingent tomaten voor invoer in de Europese Unie verhoogd wordt. Wij wijzen dat radicaal af, aangezien het Koninkrijk Marokko zijn verplichtingen jegens de Europese Unie regelmatig niet nakomt. De Commissie wil dat liever niet erkennen, maar het Europees Bureau voor Fraudebestrijding heeft dit zelf wel degelijk vastgesteld.

We kunnen niet toelaten dat de Commissie de andere kant blijft opkijken en zich niets aantrekt van de noden van de producenten op de Kanarische Eilanden, in Andalusië, in Murcia en Alicante. Daarom eisen wij nu luid en duidelijk dat de overeenkomsten worden nagekomen, dat de plantgeneeskundige controles strenger worden, en dat er wordt gekeken naar de mogelijkheid om het tijdsschema voor de uitvoer uit Marokko flexibeler op te stellen, door voornoemde uitvoer over het hele jaar te verspreiden.

Paulo Rangel (PPE). – (PT) Mijnheer de Voorzitter, ik wil hier aan de kaak stellen wat er op dit moment in Portugal gebeurt. De Portugese pers heeft een plan van de regering onthuld om kranten en televisie- en radiozenders te controleren waardoor de vrijheid van meningsuiting in gevaar wordt gebracht. Deze week nog is een artikel van een zeer bekende journalist, Mário Crespo, op aandrang – of schijnbare aandrang – van de premier gecensureerd.

In het licht van deze gebeurtenis is premier Sócrates het land een grondige uitleg verschuldigd: hij moet uitleggen dat hij de vrijheid van meningsuiting in Portugal niet probeert te domineren, te beknotten en te censureren.

Door deze gang van zaken is Portugal al geen rechtsstaat meer. Portugal is nog slechts een formele rechtsstaat waar de premier zich beperkt tot formaliteiten, procedures en formalismen en weigert inhoudelijke uitleg te verschaffen.

Wij willen dat Portugal een materiële rechtsstaat is!

Véronique De Keyser (S&D). – (FR) Mijnheer de Voorzitter, op 27 januari om twee uur 's morgens heeft in het historisch centrum van Luik een gasexplosie plaatsgevonden. Samen met mijn collega's van de gemeenteraad was ik ter plaatse en als door een wonder hebben wij het er levend vanaf gebracht. Bij de explosie zijn echter veertien personen omgekomen. Er zijn tientallen gewonden en vijfhonderd mensen hebben geen huis meer.

Ik wil hier respect betuigen, niet alleen voor de slachtoffers en hun familie, maar ook voor de uitzonderlijke moed van de brandweerlieden en alle andere reddingswerkers. En ik wil erop wijzen dat nog niet overal in de Europese Unie voor brandweerlieden een vergelijkbaar statuut geldt en dat het beroep van brandweerman of -vrouw in mijn land, en ook in andere landen, nog steeds niet als risicoberoep wordt aangemerkt. Ik pleit voor een Europees statuut voor brandweerlieden omdat zij elkaar in veel gevallen over de grenzen heen moeten bijstaan.

De Voorzitter. – Dank u zeer voor uw verklaring en voor het feit dat u onze aandacht gevestigd heeft op de tragedie die zich zo dichtbij, in België, heeft voltrokken. Het is inderdaad een tragische gebeurtenis. Dank u wel. We betuigen ons diepste meeleven met alle slachtoffers en hun families.

Rosario Crocetta (S&D). – (IT) Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik neem hier het woord om de ernst duidelijk te maken van het deïndustrialiseringsproces waar verschillende industriecentra in Sicilië mee te kampen hebben. Ik denk daarbij met name aan de autofabriek van de Fiat-groep in Termini Imerese en

aan het petrochemisch complex van Eni in Gela. Termini Imerese ondervindt nadeel van de concurrentie van een aantal EU-lidstaten met lage lonen, terwijl Gela last heeft van Aziatische concurrenten.

Gezien het ingrijpende deïndustrialiseringsproces in vele regio's van de Unie is het denk ik tijd om het gevoerde beleid te heroverwegen. Tot nu toe heeft de Europese Commissie een non-interventiebeleid gevoerd maar nu dient de Commissie een pakket belangrijke strategische maatregelen goed te keuren voor steun aan de Europese industrie. Deze aansporing is vooral gericht tot de Europese Commissie en tot de heer Tajani, de commissaris voor Ondernemingen en industrie.

Jelko Kacin (ALDE). - (SL) Het parlement van de Voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië keurde donderdag een verklaring goed als steun aan de resolutie van het Europees Parlement over Srebrenica, die we vorig jaar met een overweldigende meerderheid hebben goedgekeurd.

In deze resolutie bewijst het Parlement eer aan alle slachtoffers van alle partijen in alle oorlogen van het laatste decennium van de vorige eeuw, en niet alleen aan de slachtoffers van de genocide in Srebrenica. Het parlement in Skopje is het derde in de westelijke Balkan dat de resolutie heeft geratificeerd en met zeventig stemmen voor en maar één tegenstem heeft goedgekeurd. Een dergelijke meerderheid en een dergelijke consensus verdienen respect en erkenning, ook van dit Parlement.

Hoewel FYROM op geen enkele manier bij deze tragische gebeurtenis was betrokken, is zijn positieve reactie een teken van solidariteit en een beschaafde handeling, die ons respect en onze bewondering verdient. De beslissing van het parlement is een uitdrukking van eerbied voor alle slachtoffers en een boodschap dat we gezamenlijk de verantwoordelijkheid dragen om een mooiere en betere toekomst voor alle landen van de westelijke Balkan uit te bouwen. Het is een stap naar de toekomst, het is een uitgestrekte hand voor verzoening met alle buurlanden, het is een voorbeeld voor alle andere landen van de regio.

Als mede-indiener van de resolutie dank ik mijn collega's in FYROM voor hun politieke moed en hun bijdrage tot verzoening in de regio.

Michail Tremopoulos (Verts/ALE). - (EL) Mijnheer de Voorzitter, in deze tijd van economische crisis, een tijd waarin voor sommige landen sprake is van een recessie, zou ik de aandacht willen vestigen op het feit dat het voor sommige andere landen, zoals Griekenland, belangrijk is dat er licht wordt geworpen op bepaalde aspecten van vraagstukken met betrekking tot de gelijkheid van mannen en vrouwen, overwegende dat vrouwen het door de crisis zwaarder te verduren hebben dan mannen.

Er zijn de laatste jaren veel inspanningen verricht en de Europese rechtsorde biedt op dit vlak mogelijkheden en specifieke instrumenten, maar ondanks dit alles worden de Europese richtlijnen met betrekking tot de gelijke behandeling van mannen en vrouwen niet geïncorporeerd in de nationale wetgeving.

Omdat ondanks de genoemde inspanningen de noodzaak nog steeds bestaat om de kloof tussen mannen en vrouwen te overbruggen, aangezien de beloning van vrouwen 17 procent lager ligt dan die van mannen en zij op de arbeidsmarkt bovendien met bepaalde vormen van racisme worden geconfronteerd, zou ik willen benadrukken dat elke regeling of verandering met betrekking tot onderwerpen als verzekering en arbeid hand in hand dient te gaan met het creëren van sociale infrastructuur.

Zbigniew Ziobro (ECR). - (PL) Mijnheer de Voorzitter, ik dank u voor de kans die u me geeft om iets te zeggen over een belangrijke kwestie in verband met het kostenplaatje van het klimaatbeleid.

De Europese Unie is consistent in haar planning van het klimaatbeleid. Van primordiaal belang is echter het feit dat dit beleid een verpletterende invloed heeft op de economie van de lidstaten. Als we de structurele verschillen in de economieën van de verschillende lidstaten in aanmerking nemen dan is steeds duidelijker te zien dat de kosten van de tenuitvoerlegging van deze strategie voor elke lidstaat heel verschillend zullen zijn. Tegelijkertijd is het een feit dat de nieuwe lidstaten zich meer dan behoorlijk van hun taak hebben gekwetend om de broeikasemissie in navolging van het Kyoto-protocol te verminderen. Polen is erin geslaagd de emissie met meer dan 30 procent terug te schroeven in plaats van de vereiste 6 procent, in de vijftien "oude" lidstaten bedroeg de vermindering amper 1 procent, hoewel ze 6 procent hadden vooropgesteld. Gezien het bovenstaande moet in alle initiatieven van de Commissie rekening worden gehouden met de verschillende kosten die de aanpassing van de economie van de verschillende lidstaten met zich meebrengt. Dit zijn kosten die de afzonderlijke landen tot nu toe hebben gedragen in het kader van de vermindering van de emissie van broeikasgassen volgens het Kyoto-protocol en de acties van de Commissie moeten ook eindelijk een halt toeroepen aan die wijzigingen die het evenwicht tussen de landen kunnen verstoren.

(Spreker wordt door de Voorzitter onderbroken)

Joe Higgins (GUE/NGL). – (GA) Mijnheer de Voorzitter, de Ierse regering berekent momenteel een btw-tarief van 21 procent op openbare diensten die door plaatselijke overheden worden aangeboden, zoals afvalinzameling en recycling. De Europese Unie dwingt de Ierse regering om deze belastingen toe te passen. Dit betekent een verdere lastenverzwaring voor de modale werknemer en voor arme mensen, die toch al voor een fors deel het gelag moeten betalen van de kapitalistische crisis in Ierland. De regering is ook van plan nieuwe waterbelastingen voor huiseigenaren in te voeren, die tussen de 500 en 1 000 euro per jaar kunnen bedragen, wat wederom een lelijke aanslag op de levensstandaard van de arbeidersklasse zal zijn, en daarnaast bereidt zij het openbare watersysteem voor op zijn toekomstige privatisering. Bij dezen waarschuw ik de Ierse regering en de Europese Commissie, die zo dol zijn op heffingen en privatisering, dat dit niet zal worden gepikt en dat hier tegen geprotesteerd zal worden met een enorme boycotactie en door een enorme achterban. Dit is een verdere lastenverzwaring die de arbeidersklasse van Ierland niet zal accepteren.

Nikolaos Salavrakos (EFD). – (EL) Voorzitter, morgen zullen wij een nieuwe Europese Commissie kiezen: wij zijn dus straks de Verenigde Staten van Europa. Als deze procedure eenmaal is afgerond ben ik van mening dat wij, in het kader van dit nieuwe type bestuur, onze serieuze aandacht moeten geven aan de kwestie van een gemeenschappelijk buitenlands beleid, de kwestie van een gemeenschappelijk financieel beleid, de kwestie van de versteviging van de onderlinge banden tussen de leden van de Unie en van solidariteit, en aan het uitstippelen van de toekomst van Europa. In verband met de uitbreiding van de Unie met andere landen en, nog belangrijker, vooral in verband met immigratie, wat een enorm probleem inhoudt voor de toekomst van Europa, zal deze toekomst in kleine, zeer zorgvuldige stappen vorm krijgen. Ik denk niet dat het probleem van immigratie alleen maar door nationale overheden dient te worden aangepakt, maar ook op basis van een gemeenschappelijk beleid van de kant van de Europese Unie.

Daarom zou ik de Commissie en het Parlement willen verzoeken speciale aandacht aan deze kwestie te geven.

Louis Bontes (NI). - Voorzitter, een paar weken geleden ben ik net als u in Auschwitz geweest. Wij zijn daar geconfronteerd met de verschrikkingen die daar hebben plaatsgevonden. Wat schetst mijn verbazing, op de officiële nieuwszender van de Palestijnse autoriteit, een paar dagen later, worden joden gedemoniseerd door walgelijke uitspraken.

Ik citeer: "Jews are the enemies of Allah and of humanity. The prophet says: kill the jews". Deze citaten zijn ronduit walgelijk en ik ben van mening dat dit niet zonder consequenties kan blijven. Aan een entiteit waar op de zogenaamde staatstelevisie de zogenaamde profeet wordt geciteerd die oproept om joden te vermoorden dient geen cent, maar dan ook geen cent ontwikkelingsgeld meer te worden gegeven. Het Europees Parlement zou zich hard moeten maken voor het dichtdraaien van deze geldkraan en haar afschuw moeten uitspreken over deze praktijken.

Nuno Teixeira (PPE). - (PT) Mijnheer de Voorzitter, het Groenboek over de hervorming van het gemeenschappelijk visserijbeleid, waarvoor mijn Azoriaanse collega mevrouw Patrão Neves rapporteur is, vormt een unieke kans voor een debat over een sector die uiterst belangrijk is voor de evenwichtige ontwikkeling van de ultraperifere regio's.

Madeira volgt met bijzondere aandacht de lopende discussie en meent dat er hoognodig voorstellen moeten worden gedaan om onderscheid te maken tussen ambachtelijke en industriële vissersvloten, die onder verschillende visserijregelingen zouden moeten vallen. Essentieel is steun voor het beginsel van positieve discriminatie waardoor de toegang tot territoriale wateren binnen de exclusieve economische zone beperkt is tot lokale ambachtelijke vloten.

Op Madeira is steun voor het moderniseren van de vloot een urgente zaak, evenals een beheersbeleid waardoor het behoud van een brede groep vissoorten op lange termijn is gegarandeerd. Alleen op die manier zullen we erin slagen onhoudbare toestanden voor het economisch, ecologisch en sociaal evenwicht te voorkomen.

Tot slot zullen we ervoor strijden dat de visserijactiviteiten in de ultraperifere regio's permanent worden gesteund en niet slechts voor een bepaalde periode.

Romana Jordan Cizelj (PPE). - (SL) Europa heeft talloze minderheden en etnische minderheden vormen daar een belangrijk deel van. Autochtone minderheden maken zowat acht procent van onze bevolking uit, we moeten ook rekening houden met de bijkomende 6,5 procent geïmmigreerde minderheden.

Voor de laatste twee uitbreidingen moesten kandidaat-lidstaten aantonen dat ze de criteria voor de rechten van de minderheden naleefden. Landen die al lid van de Europese Unie waren, zijn daarentegen niet

onderworpen aan controle van hun beleid voor en verhouding tot minderheden. Daarom was de huidige situatie onlogisch.

De laatste tijd staat de Sloveense minderheid in Italië, Oostenrijk en Hongarije onder grote druk, onder andere door bezuinigingen op de financiering voor hun belangen. Daarom roep ik de Europese beleidsmakers op om ook op Europees niveau de problemen rond de minderheden met de nodige ernst te behandelen. Het nieuwe Verdrag van Lissabon geeft ons daarvoor een wettelijke basis. Daarnaast verzoek ik de Europese Commissie een plan op te stellen en in te dienen waarin wordt aangegeven hoe zij de bepalingen van het Verdrag van Lissabon over de bescherming van minderheden denkt uit te gaan voeren.

Anna Záborská (PPE). – (SK) Slowakije wordt bedreigd met de bouw van een mega-casino dat misleidend Metropolis wordt genoemd. Nadat Slovenië, Hongarije en Oostenrijk de benodigde vergunningen weigerden te verlenen, wenden de betrokken partijen zich nu tot Slowakije om daar hun bedrijfsplan er doorheen te krijgen. Het Parlement in Bratislava heeft zijn negatieve standpunt kenbaar gemaakt, maar de beslissing is niet definitief en het gokproject gaat verder.

De ontwikkelaar neemt reeds zijn toevlucht tot eufemismen en presenteert het project als een multifunctioneel centrum. Er wordt gesproken over speelplaatsen, een waterpark en een conferentiecentrum, maar niet over een mega-casino.

Welke belemmeringen kan de EU opwerpen om gokactiviteiten binnen de lidstaten te voorkomen? Op welke manier beschermt de EU de meest kwetsbare groepen? Het is bekend dat gokken hand in hand gaat met criminaliteit, geweld, georganiseerde misdaad, prostitutie en verschillende andere gerelateerde verschijnselen. Ik roep mijn collega's en ook landelijke verenigingen op om de burgers van Slowakije bij te staan in hun protest en daarnaast de schriftelijke verklaring te ondertekenen en ons protest op die manier te steunen.

Daciana Octavia Sârbu (S&D). – (RO) De naam Roşia Montană zal de Europese burgers en instellingen zeker bekend in de oren klinken. Het gaat om een gebied in Roemenië met historische betekenis en onder belangstelling van de Unesco, dat nu met verwoesting bedreigd wordt. Mijnbouw met gebruik van cyanide, die de integriteit en waarde van dit gebied dreigt te vernietigen, is weer een reële mogelijkheid geworden.

In de afgelopen weken kwamen er vanuit de Roemeense regering geluiden die de indruk doen wekken dat de start van de exploitatie acceptabel zou zijn, hetgeen tot verwoesting van de regio zou leiden. Ik doe een krachtig beroep op het Europees Parlement en de Europese Commissie om stappen te zetten in de leidende gremia van de EU, en zo een halt toe te roepen aan wat ongetwijfeld een humanitaire en ecologische ramp zou worden.

Derek Vaughan (S&D). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik wil het hebben over het energiebeleid. Zoals een van de voorgaande sprekers al aangaf is het waarborgen van de toekomstige energievoorziening voor ons allen een zaak van levensbelang, en om dit probleem op te lossen moeten we ons openstellen voor een breed scala aan technologieën; niet voor slechts één mogelijkheid – niet alleen voor gas. Hernieuwbare energie zal zeker een rol spelen, of het nu gaat om windenergie, biomassa-energie of getijdenenergie, maar ook kernenergie en CCS moeten worden ingezet.

Ik ben dan ook blij met de recente initiatieven van de Britse regering. Deze is onlangs met een aantal projecten gekomen waarbij er niet alleen wordt gekeken naar nieuwe technologieën voor hernieuwbare energie, maar ook naar kernenergie en CCS. Ik ben ervan overtuigd dat met dit beleid de toekomstige energievoorziening van het Verenigd Koninkrijk zal worden gewaarborgd, en zou het willen beschouwen als een model voor de rest van Europa. Ik denk zeker niet dat we op één paard moeten wedden: we moeten beschikken over een breed scala aan technologieën. Ik wil mijn collega's hier aansporen om daar in de toekomst voor te kiezen.

Giommaria Uggias (ALDE). – (IT) Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, na het uitbreken van de mondiale financiële crisis heeft de Commissie een voorstel ingediend om de strijd tegen belastingontduiking te verbeteren. De voorgestelde maatregelen, die we vandaag bespreken, maken het mogelijk de transparantie tussen de belastingstelsels van alle Europese landen te vergroten door informatie over vermogens uit te wisselen.

Het is een goed voorstel maar we mogen niet vergeten dat enkele maanden geleden een meerderheid van het Italiaanse parlement zijn goedkeuring heeft gegeven aan het zogenaamde belastingschild dat de identiteit van belastingontduikers verbergt en Europese burgers btw-ontvangsten onthoudt.

Terwijl dus de hele wereld de slechte gewoonten van de illegaliteit bestrijdt, beledigen nationale wetten de waardigheid van de eerlijke burgers. Daarom heb ik samen met collega's van *Italia dei Valori* en van de *Partito Democratico* een klacht ingediend bij de Commissie.

We hebben vernomen dat de diensten van de Commissie onze opmerkingen aan het verwerken zijn. Daarom verzoek ik de Commissie moedig te zijn en de verantwoordelijkheid op zich te nemen om het Italiaanse belastingschild onwettig te verklaren, zodat die vermogens belast kunnen worden.

Marek Henryk Migalski (ECR). - (PL) Mijnheer de Voorzitter, ik wil het even hebben over een onderwerp dat hier al eerder werd besproken. Ik zou het echter nog wat kracht willen bijzetten. Terwijl we hier vergaderen vindt in Iwieniec een illegale huiszoeking plaats in het Pools huis, een van de zetels van de Bond van Polen in Wit-Rusland. Dit is het zoveelste repressieve optreden tegen de Poolse minderheid in Wit-Rusland. Ik weet dat u, mijnheer de Voorzitter, reeds persoonlijk tussenbeide bent gekomen in de zaak van de hele hoge boete die Angelika Borys kreeg opgelegd. Ik zou u van harte willen bedanken voor uw interventie, want het is inderdaad onze plicht deze organisatie te steunen. Tegelijkertijd wil ik u en ook de Raad en de Commissie oproepen om zich zo snel mogelijk uit te spreken over en tussenbeide te komen in deze zaak van schending van de mensenrechten in Wit-Rusland, de schending van de rechten van Polen, maar ik zeg dit vooral in de context van de schending van de rechten van de burgers of van de mens, iets wat voor ons, het Europees Parlement, een belangrijke kwestie zou moeten zijn.

João Ferreira (GUE/NGL). - (PT) Mijnheer de Voorzitter, de afgelopen weken zijn we getuige geweest van de intensivering van een geslepen ideologische campagne in verband met de maatregelen die de lidstaten moeten treffen om hun overheidsfinanciën weer in evenwicht te brengen. Het is geen toeval dat vele hoofdrolspelers van deze campagne verantwoordelijk zijn voor de huidige economische en sociale crisis. Net als in het verleden bepleiten zij aanvallen op lonen, sociale en arbeidsrechten en sociale overheidstaken.

Als reactie op dit offensief zijn de vorige week tienduizenden Portugese arbeiders de straat opgegaan met eisen voor loonsverhoging ter compensatie van het verlies aan koopkracht van de afgelopen tien jaar en voor fatsoenlijke pensioenvoorwaarden.

Het evenwicht van de overheidsfinanciën moet worden bereikt door het tempo van de economische groei te volgen, terwijl er tegelijkertijd een eind wordt gemaakt aan de ernstige onrechtvaardigheden in de verdeling van de rijkdom die de crisis hebben veroorzaakt. De progressieve impuls die uitgaat van de strijd van werknemers is een teken van hoop en een uiterst concrete reden om vertrouwen in de toekomst te hebben.

Godfrey Bloom (EFD). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, enige weken geleden bracht mijn geachte vriend en collega uit Yorkshire, Edward McMillan-Scott, de voorzitter van de Intergouvernementele Werkgroep inzake klimaatverandering (IPCC) naar dit Huis en stelde hem voor als een legende in zijn eigen tijd en een vooraanstaand goeroe op het gebied van klimaatwetenschap. Ik moet zeggen dat ik hem er ook echt vond uitzien als een goeroe, maar hij blijkt een spoorwegingenieur te zijn die vunzige boeken schrijft. Nu heb ik niets tegen spoorwegingenieurs. Ik heb zeer goede vrienden die spoorwegingenieur zijn, en ze lezen ongetwijfeld vunzige boeken – daar gaat het niet om – maar de achtergrond van deze heer is wel een mogelijke verklaring voor het feit dat de IPCC de laatste jaren zo veel absurde nonsens heeft verkondigd.

Zou het geen goed idee zijn als de Commissie de IPCC aanschrijft met het advies een nieuwe voorzitter aan te stellen met iets betere kwalificaties?

Krisztina Morvai (NI). – (HU) Enkele minuten geleden had mevrouw Anna Záborská het over de mega-investeringen, de verschillende casino-investeringen door buitenlanders, zo ook in Hongarije, waartegen György Budaházy, de bekende leider van de Hongaarse buitenparlementaire oppositie protesteerde, samen met twaalf leden van de oppositiegroepering Hunnia, die nu al bijna een jaar in voorarrest zitten. Ze hebben niet het recht te weten welke bewijzen tegen hen zijn aangevoerd. Vanwege het bijzondere karakter van de Hongaarse wetgeving en de schending van het 'habeas corpus'-recht, neemt de rechter die het voorarrest steeds weer verlengt, de bezwarende bewijslast niet onder de loep. Ik vind het schandalig dat zoiets in de Europese Unie kan gebeuren en ik teken hiertegen opnieuw, voor de zoveelste keer, protest aan.

Rodi Kratsa-Tsagaropoulou (PPE). – (EL) Voorzitter, graag zou ik het over een kwestie willen hebben die ik van groot politiek belang acht. Het gaat over de nationale parlementen en hun samenwerking met het Europees Parlement in het kader van de inspanningen die nu in Europa worden verricht ten behoeve van economisch herstel en financiële stabiliteit.

Terwijl de kredietcrisis de vorm aanneemt van een echo uit het verleden spreekt iedereen nu over de noodzaak tot versterking van de euro, over cohesie binnen de eurozone, en over economische ongelijkheid binnen de Europese Unie en de te ontwikkelen solidariteitsmechanismen.

In dit kader denk ik dat de dialoog tussen het Europees Parlement en de nationale parlementen licht zal werpen op onze gemeenschappelijke doelstelling, op onze gedeelde verantwoordelijkheid en op de solidariteit die wij zowel op Europees als op nationaal niveau zullen moeten betrachten zodat wij de juiste beslissingen zullen nemen en het juiste beleid zullen toepassen. Dit beleid betreft vaak een langetermijnvisie die vooral voor onze collega's op nationaal niveau moeilijk te doorgronden valt en waarvoor zij thuis de politieke prijs moeten betalen.

Ik ben van mening dat wij het initiatief kunnen nemen tot het starten van deze dialoog.

Agustín Díaz de Mera García Consuegra (PPE). – (ES) Mijnheer de Voorzitter, ik wil graag iets zeggen over het Europees Handvest voor de rechten van slachtoffers van terrorisme.

Op 15 december heeft commissaris Barrot beloofd de aanzet te geven voor het opstellen van een Europees Handvest voor de rechten van slachtoffers van terrorisme. Op 19 januari heeft mevrouw Malmström dit voorstel van de heer Barrot op een heel positieve wijze onthaald en weer opgepakt. Tenslotte heeft de minister van binnenlandse zaken, de heer Pérez Rubalcaba, op 26 januari namens het Spaans Voorzitterschap het volgende gezegd: "Ik zal de slachtoffers van het terrorisme zonder enig voorbehoud steunen, en de we zullen samen met de Commissie en de Raad al het mogelijke ondernemen om ze te helpen".

Wij juichen dat toe. Maar nu moeten we woorden in daden omzetten, en dat moeten we doen op de 11e, 12e en 13e van deze maand, wanneer in Salamanca het Vierde Internationale Congres over het Terrorismen wordt gehouden. Ik wens iedereen veel succes bij dit werk. Mijnheer de Voorzitter, we zullen dit initiatief vanuit het Parlement volgen en ondersteunen.

Marc Tarabella (S&D). – (FR) Mijnheer de Voorzitter, mijn collega Véronique De Keyser heeft reeds de tragedie in Luik van 27 januari ter sprake gebracht. Uiteraard ga ik niet herhalen wat zij over de slachtoffers en hulpverleners heeft gezegd; voor de laatstgenoemden moet een statuut worden opgesteld.

Wat mij in deze zaak verontrust, is dat de eigenaar van het gebouw niet verzekerd was. Ik wil de Commissie erop wijzen dat het goed is, alvorens een verplichte brandverzekering voor alle burgers te agenderen, eens te spreken over een verplichte wettelijke aansprakelijkheidsverzekering voor schade die men aan anderen berokkent, soms met boze opzet maar meestal door onachtzaamheid.

Volgens mij kan de Commissie een voorstel doen, bijvoorbeeld in het kader van de bescherming van consumenten, die in dit geval allereerst burgers zijn, of een initiatief presenteren. Een dergelijk initiatief kan ook uit de koker van het Parlement komen.

In ieder geval wil ik collega's die mij hierbij zouden kunnen steunen, vragen om elke burger op te roepen een wettelijke aansprakelijkheidsverzekering af te sluiten voor schade die hij of zij aan anderen kan toebrengen.

Sonia Alfano (ALDE). – (IT) Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, de Spaanse holding *Gas Natural* heeft een project gepresenteerd voor vergassingsinstallaties aan land in de regio rond Triëst. Het project is al goedgekeurd door het Italiaanse ministerie van Milieu.

Het technisch adviesorgaan voor de vergassingsinstallaties bij Triëst heeft een hele reeks tekortkomingen geconstateerd. Na de informele ontmoeting tussen de Europese Commissie, Italië en Slovenië op 26 januari dit jaar heeft de Italiaanse permanente vertegenwoordiging bij de Europese Unie het bericht verspreid dat de Europese Gemeenschap het project goedgekeurd zou hebben. Het officiële verslag van Sloveense kant van die ontmoeting stelt dat de partijen wordt verzocht een akkoord te bereiken.

Een dergelijk akkoord schijnt moeilijk haalbaar te zijn vanwege de abnormale omstandigheden waaronder die vergassingsinstallatie gebouwd zou moeten worden. De instanties die voor waarborgen en veiligheid dienen te zorgen blijken hun beschermende taak niet te hebben vervuld. Er is veel vertraging vastgesteld bij de uitwerking van externe noodplannen en bij de melding van die plannen aan de openbare instanties die noodsituaties beheren. Voorts is er geen informatie verstrekt aan de bevolking over de risico's van een ernstig ongeval voor gedragscodes en ontbreekt een objectieve beoordeling van het domino-effect ten gevolge van een mogelijk ongeval in industriële installaties met hoge risico's.

Daarom menen wij dat gepoogd wordt de zoveelste hoogrisicoinstallatie te bouwen, terwijl men weet dat er in het geheel geen voorzieningen zijn getroffen voor bescherming en veiligheid.

De Voorzitter. – Dames en heren, we hebben 15 minuten langer de tijd genomen voor de opmerkingen van één minuut over kwesties van politiek belang.

VOORZITTER: LIBOR ROUČEK

Ondervoorzitter

14. Administratieve samenwerking op het gebied van de belastingen - Wederzijdse bijstand inzake de invordering van schuldvorderingen die voortvloeien uit belastingen, rechten en andere maatregelen - Facultatieve en tijdelijke toepassing van de verleggingsregeling voor leveringen van bepaalde fraudegevoelige goederen en diensten (wijziging van Richtlijn 2006/112/EG) - Bevordering van goed bestuur in belastingzaken (debat)

De Voorzitter. – Aan de orde is de gecombineerde behandeling van de vier verslagen over belastingen.

Dat zijn:

- het verslag van Magdalena Álvarez over het voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende de administratieve samenwerking op het gebied van de belastingen (A7-0006/2010),
- het verslag van Theodor Dumitru Stolojan over het voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende de wederzijdse bijstand inzake de invordering van schuldvorderingen die voortvloeien uit belastingen, rechten en andere maatregelen (A7-0002/2010),
- het verslag van David Casa over het voorstel voor een richtlijn van de Raad tot wijziging van Richtlijn 2006/112/EG wat betreft een facultatieve en tijdelijke toepassing van de verleggingsregeling voor leveringen van bepaalde fraudegevoelige goederen en diensten (A7-0008/2010), en
- het verslag van Leonardo Domenici over de bevordering van goed bestuur in belastingzaken (A7-0007/2010).

Het woord is aan mevrouw Álvarez, de rapporteur. U heeft vier minuten.

Magdalena Álvarez, rapporteur. – (ES) Mijnheer de Voorzitter, beste collega's, de Europese Unie is gegrondvest op een solidariteitsrelatie tussen haar lidstaten. Een duidelijk voorbeeld van deze solidariteit is de administratieve samenwerking op fiscaal gebied. Die samenwerking is essentieel voor het functioneren van de Unie. Het gaat hier om loyaliteit – tussen de lidstaten, maar ook tussen de belastingautoriteiten. Die loyaliteit vindt haar uitdrukking in vertrouwen, ofwel de overtuiging dat de andere lidstaten bondgenoten zijn en niet zullen toestaan dat fraudeurs op hun grondgebied een veilige haven zullen vinden voor frauduleuze activiteiten.

Belastingfraude vergiftigt de hele economie, en dat heeft ernstige gevolgen voor de nationale begrotingen, omdat op deze wijze het vermogen om uitgaven uit inkomsten te betalen en zo investeringen te doen ondermijnd wordt. Fraude houdt verder een aantasting van het gelijkheidsbeginsel in belastingzaken in, omdat het de burgers die hun verplichtingen wél nakomen benadeelt. En het verstoort de mededinging, waardoor de markt slechts gebrekkig kan functioneren. Dat alles wordt nog eens bedenkelijker als we erbij stilstaan dat de omvang van de belastingfraude in de Europese Unie volgens de laatste schattingen jaarlijks 200 miljard bedraagt, ofwel twee keer het bedrag dat met het door de Commissie voorgestelde herstelplan voor de economie is gemoeid. Dat geeft ons een indruk van de schaal van de belastingfraude.

We hebben hier dus te maken met een uitdaging van de eerste orde, en één waarop we een uiterst vastberaden antwoord moeten formuleren. De nu geldende richtlijn is ongetwijfeld een stap in de goede richting en vol goede bedoelingen, maar de praktische toepassing ervan heeft de verlangde resultaten niet vermogen te bewerkstelligen.

Het is nu tijd geworden om een volgende stap te nemen en nieuwe instrumenten te creëren om ervoor te zorgen dat de fiscaliteit gelijke tred houdt met de integratie en de liberalisering van de markt. Daarom wil ik

graag aangeven dat ik heel tevreden ben met het voorstel van commissaris Kovács. Ik wil hem graag bedanken voor wat hij gedaan heeft en dan in de eerste plaats voor dit voorstel voor een richtlijn.

Dit voorstel zal ons meer en betere instrumenten ter hand stellen om fraude en belastingontduiking in Europa te bestrijden. Deze richtlijn is in dat opzicht zowel een kwalitatieve als een kwantitatieve stap voorwaarts. Kwantitatief omdat ze nieuwe verplichtingen introduceert, kwalitatief omdat ze de reeds overwogen maatregelen uitbreidt en concretiseert. Ook het toepassingsbereik wordt ruimer: we stappen nu van de uitwisseling van informatie op voorafgaand verzoek over op automatische uitwisseling.

En er is – tot slot – ook nog een derde nieuwigheid: de opheffing van het bankgeheim. U zult het me vergeven als ik deze maatregel het belangrijkste onderdeel van dit voorstel noem. Het bankgeheim is immers het belangrijkste obstakel voor de belastingautoriteiten. De OESO dringt al heel lang aan op de opheffing ervan, en wordt daarin door de G-20 gesteund. Als deze maatregel wordt ingevoerd, zullen we over een efficiënt instrument beschikken om een einde te maken aan het niet te rechtvaardigen bestaan van belastingparadijzen binnen de EU.

Het verslag dat we nu bespreken is daarop gericht. We hopen op deze wijze het effect van het voorstel van de Commissie te versterken. Het gaat erom de nieuwe richtlijn doeltreffender en beter uitvoerbaar te maken.

Ik geef u een kort overzicht van de belangrijkste amendementen, zonder ze overigens allemaal te behandelen. Om te beginnen wordt het toepassingsgebied van de richtlijn uitgebreid. Verder komen er meer mogelijkheden voor de automatische uitwisseling van informatie. Wat het bankgeheim betreft: wij stellen voor het toepassingscriterium op dit punt aan te laten sluiten op de rest van de richtlijn. Een aantal amendementen behelst een compromis. Het gaat dan om de amendementen die te maken hebben met de automatische uitwisseling van informatie, gegevensbescherming en de vertrouwelijkheid van de met derde landen uitgewisselde informatie.

Tot slot wil ik mijn collega's van de commissie graag bedanken voor hun inspanningen en voor hun bereidheid tot samenwerking. Ik wil ze daarmee gelukwensen. We hebben een hoge mate van consensus weten te bereiken. De boodschap van dit Parlement is duidelijk. We zijn vastberaden bij het bestrijden van fraude en belastingontduiking. We willen de belangrijkste beginselen van de EU – loyaliteit, transparantie en eerlijke mededinging – versterken.

Theodor Dumitru Stolojan, rapporteur. – (RO) De recente financiële en economische crisis heeft zeer duidelijk laten zien hoe belangrijk het is dat iedere lidstaat solide en duurzame overheidsfinanciën heeft. De lidstaten met een goed beheer van de overheidsfinanciën en een anticyclisch fiscaal beleid hebben fiscale stimulansen kunnen gebruiken opdat de economieën uit de crisis raken.

Als rapporteur waardeer ik dan ook het initiatief van de Europese Commissie en het voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende de wederzijdse bijstand inzake de invordering van schuldvorderingen die voortvloeien uit belastingen, rechten en andere maatregelen. Deze richtlijn zal de efficiëntie van de invordering van schuldvorderingen vergroten en bovendien bijdragen aan een beter functioneren van de interne markt. In het voorstel voor een richtlijn wordt een aantal belangrijke aspecten radicaal verbeterd: het uitwisselen van informatie tussen overheden, mogelijkheden tot het volgen van de schulden, en de terugkoppeling die de Europese Commissie nodig heeft voor het monitoren van een activiteit, waarbij het aantal zaken tussen lidstaten continu groeit.

Er zijn amendementen opgesteld en ik wil alle collega's die deze hebben ingediend bedanken. De toepassingstermijn van de richtlijnen is hierin beter aangegeven.

David Casa, rapporteur. – (MT) Ik denk dat dit verslag duidelijk blijk zal geven van de efficiëntie waarmee de Europese Unie, op grond van haar instellingen, te werk gaat op het moment dat zich een probleem voordoet dat dringende en specifieke aandacht vereist.

Als we het hebben over intracommunautaire ploffraude, moeten we denk ik aandacht besteden aan de maatregelen die getroffen moeten worden met het oog op deze tijdelijke regeling, die een halt moet toeroepen aan degenen die misbruik maken van de btw-stelsels die binnen Europa worden gebruikt. Deze vorm van fraude staat, zoals ik al zei, bekend onder de naam intracommunautaire ploffraude. In de meest ernstige vorm wordt het ook wel carrouselfraude genoemd, waarbij een criminele activiteit wordt uitgevoerd door experts en professionele fraudeurs.

Recente onderzoeken hebben aangetoond dat deze vorm van fraude bijna 24 procent van alle btw-gerelateerde fraude bedraagt. Hier is sprake van wanneer een persoon die een dienst aanbiedt of goederen verkoopt, een

btw-betaling ontvangt van een intracommunautaire koper en deze betaling letterlijk verdwijnt zonder gepaste betaling aan de schatkist door deze fraudeurs en criminelen.

Daarom wordt het ook wel carrouselfraude genoemd, omdat deze btw verdwijnt uit ieder land waar deze handelsvorm plaatsvindt. Het voorstel van de Commissie biedt daarom de mogelijkheid om het risico dat wordt genomen bij intracommunautaire handel, te elimineren. We moeten ervoor zorgen dat de bureaucratie niet verergert en dat de eerlijke zakenman niet onder de gevolgen lijdt. We zijn ook zorgvuldig geweest door deze tijdelijke maatregel niet op een groot aantal producten toe te passen, maar slechts op producten die gecontroleerd en beoordeeld kunnen worden.

De regeling voor de emissiehandel moet genoemd worden, omdat het op grond van dit voorstel van de Commissie is gewijzigd. Wij stellen vast dat door de kwetsbaarheid van de regeling voor de emissiehandel, een andere doorgevoerde verandering bepaalt dat, wanneer een lidstaat besluit klaar te zijn om dit systeem in te voeren, de verleggingsprocedure op dat moment verplicht moet zijn voor alle betalingen aangaande broeikasgasemissies, omdat samenwerking en directe actie tussen alle lidstaten van het grootste belang is.

Vanaf nu tot 2012 wordt bijna 90 tot 95 procent van de kredieten toegewezen aan degenen die de meeste emissies genereert. Deze worden door de nationale regeringen uitgegeven en tussen de 5 en 10 procent hiervan wordt bij opbod verkocht. Vanaf 2013 wordt het overgrote deel van deze kredieten bij opbod verkocht en daarom moeten we ervoor zorgen dat, voor dit systeem wordt geïnstalleerd en van start gaat, de markt wordt beschermd tegen degenen die het systeem proberen te misbruiken.

Als we naar de consensus binnen de Commissie economische en monetaire zaken kijken, zelfs met de compromissen die ik heb weten te bewerkstelligen met de socialisten, de liberalen en alle fracties, denk ik dat dit de weg vrijmaakt voor een meer betrouwbaar systeem. Dus op het moment dat mijn verslag wordt aangenomen, bestrijden we fraude op een serieuze manier en zullen we daarom meer succes boeken in kwesties aangaande het btw-systeem binnen de Europese Unie.

Leonardo Domenici, rapporteur. – (IT) Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, hoewel goed bestuur in belastingzaken altijd van groot belang is geweest, heeft het thema nog meer actualiteitswaarde en gewicht verkregen na de grote financieel-economische crisis van twee jaar geleden. In internationaal (G-20) en Europees verband is op meerdere toppen het onderwerp besproken en er vindt nog steeds topberaad over plaats. Ik denk daarbij met name aan het overleg over de strijd tegen belastingontduiking en belastingparadijzen.

Dat is natuurlijk allemaal belangrijk en ook een teken dat er bereidheid bestaat om zich ervoor in te zetten, maar we moeten niet de illusie koesteren dat een aankondiging volstaat. Er bestaat behoefte aan serieus en continu beleid, want er moeten nog veel problemen worden opgelost. Het is nog steeds te gemakkelijk een vennootschap te kopen of op te richten die als dekmantel dient om belasting te ontduiken. Als je een beetje op internet surft, tref je daar duizenden websites aan met aanbiedingen voor over te nemen vennootschappen, ook in landen die deel uitmaken van de Europese Unie. Vaak is een email met als attachment een fotokopie van een gescand paspoort voldoende om een vennootschap op te richten. Dergelijke praktijken waarbij fictieve rechtspersonen worden gecreëerd om belasting te ontwijken dienen we een halt toe te roepen.

Mijn verslag is gebaseerd op de mededeling van de Europese Commissie van 28 april 2009 over de bevordering van goed bestuur in belastingzaken. Het verslag doet concrete voorstellen en vraagt aan de Europese Commissie en de Raad harde toezeggingen voor de uitvoering van deze voorstellen. De strijd tegen belastingparadijzen, belastingontduiking en verboden kapitaalvlucht moet door de Europese Unie als prioriteit worden gezien.

Dat brengt ons bij het beginsel van goed bestuur, dat gestoeld is op transparantie, informatie-uitwisseling, grensoverschrijdende samenwerking en eerlijke belastingconcurrentie. Het moet duidelijk zijn dat er steeds meer samenwerking op fiscaal vlak nodig is in de Europese Unie.

Het algemene doel dat we ons moeten stellen is automatische informatie-uitwisseling in internationaal en multilateraal verband, waarmee natuurlijk begonnen moet worden in de Europese Unie. Zoals collega Álvarez al heeft gezegd, moeten we het bankgeheim in de lidstaten van de Europese Unie volledig afschaffen en onverwijld de tijdelijke uitzonderingsregeling beëindigen die belastingheffing aan de bron toestaat – die vaak ontdoken en onderschat wordt – in plaats van informatie-uitwisseling.

Ik wil niet uitweiden over de concrete voorstellen in het verslag. Ik wil alleen maar onderstrepen dat we een aantal maatregelen in het bijzonder nodig hebben: het verruimen van het toepassingsgebied van de richtlijn belastingheffing spaartegoeden van 2003, het bestrijden van btw-fraude, het invoeren van een openbaar register van de Unie waarin personen en ondernemingen vermeld staan die vennootschappen hebben

opgericht of rekeningen hebben geopend in belastingparadijzen en het geven van een nieuwe impuls aan voorstellen betreffende belastingharmonisatie, om te beginnen de gemeenschappelijke geconsolideerde heffingsgrondslag voor de vennootschapsbelasting.

Bovendien dient de Europese Unie in internationaal verband met één stem te spreken en te strijden voor de verbetering van de OESO-normen teneinde een systeem van automatische uitwisseling van informatie tot stand te brengen in plaats van informatie-uitwisseling op verzoek.

Commissaris Kovács, na ook de andere rapporteurs beluisterd te hebben kan ik alleen maar zeggen dat wij een sterk engagement van de Commissie nodig hebben en dat bij het doorgeven van het estafettestokje deze prioriteiten nog eens moeten worden benadrukt in de richting van de nieuwe Commissie. Als Europees Parlement zullen wij de Raad en de Commissie om verantwoording vragen.

Ik dank de collega's, met name de schaduwrapporteurs, voor hun bijdragen aan dit werk dat hopelijk zal worden aangenomen door het Parlement.

László Kovács, lid van de Commissie. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, geachte leden, het is mij een genoegen vandaag, de laatste dag van mijn mandaat als commissaris voor belasting- en douanezaken, met u van gedachten te wisselen over belastingkwesties.

Allereerst wil ik het Europees Parlement, en in het bijzonder de Commissie economische en monetaire zaken, bedanken voor de steun die de Commissie en ik gedurende de afgelopen vijf jaar hebben mogen ontvangen voor de meeste, zo niet alle, voorstellen die wij hebben gedaan op het gebied van belastingen.

De belastingwetgeving waarover u momenteel in debat bent moet een belangrijke bijdrage leveren aan de realisatie van het doel van de Commissie om belastingfraude en belastingontwijking, samen goed voor een jaarlijkse derving van 200 tot 250 miljard euro op EU-niveau, beter te bestrijden. Daarnaast willen we de transparantie vergroten en de samenwerking uitbreiden.

Ik ben de heer Domenici, mevrouw Álvarez en de heren Stolojan en Casa bijzonder erkentelijk voor hun constructieve behandeling van deze belastinginitiatieven. Het verheugt mij zeer dat de verslagen in essentie de initiatieven van de Commissie onderschrijven. Ik begrijp dat de verslagen oproepen tot grotere inspanningen ten behoeve van, ten eerste, goed bestuur in belastingzaken zowel binnen de Europese Unie als daarbuiten; ten tweede, administratieve samenwerking op het gebied van de belastingen; ten derde, wederzijdse bijstand inzake de invordering van schuldvorderingen die voortvloeien uit belastingen; en ten vierde, de strijd tegen de btw-fraude, en met name de carrouselfraude.

Op het gebied van goed bestuur in belastingzaken concentreert het beleid van de Commissie zich op de wereldwijde bevordering van de beginselen van transparantie, inlichtingen en eerlijke belastingconcurrentie. De Commissie heeft in april 2009 een mededeling goedgekeurd waarin zij pleit voor de naleving van deze principes ter bestrijding van grensoverschrijdende belastingfraude en -ontwijking, zowel binnen de EU als daarbuiten, en voor het creëren van een gelijk speelveld.

De Commissie heeft verschillende voorstellen gedaan om goed bestuur binnen de EU te bevorderen. Over deze voorstellen wordt nog gedelibereerd, maar ik hoop dat ze snel zullen worden aangenomen en dat dit onze overtuigingskracht richting andere rechtsgebieden om vergelijkbare maatregelen te nemen zal vergroten.

De Commissie is er stellig van overtuigd dat de intensivering van de economische betrekkingen van de EU met haar partnerlanden altijd vergezeld moet gaan van afspraken over de naleving van de beginselen van goed bestuur. Op grond van de conclusies die in 2008 door de Raad Ecofin zijn vastgesteld is het de bedoeling dat er in relevante overeenkomsten met derde landen een bepaling wordt opgenomen op basis waarvan partnerlanden van de EU de beginselen van goed bestuur op belastinggebied erkennen, en zich ertoe verbinden deze ten uitvoer te leggen.

Bijzondere aandacht moet uitgaan naar de ontwikkelingslanden. De diensten van de Commissie werken momenteel aan een mededeling over goed bestuur in belastingzaken op het specifieke gebied van ontwikkelingssamenwerking. In deze mededeling zal worden ingegaan op de bijdrage die goed bestuur in belastingzaken kan leveren aan een betere mobilisatie van middelen in ontwikkelingslanden, met name door middel van capaciteitsopbouw.

Ik ben blij met uw steun voor de volledige betrokkenheid van de Commissie bij de werkzaamheden van het Global Forum peer review van de OESO, met name om vast te stellen welke rechtsgebieden niet tot samenwerking bereid zijn, om een proces te ontwikkelen voor de evaluatie van de handhaving en om

maatregelen te nemen ter bevordering van de eerbiediging van de normen. De Europese Commissie zal een actieve rol moeten blijven spelen om ervoor te zorgen dat alle partners zich houden aan hun verplichtingen.

Ten aanzien van het aantal – namelijk twaalf – akkoorden over informatie-uitwisseling op belastinggebied dat een land moet sluiten om de status te verkrijgen van rechtsgebied dat zijn medewerking verleent, kan ik u verzekeren dat de Commissie onderkent dat een heroverweging noodzakelijk is en dat daarbij rekening moet worden gehouden met kwalitatieve aspecten zoals, ten eerste, de rechtsgebieden waarmee de akkoorden zijn gesloten. Voor alle duidelijkheid, een belastingparadijs dat twaalf akkoorden heeft gesloten met andere belastingparadijzen zou de drempel zeker niet halen. Ten tweede moet er worden gekeken naar de bereidheid van een rechtsgebied om akkoorden te blijven sluiten, zelfs nadat het deze drempel heeft gehaald, en ten derde naar de effectiviteit van de tenuitvoerlegging.

Met betrekking tot uw verzoek een onderzoek te wijden aan mogelijke sancties en stimulansen ter bevordering van goed bestuur in belastingzaken kan ik u vertellen dat de Commissie al een aantal mogelijke stimulansen ter bevordering van goed bestuur op EU-niveau onderzoekt. Denk bijvoorbeeld aan een sterker gebruik van ontwikkelingshulp om bepaalde derde landen te stimuleren om af te zien van oneerlijke belastingconcurrentie. De werkzaamheden met betrekking tot mogelijke sancties zijn minder ver gevorderd, en natuurlijk moeten eventuele maatregelen op EU-niveau rekening houden met het fiscale beleid van de individuele lidstaten.

Op twee specifieke gebieden ben ik het echter niet geheel met u eens. Een daarvan betreft de openbare registers en de verstrekking van informatie over investeerders in belastingparadijzen. Ik ben van mening dat er een evenwicht moet worden gecreëerd tussen het recht op een persoonlijke levenssfeer en de noodzaak van rechtsgebieden om hun belastingwetten te handhaven.

Er zouden weliswaar geen beperkingen mogen gelden voor de uitwisseling van informatie op grond van het bankgeheim of van eisen in verband met de heffing van interne belasting, maar de rechten van de belastingbetalers moeten worden gerespecteerd en de uitgewisselde informatie moet strikt vertrouwelijk worden behandeld. Deze grenzen moeten worden gerespecteerd en dus is een openbaar register misschien niet de beste oplossing.

Mijn andere zorg heeft betrekking op de verrekenprijzen. U stelt voor om over te gaan op de methode van de vergelijkbare winsten, zodat onjuiste prijszettingen van transacties en de meest frequent gehanteerde belastingontwijkingstechnieken beter kunnen worden geïdentificeerd. Het klopt dat een vergelijking van de winsten van een bedrijfssector een indicator kan zijn dat er iets niet klopt, maar mijns inziens is die indicator alleen niet voldoende om met zekerheid vast te stellen of er sprake is van verrekenprijzen, en kan deze alleen een onderdeel zijn van een veel bredere risicobeoordeling van de juistheid van de prijzen die worden gehanteerd bij transacties tussen filialen van een multinational.

De methode van de vergelijkbare winsten is acceptabel, maar alleen als de uitkomst hetzelfde is als die van de methoden die uitgaan van transacties. Als we alleen nog uitgaan van de methode van de vergelijkbare winsten – zoals het amendement lijkt te suggereren – zal dat niet noodzakelijkerwijs leiden tot het 'juiste' antwoord op de vraag of het zakelijkheidsbeginsel is gerespecteerd.

De voorgestelde nieuwe richtlijn betreffende administratieve samenwerking op het gebied van de belastingen heeft als doel de verbetering en stroomlijning van alle informatie-uitwisselingsmechanismen en andere vormen van samenwerking tussen de lidstaten, teneinde belastingfraude en belastingontduiking beter te bestrijden. De richtlijn stelt in het bijzonder voor om het bankgeheim af te schaffen in de betrekkingen tussen de lidstaten met het oog op de administratieve samenwerking. Ik ben heel blij met de constructieve opstelling en steun voor dit voorstel waarvan het verslag van mevrouw Álvarez blijkt geeft.

Ik realiseer me dat bij de bespreking binnen de commissies de meningen het meest uiteenliepen over de amendementen over automatische informatie-uitwisseling en de amendementen die beoogden het gebruik van automatische informatie-uitwisseling optioneel te maken, afhankelijk van een door de lidstaten te nemen besluit.

Ik wil u eraan herinneren dat dit voorstel tot doel heeft alle vormen van informatie-uitwisseling en andere vormen van administratieve samenwerking, en in het bijzonder automatische informatie-uitwisseling, wat een belangrijke steunpilaar is voor de preventie van belastingfraude en belastingontwijking, te bevorderen.

De bevordering van informatie-uitwisseling op verzoek, als OESO-norm, is absoluut een acceptabele benadering voor derde landen, maar in een volledig geïntegreerde interne markt zoals die van de EU moeten de lidstaten ambitieuzer zijn en een stapje verder gaan. Zij moeten de beste instrumenten die tot hun

beschikking staan kunnen gebruiken om hun politieke doelstellingen, het bestrijden van belastingfraude en belastingontwijking, te realiseren.

Het ontwerpverslag over de bevordering van goed bestuur in belastingzaken benadrukt dat de automatische uitwisseling van informatie moet worden ingesteld als algemene regel, als hulpmiddel om een einde te maken aan het gebruik van kunstmatige rechtspersonen om de belasting te ontwijken. Daarnaast wordt in het verslag tevredenheid geuit over dit voorstel voor een nieuwe richtlijn betreffende administratieve samenwerking, aangezien de samenwerking tussen de lidstaten wordt uitgebreid naar welk type belastingen ook en het bankgeheim wordt afgeschaft. Gezien deze feiten wil ik u oproepen het nieuwe amendement dat is aangedragen door de PPE-Fractie, namelijk dat elke verwijzing naar automatische informatie-uitwisseling in het verslag moet worden geschrapt, niet te steunen.

Naar aanleiding van de amendementen waarin wordt gevraagd om meer vastomlijnde regels voor de bescherming van privégegevens wil ik onderstrepen dat de lidstaten in elk geval verplicht zijn de bestaande communautaire wetgeving op dit gebied in acht te nemen. Dat betekent dat deze regels moeten worden nageleefd, ook als de onderhavige ontwerprichtlijn niet meer wordt geamendeerd. Ik zou me echter kunnen voorstellen dat we voor alle duidelijkheid een algemeen visum toevoegen waarin wordt verwezen naar de bestaande communautaire regelgeving.

Ten aanzien van de amendementen over het evaluatiesysteem en de evaluatievereisten kan ik u zeggen dat ik geloof dat de regels waarin het voorstel voorziet en die worden bekrachtigd in de compromistekst van het voorzitterschap, een toereikend kader zullen bieden dat de geest van de voorgestelde amendementen weerspiegelt.

De Commissie kan in beginsel bepaalde amendementen accepteren, zoals de amendementen die beogen de Commissie de bevoegdheid te geven gedelegeerde handelingen vast te stellen ten aanzien van technische verbeteringen in de inkomens- en vermogenscategorieën waarvoor een automatische uitwisseling van inlichtingen geldt, waarbij de betreffende categorieën dienen te worden vastgesteld in de richtlijn zelf en niet via comitologie. Dit ligt ook in de lijn van de lopende Raadsbesprekingen.

De Commissie kan in principe ook de amendementen over het bankgeheim accepteren, dat geen onderscheid zou maken tussen belastingplichtigen op basis van hun vestigingsland. Daarnaast accepteert de Commissie in beginsel ook de amendementen over de aanwezigheid en deelname van ambtenaren bij administratieve onderzoeken.

De Commissie zal de geest van deze amendementen verdedigen in de besprekingen met de Raad, zonder haar voorstel formeel te amenderen, aangezien deze voorzieningen reeds lijken te zijn opgenomen in de compromistekst.

Dan wil ik het nu hebben over het voorstel van de Commissie betreffende de wederzijdse bijstand inzake de invordering van schuldvorderingen die voortvloeien uit belastingen. De nationale invorderingsbepalingen reiken niet verder dan de landsgrenzen, en fraudeurs maken hier handig gebruik van door ervoor te zorgen dat ze onvermogen zijn in de lidstaten waar ze schulden hebben. Lidstaten doen dan ook steeds vaker een beroep op invorderingsbijstand bij andere lidstaten, maar met de huidige voorzieningen kan slechts 5 procent van de schulden worden ingevorderd.

Met haar voorstel wil de Commissie zorgen voor een verbeterd systeem voor invorderingsbijstand, met regels die gemakkelijker toe te passen zijn en die voorzien in flexibeler voorwaarden voor bijstandsverzoeken. Zoals u weet heeft de Raad Ecofin op 19 januari 2010 overeenstemming bereikt over een algemene oriëntatie met betrekking tot de ontwerprichtlijn. Ik ben heel blij dat het verslag van de heer Stolojan dit voorstel steunt.

De Commissie kan in beginsel het amendement accepteren dat voorstelt de uitoefening van controlebevoegdheden in de aangezochte lidstaat door ambtenaren van de verzoekende lidstaat afhankelijk te maken van een overeenkomst tussen de betrokken lidstaten. Dit wordt ook weerspiegeld door de compromistekst van de Raad. De Commissie kan echter geen andere amendementen accepteren, zoals het introduceren van systematische en automatische informatie-uitwisseling op het gebied van invordering, omdat dit zou kunnen resulteren in een onevenredig hoge administratieve last, aangezien een dergelijke voorziening ook zou gelden voor probleemloze invorderingssituaties. Niettemin zal de Commissie, in samenwerking met de lidstaten, onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om de invorderingsbijstand te verbeteren en hoe eventuele problemen kunnen worden opgelost.

Dan wil ik tot slot enkele woorden wijden aan het voorstel van de Commissie voor een facultatieve en tijdelijke toepassing van de verleggingsregeling. Met dit voorstel, een snelle reactie op nieuwe en zorgwekkende

fraudepatronen die door verschillende lidstaten zijn gemeld, wil de Commissie geïnteresseerde lidstaten de mogelijkheid bieden om, in het kader van een facultatieve en tijdelijke regeling, de zogenoemde verleggingsregeling, krachtens welke de afnemer de btw moet voldoen, toe te passen op een beperkt aantal zeer fraudegevoelige sectoren. De voorgestelde richtlijn geeft de lidstaten de mogelijkheid om uit een lijst van vijf categorieën maximaal twee categorieën zeer fraudegevoelige goederen te kiezen, zoals mobiele telefoons, en één dienstencategorie, zoals broeikasgasemissierechten, waarbinnen afgelopen zomer omvangrijke fraudecircuits zijn opgespoord.

De lidstaten zullen de effectiviteit van deze maatregel moeten evalueren en daarnaast moeten kijken in hoeverre zij leidt tot trendverschuivingen in de frauduleuze activiteiten naar andere lidstaten, naar andere goederen en diensten en naar andere fraudepatronen.

Ik was verheugd dat de Raad dit voorstel zo snel heeft opgepakt en er overeenstemming over heeft bereikt tijdens de Raad Ecofin van 2 december. Het is natuurlijk spijtig dat er slechts over een deel van het voorstel – het deel over broeikasgasemissierechten – een akkoord is bereikt, maar ik realiseer mij ten volle dat dit het meest urgente deel was.

De Commissie zal zo constructief mogelijk blijven meewerken aan de onderhandelingen in de Raad over de resterende delen van het voorstel.

Tot slot wil ik nogmaals het Europees Parlement bedanken voor zijn vlotte reactie en zijn uitgesproken steun. Hoewel de Raad nu niet in de positie verkeert om alle voorgestelde amendementen formeel te accepteren, kunnen we ze uitstekend gebruiken als gespreksstof voor de komende Raadsdebatten. Onze capaciteit om snel te reageren op een enorm fraudemechanisme staat op het spel, maar ook de geloofwaardigheid van het Europese emissiehandelssysteem.

De Voorzitter. – Dank u, commissaris Kovács. Zoals u al aangaf, is dit de laatste keer dat u aanwezig zult zijn in dit Parlement en ik wil u dus ook bedanken voor de uitstekende samenwerking die we tijdens uw ambtstermijn met u hebben gehad.

Astrid Lulling, *namens de PPE-Fractie.* – (FR) Mijnheer de Voorzitter, wat een toeval! Wij debatteren deze week opnieuw over de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en van het individu. De leden van dit Parlement hebben dan ook nu de kans hun principes nog eens te bekrachtigen. Of het nu gaat om de invoering van lichaamsscanners in luchthavens of om de SWIFT-overeenkomst met de Verenigde Staten, de geharnaste voorvechters van individuele vrijheden zullen niet aarzelen hun stem te laten horen en nemen de diplomatieke spanningen die daaruit voortvloeien, op de koop toe.

Het valt echter te betreuren dat zij in hun strijd voor burgerlijke vrijheden onbestendig en inconsequent zijn. Wanneer het gaat om de bescherming van bankgegevens en financiële gegevens, wordt het goede ineens het kwade. Wat op andere gebieden bescherming verdient, is op belastingterrein niet meer veilig dankzij een nieuwe norm: alles moet tegenwoordig open en bloot op tafel komen. De grootscheepse automatische uitwisseling van inlichtingen die ten grondslag ligt aan de verslagen-Álvarez en -Domenici, is een scanner die ons onder alle omstandigheden uitkleedt en vormt een onherroepelijke SWIFT-overeenkomst die op grote schaal wordt toegepast. Maar dit Parlement heeft geen moeite met tegenstrijdigheden. Het kan zich uitspreken voor de automatische uitwisseling van alle denkbare gegevens tussen belastingdiensten in Europa en tegelijkertijd in naam van de individuele vrijheden de SWIFT-overeenkomst met de Verenigde Staten verwerpen.

Is deze ongepaste, inconsistente houding begrijpelijk of zelfs te rechtvaardigen uit het oogpunt van efficiëntie? Nee. De gouden regel, uw gouden regel, te weten de automatische uitwisseling van alle bank-, fiscale en financiële gegevens van alle niet-ingezetenen, zal onvermijdelijk tot een onbeheersbare gegevensstroom leiden. De gang van zaken rondom de belastingheffing op spaartegoeden had bij u de alarmbellen moeten doen rinkelen. Dat is dus blijkbaar niet gebeurd! Ook nu blijft u in uw dwaling volharden door te pleiten voor een systeem dat niet werkt. Geen erger dove dan die niet horen wil.

Aan mijn vrienden die zich zorgen maken over de bureaucratische excessen die deze maatregel teweegbrengt, wil ik zeggen dat er maar één oplossing is: verzet je ertegen. Voer deze maatregel niet in om je vervolgens te verbazen over de funeste gevolgen ervan.

Mijnheer de Voorzitter, sta mij toe een laatste woord tot commissaris Kovács te richten, die vanavond voor het laatst in de frontlinie staat. Ik wens hem een goede pensionering toe. Commissaris, u hebt in uw loopbaan

vaak de verkeerde strijd gevoerd, maar omdat ik een goed hart heb, neem ik u dat niet al te zeer kwalijk. Geniet van uw pensioen, commissaris.

(Spreekster verklaart zich bereid een "blauwe kaart"-vraag krachtens artikel 149, lid 8 van het Reglement te beantwoorden)

Miguel Portas (GUE/NGL). - (PT) Mevrouw Lulling, ik zou u een vraag willen stellen. Wat heeft in uw betoog de automatische uitwisseling van belastinginformatie te maken met het doel vertrouwelijkheid? Dat zijn toch duidelijk twee verschillende zaken. De meeste Europese landen hebben geen bankgeheim. Er bestaan mechanismen voor de automatische informatie-uitwisseling tussen de belastingdiensten maar het vermogen van de individuele burger staat niet op internet. Kunt u die twee zaken niet scheiden?

Astrid Lulling, *namens de PPE-Fractie.* - (FR) Mijnheer de Voorzitter, mijn collega heeft er helaas niets van begrepen, maar omdat ik geen spreektijd heb, zal ik het hem persoonlijk uitleggen. Hopelijk begrijpt hij vóór de stemming waar het om gaat.

Liem Hoang Ngoc, *namens de S&D-Fractie.* - (FR) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, in deze crisisperiode is er een enorm beroep gedaan op de overheidsfinanciën, aanvankelijk om het financiële systeem te redden en vervolgens om de ingrijpende sociale en economische gevolgen te verzachten.

In dit verband spreken we vaak over het overheidstekort en uiten we kritiek op de bestedingen van de lidstaten, maar de daling van de belastinginkomsten blijft onderbelicht. We vergeten dat de landen van de Europese Unie jaarlijks 20 miljard euro aan belastingen mislopen, geld dat zou kunnen worden gebruikt om de economie er weer bovenop te helpen of om kalm het hoofd te bieden aan wat sommigen tussen aanhalingstekens de demografische schok noemen.

Daarom zijn de teksten die wij vandaag bespreken, zo belangrijk. De introductie van gemeenschappelijke instrumenten en het bewerkstelligen van absolute transparantie tussen de lidstaten wat betreft de invordering van schuldvorderingen, zijn maatregelen die ervoor moeten zorgen dat geen enkele burger en geen enkel bedrijf hun fiscale plichten kunnen ontlopen en dat iedereen aan de gezamenlijke inspanningen meedoet.

De belastingdiensten van elke EU-lidstaat moeten de middelen krijgen om hun taken naar behoren uit te voeren. Tevens moet benadrukt worden hoe belangrijk een gezond fiscaal beleid is.

Iedereen maakt zich momenteel zorgen om Griekenland. Wij zien nu tot welke extreme situaties het ontbreken van een doeltreffend belastingapparaat kan leiden. Niet alleen de crisis brengt de regering-Karamanlis nu in de problemen, maar vooral het gebrek aan politieke moed van zijn voorganger, die de Griekse belastingdienst niet heeft weten om te vormen tot een doeltreffend instrument voor belastinginning.

Wij hopen dat de Unie alle haar ter beschikking staande middelen zal inzetten om haar solidariteit met Griekenland te betuigen. Ik hoop dat de stemming van woensdag een bekrachtiging zal zijn van de stemming in de commissie en dat er enkele bemoedigende teksten op het gebied van belastinginning zullen worden aangenomen.

Sharon Bowles, *namens de ALDE-Fractie.* - (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik ben blij dat we nog binnen de termijn van de commissaris over deze verslagen debatteren, al is het dan op het nippertje. De commissie heeft hard gewerkt om dit voor elkaar te krijgen. Welnu, mijnheer de commissaris, over vele – of zelfs over de meeste – zaken hebben wij een wederzijds ondersteunende dialoog gevoerd, hoewel we het natuurlijk niet over alles eens zijn geworden. Zo waren we het eens over de heffing van btw op intracommunautaire leveringen, maar hebben we geen overeenstemming kunnen bereiken over hoofdelijke aansprakelijkheid in het kader van grensoverschrijdende transacties, en in een flink aantal gevallen waren we beiden teleurgesteld over de traagheid of het gebrek aan steun aan de zijde van de lidstaten; denkt u bijvoorbeeld aan de gemeenschappelijke geconsolideerde heffingsgrondslag voor de vennootschapsbelasting.

U hebt zich echter niet laten ontmoedigen en hebt voorstellen gedaan voor intensievere, traditionele controles op basis van samenwerking, informatie-uitwisseling en datatoegang. Daarom wil ik u, zowel persoonlijk als in mijn hoedanigheid van voorzitter van de Commissie economische en monetaire zaken, bedanken voor uw werk en enthousiasme tijdens uw termijn. Zoals enkele van mijn collega's al hebben aangegeven is het in deze periode van fiscale druk des te belangrijker dat de lidstaten verschuldigde belastinggelden volledig kunnen invorderen. Voor de Raad moet deze wetenschap een stimulans zijn om in de toekomst een progressievere houding aan te nemen. Degenen die willens en wetens proberen om de belasting te ontwijken en te ontduiken brengen schade toe aan de maatschappij en moeten geen coulance verwachten wanneer zij worden betrapt, en we moeten beschikken over de middelen om hen in de kraag te vatten.

Dan wil ik het nu even hebben over administratieve samenwerking. Ik ben ervan overtuigd dat automatische informatie-uitwisseling in ons voordeel zal werken. Deze maatregel sluit aan op de richtlijn spaarbelasting, die hopelijk snel zal worden aangenomen in de Raad. Maar met uw activisme op dit gebied hebt u al positieve ontwikkelingen in gang weten te zetten, zowel binnen de EU als daarbuiten. Ik ben ook positief gestemd over de richtlijn betreffende de wederzijdse bijstand inzake de invordering van schuldvorderingen, maar ben van mening dat een lagere drempel voor de implementatie gepaster zou zijn. Afsluitend bied ik u en mijn collega's mijn verontschuldiging aan voor het feit dat ik de rest van het debat niet kan bijwonen, maar zoals gebruikelijk in dit Huis hebben we weer te maken met dubbele boekingen.

Philippe Lamberts, *namens de Verts/ALE-Fractie.* – (FR) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, sinds enkele weken is het gemeengoed om ophef te maken over de begrotingstekorten van bepaalde lidstaten. We mogen best kritiek hebben op bepaalde overheidsuitgaven – en we zullen niet nalaten dat te doen –, bijvoorbeeld op de miljarden euro's aan subsidies voor energie uit fossiele brandstoffen, maar laten we niet vergeten, zoals onze socialistische collega heeft gezegd, dat de overheidstekorten eerst en vooral een gevolg zijn van de financiële en economische crisis.

Mijns inziens hebben onze regeringen geen lesje in goed financieel beheer nodig van degenen die door hun voorliefde voor riskante transacties, nota bene uit schulden gefinancierd, de crisis hebben veroorzaakt.

Niettemin vinden ook wij dat de overheidstekorten momenteel onacceptabel groot zijn, omdat Europa daardoor minder goed in staat is een voorttrekkersrol te vervullen in een wereldwijde *Green New Deal*, die ons continent hard nodig heeft. Daar moeten we dus iets aan doen, niet alleen aan de uitgavenkant maar ook wat betreft de inkomsten en in deze geest lezen wij de verslagen die vandaag zijn gepresenteerd, vooral van mevrouw Álvarez en de heer Domenici.

Door de automatische uitwisseling van inlichtingen tussen de belastingautoriteiten tot norm te verheffen, verschaft zij de lidstaten de middelen om serieus de belastingfraude aan te pakken, die, ik herinner u er nog maar even aan, geraamd wordt op tussen 200 en 250 miljard euro per jaar, ofwel twee procent van het bbp. Laten we ervoor zorgen dat de verschuldigde belasting daadwerkelijk wordt geïnd, alvorens over een herstructurering van het belastingwezen in Europa te spreken.

Verder ondersteunen de voorliggende plannen de vaststelling van een gemeenschappelijke grondslag voor de vennootschapsbelasting, die zowel de belastingplichtigen als de lidstaten meer helderheid zal verschaffen. Daarin betekent een dergelijke belastinggrondslag een stap voorwaarts; deze moet echter niet de weg banen voor meer concurrentie maar voor meer samenwerking. Het is namelijk hoog tijd om een eind te maken aan de fiscale dumping, aan een gang naar de afgrond die de belastinginkomsten van de lidstaten ondermijnt en die ten koste gaat van belastingplichtige burgers en mkb's die niet over de middelen van de grote transnationale ondernemingen beschikken om de lidstaten tegen elkaar uit te spelen.

Volgens ons is een geconsolideerde belastinggrondslag dus een eerste vereiste om, net als voor de btw, de tarieven van de vennootschapsbelasting geleidelijk te harmoniseren, te beginnen met de vaststelling van ondergrenzen.

Ten slotte geldt dat om de belastingregelingen in de lidstaten te verduurzamen, er veel ingrijpender veranderingen nodig zijn: de belasting op inkomsten uit arbeid moet verder worden verlaagd en moet worden gecompenseerd door een geleidelijke verhoging van de belasting op energie uit niet-hernieuwbare bronnen en door een belasting op financiële transacties en vermogenswinst. Maar, zoals mijn grootmoeder zei, dat is een ander verhaal.

Ondertussen feliciteren de Groenen mevrouw Álvarez en de heer Domenici met hun uitstekende werk. Zij hebben zich niet beperkt tot het herhalen van de standpunten die het Europees Parlement in het verleden heeft ingenomen, maar tonen meer ambitie met een meer praktische uitwerking van de plannen.

Ook ik sluit af met een afscheidsgroet aan de heer Kovács. Ik was er niet bij toen u aantrad als commissaris. Mijn collega's hebben me verteld dat u gedurende uw ambtstermijn in uw handelen een veel betere indruk hebt gemaakt dan ten tijde van uw benoeming. U hebt ons dus aangenaam verrast. Het ga u goed.

Ashley Fox, *namens de ECR-Fractie.* – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik wil de rapporteurs en de schaduwrapporteurs bedanken voor het vele werk dat zij hebben verzet om deze verslagen te produceren.

Belastingheffing, en in het bijzonder de harmonisatie ervan, is altijd een gevoelige kwestie. We moeten een balans zien te vinden tussen enerzijds onze behoefte aan een efficiënte interne markt, en anderzijds de behoefte aan bescherming van de bevoegdheden van de individuele lidstaten op het gebied van belastingen.

Ik zou de heer Lamberts willen voorhouden dat belastingontwijking het beste kan worden ingeperkt door de belastingen te vereenvoudigen en de tarieven te verlagen. Ik ben een groot voorstander van belastingconcurrentie. Het beschermt de belastingbetaler tegen inhalige regeringen.

De lidstaten moeten de vrijheid hebben om bilaterale akkoorden te sluiten met derde landen. Het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten wisselen al probleemloos informatie uit vanwege hun gezamenlijke strijd tegen het terrorisme. Als deze informatie door alle lidstaten van de Europese Unie zou worden gedeeld, zouden veel derde landen weigeren om vergelijkbare akkoorden te ondertekenen. De samenwerking zou ten einde komen en de nationale veiligheid zou in gevaar komen.

Ik wil de leden aansporen om deze verslagen pragmatisch te benaderen. We moeten ervoor waken dat we niet kiezen voor nodeloze harmonisatie die de nationale veiligheid in gevaar brengt.

Nikolaos Chountis, namens de GUE/NGL-Fractie. – (EL) Voorzitter, het lijkt geen twijfel dat er met de onderhavige verslagen positieve inspanningen worden verricht om een wetgevingskader op te stellen inzake de administratieve samenwerking op Europees niveau op het gebied van directe en indirecte belastingen, uitgezonderd op het gebied van de btw en de accijnzen.

Ik moet echter zeggen dat de verslagen en de voorstellen voor richtlijnen enzovoort ook het probleem van belastingontduiking en belastingfraude aansnijden.

Gedurende de crisis vielen er echter twee vormen van belastingontduiking te onderscheiden. De eerste heeft te maken met belastingconcurrentie binnen de Unie, die binnen de lidstaten allesbehalve solidariteit en financiële en sociale cohesie bevordert. Dit probleem moeten wij oppakken en we moeten oplossingen aandragen.

Het tweede heeft te maken met het bestaan en opereren van offshore-ondernemingen. Het is bekend dat dergelijke ondernemingen haarden van belastingontduiking en witwaspraktijken zijn. Het voornemen, bijvoorbeeld, van de Griekse overheid om relevante transacties simpelweg te belasten met een heffing van 10 procent is schandalig.

Welnu, meerdere collega's hebben benadrukt dat in deze tijden van economische crisis, waarin alle lidstaten te kampen hebben met financiële problemen – nog afgezien van het feit dat de manier waarop de Europese Centrale Bank en het Stabiliteitspact functioneren ontoereikend is en het probleem hierdoor zelfs wordt versterkt in plaats van opgelost – er gemeenschappelijke oplossingen voor gemeenschappelijke problemen nodig zijn, en één van die gemeenschappelijke problemen betreft belastingontduiking.

Belastingontduiking en belastingfraude dienen een slag te worden toegebracht zodat de lidstaten verzekerd zijn van inkomsten in een periode dat er dringend beleid voor herverdeling en ontwikkeling nodig is.

Godfrey Bloom, namens de EFD-Fractie. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, het concept belastingheffing is de afgelopen 3 000 jaar bijna niet veranderd, of wel? Nog altijd nemen de rijken en machtigen de gewone man geld af om hun eigen leven prettiger te maken.

Maar in de moderne tijd is er toch wel iets veranderd, namelijk dat belastingheffing nu wordt geheven 'ten gunste van de belastingbetaler'; dat we, op de een of andere manier, *pro bono* belasting moeten afdragen.

Om deze mythe te laten voortbestaan bedenken we eens in de zoveel tijd iets om de mensen bang te maken, zodat ze zich niet tegen het systeem gaan verzetten. De meest recente van deze angstcampagnes is natuurlijk het verhaal dat we allemaal levend zullen worden geroosterd als we niet genoeg milieubelasting ophoesten.

Dit doet denken aan middeleeuwse religies, vindt u niet, die eenzelfde spelletje speelden: betalen of anders branden in de hel.

Belastingharmonisatie is een concept dat de moderne politieke klasse heeft bedacht om ervoor te zorgen dat geen regering haar volk te weinig geld afhandig maakt: een soortement van dievenkartel als het ware.

Als u echt een voorstander bent van belastingharmonisatie, mag ik dan suggereren dat de Commissie en de bureaucratie dezelfde belastingen gaan betalen als het electoraat en dat zij dezelfde belastingdruk gaan dragen als de rest van de mensen, voor het electoraat dit gebouw bestormt en ons ophangt aan de dakspanten, waartoe zij overigens het volste recht heeft?

Hans-Peter Martin (NI). – (DE) Mijnheer de Voorzitter, we hebben een revolutie van de democratie nodig. Als jong auteur en journalist heb ik uit overtuiging 62 procent belasting betaald, omdat ik toen meende en

de indruk had dat wij goed bestuurd worden. Sinds ik lid van het Europees Parlement ben, zie ik wat er daadwerkelijk met dit geld – indertijd ging het om miljoenen schillingen per jaar – gebeurt. Het stoort mij in dit debat over de bevordering van goed bestuur in belastingzaken, dat we niet naar de kant van de uitgaven kijken, maar dat er alleen maar wordt gesproken over kwaadwillige belastingfraudeurs!

Indertijd, toen het belastingpercentage 62 procent bedroeg, heette mijn belastingadviseur Christoph Matznetter, de latere staatssecretaris van Financiën van Oostenrijk. Hij zei: je komt toch uit Vorarlberg, ga naar Liechtenstein of naar Zwitserland! Ik heb dat niet gedaan, maar veel anderen wel. Wanneer men echter, gelet op de concrete ervaringen die men hier opdoet, de zaak bekijkt met de nuchtere, verstandige blik van een mens die geen ambtenaar was, die niet ten laste kwam van een of ander sociaal stelsel, die niet op een of ander overheidssterrein werkzaam is geweest – zoals de meerderheid van de afgevaardigden hier – dan zegt men: hoe kan ik in godsnaam mijn vaak zeer eerlijk verdiende geld voor deze verspilling behoeden?

Daarom heb ik het volgende voorstel: laten we daar beginnen waar we kunnen bewijzen dat verstandig beheer betekent dat je verstandig met de middelen omgaat, namelijk bij onszelf. Waarom hebben we weer 200 nieuwe banen nodig? Waarom moeten we deze week de skicursus op school steunen? Waar is dat allemaal voor nodig? Wanneer u werkelijk serieus de belastingparadijzen wilt bestrijden en belastingschulden wilt innen en de burgers weer bij de Europese Unie wilt betrekken, dan moeten we bij onszelf beginnen en bewijzen dat juist de instellingen die wij vertegenwoordigen verantwoordelijk met belastinggeld omgaan. Anders houden we deze belastingderving en we kunnen de mensen dan eigenlijk niet echt iets verwijten.

Enikő Győri (PPE). – (HU) Dames en heren, een daling van het bbp met 4 procent, 21 miljoen werkloze EU-onderdanen, procedures tegen 20 lidstaten wegens buitensporige tekorten en een staatsschuld van 80 procent. Bij deze situatieschets van de Europese Unie vraag ik me af of we ons de luxe kunnen veroorloven om miljarden aan belastinggeld zomaar weg te laten vloeien. Het is onaanvaardbaar dat we geweldig veel opofferen voor het behoud van banen en het herstel van de economie, terwijl er op Europees niveau geen vooruitgang is geboekt, bijvoorbeeld om manieren te vinden waarmee de invordering van grensoverschrijdende belastingschulden kan worden opgeschroefd tot hoger dan het erbarmelijke niveau van 5 procent. Een andere vraag is of we de automatische gegevensuitwisseling uniform moeten uitbreiden naar alle inkomens, waarmee zou kunnen worden voorkomen dat regeringen via gestolen gegevensdragers informatie verschaffen over de hier en daar belegde onbelaste inkomens van hun burgers.

De belastingfraude in de Europese Unie bedraagt momenteel tweeënhalf keer de volledige EU-begroting. Ik ben ervan overtuigd dat de belastingdiensten in de lidstaten moeten samenwerken om gevallen van belastingfraude aan het licht te brengen. Vanaf nu zou niemand zich meer mogen verschuilen achter het bankgeheim, en laten we ook de quasi belastingparadijzen binnen de Europese Unie opheffen, zelfs, dames en heren, als dit de betreffende lidstaten benadeelt. Het pan-Europese belang moet vóór partijdig argumenten gaan. De EU-onderdanen die fatsoenlijk hun belasting betalen, verwachten immers van ons dat de regels bindend zijn voor iedereen, zonder mazen in de wet.

Het verslag-Domenici gaat in op hoe deze mazen kunnen worden gedicht. Het onderwerp op de agenda is niet belastingharmonisatie, maar dat alle lidstaten de belastingen kunnen innen die ze zelf hebben geheven, als het moet met de hulp van de anderen. Alle andere elementen van het belastingpakket dat nu voor ons ligt, dienen ditzelfde doel. Namens de Europese Volkspartij heb ik een aantal voorstellen aan het verslag-Domenici toegevoegd, die ook werden gesteund door de andere fracties. Ten eerste heb ik het initiatief genomen voor het opzetten van een stimuleringsregeling die ervoor zou zorgen dat lidstaten die bij de inning van grensoverschrijdende belastingschulden optreden ten gunste van een ander land mee kunnen delen in de geïnde belasting. Daarmee zouden we een impuls kunnen geven aan de momenteel stroef verlopende samenwerking tussen belastingautoriteiten. Ten tweede zouden we met een methode voor de vergelijking van winsten effectief kunnen optreden, vooral tegen de multinationals die met transferprijzen werken om belasting te ontduiken. Ik weet dat commissaris Kovács hierover zijn twijfels heeft, maar toch denk ik dat we ergens moeten beginnen.

Ten slotte ben ik blij dat de Commissie haar steun geeft aan de aanscherping van de vereisten voor de uitwisseling van belastinggegevens tussen twaalf landen zoals in het modelverdrag van de OESO is vastgelegd. Ik denk dat we met deze maatregelen de weg kunnen inslaan naar een eerlijker belastingbeleid.

Olle Ludvigsson (S&D). – (SV) Mijnheer de Voorzitter, we debatteren vanavond over een aantal maatregelen ter bestrijding van diverse vormen van belastingfraude en belastingontduiking. Dat zijn heel belangrijke kwesties. Het zou een erg goede zaak zijn als we in de EU onze instrumenten en onze samenwerking tegen belastingontduiking op de voorgestelde manier zouden kunnen versterken.

Door de financiële en economische crisis is het dringender geworden dat we onze belastingstelsels zo effectief, betrouwbaar en rechtvaardig mogelijk maken. Het voorstel om de toepassingsmogelijkheden van de verleggingsregeling uit te breiden, vind ik goed. Dat is onder andere een cruciale stap voor de ontwikkeling van de klimaatinspanningen. Wanneer we in 2013 beginnen met het veilen van emissierechten, moeten we over een geloofwaardig handelstelsel beschikken dat niet door btw-fraude en vergelijkbare problemen wordt geplaagd. De verleggingsregeling is waarschijnlijk een uitstekende manier om die btw-fraude te verhinderen. Zo zullen we de geloofwaardigheid en de effectiviteit van het stelsel verzekeren.

De werkzaamheden in verband met het verslag over de verleggingsregeling zijn zeer constructief verlopen. Ik stel tot mijn vreugde vast dat de Raad, de Commissie en de betrokken Parlementsleden vastbesloten waren om snel een goede oplossing te vinden. Een centraal element van het verslag is het opzetten van een uitgebreid evaluatiestelsel - een stelsel dat op uniforme criteria gebaseerd is. Het is heel belangrijk dat we er nauwgezet op toezien hoe goed de verleggingsregeling op het onderhavige gebied in de praktijk werkt. De maatregelen tegen belastingontduiking die nu worden voorgesteld, zijn een belangrijke stap, maar zouden als een klein onderdeel van een omvangrijker langetermijnproces moeten worden gezien.

Er moet op dit gebied nog veel worden gedaan. De Europese samenwerking zou moeten worden versterkt en de EU zou het voortouw moeten nemen in het tot stand brengen van krachtvolle internationale overeenkomsten ter bestrijding van belastingontduiking.

Sylvie Goulard (ALDE). - (FR) Mijnheer de Voorzitter, deze op het eerste gezicht nogal technische voorstellen hebben in werkelijkheid betrekking op vraagstukken met een sterk politiek karakter. In de eerste plaats speelt de administratieve samenwerking tussen de lidstaten op belastinggebied een wezenlijke rol binnen de interne markt. Ik vind het belangrijk dat te onderstrepen, omdat het vrije verkeer van personen en kapitaal een van de kostbare verworvenheden van de Europese Unie is, waaraan wij erg gehecht zijn. Dit beginsel mag echter niet leiden tot onrechtvaardigheid op belastinggebied, waarbij sommige mobiele en goed geïnformeerde burgers zich aan hun fiscale verplichtingen onttrekken, terwijl de meer honkvaste burger daaraan onderworpen blijft.

Dit beginsel mag evenmin beschouwd worden als een aanmoediging tot concurrentie tussen de lidstaten, waarmee ik een aansporing tot fraude of belastingontduiking bedoel. Daarom zijn wij voor een geconsolideerde grondslag voor de vennootschapsbelasting en voor de automatische uitwisseling van gegevens tussen de lidstaten, waarover reeds is gesproken.

Als mevrouw Lulling bij ons was gebleven, had ik haar kunnen zeggen dat het bij de uitwisseling van gevoelige gegevens inderdaad om burgerlijke vrijheden gaat maar dat er in mijn ogen een groot verschil is tussen gegevens die tussen de lidstaten van de Europese Unie kunnen worden uitgewisseld - dat wil zeggen in het kader van de interne markt en ten dienste van die interne markt - en de gegevens die kunnen worden uitgewisseld met andere landen, zelfs bevriende landen als de Verenigde Staten.

Het tweede vraagstuk met een sterk politiek karakter, vooral na de crisis, is de strijd tegen de belastingparadijzen, maar ook tegen de grijze zones - of lakse praktijken - die helaas nog steeds aanwezig zijn binnen de Europese Unie of de daarmee geassocieerde landen. Na de verklaringen van de G-20 verwachten de burgers dat er resultaten worden geboekt en dat de Unie zich geloofwaardig opstelt. Dat komt ook naar voren in talrijke amendementen en ik geloof dat dit Parlement daar opnieuw het belang van moet inzien.

Tot slot wil ik graag een kort woord richten tot commissaris Kovács - het gebeurt maar zelden dat je op de avond dat iemand zijn ambtstermijn beëindigt, afscheid van hem kunt nemen - en vooral een signaal afgeven aan de nieuw benoemde commissaris, de heer Šemeta, wiens eerste stappen op dit terrein wij zeer hebben gewaardeerd. Dat geldt trouwens ook voor de eerste stappen van de Commissie Barroso II, die vastbesloten lijkt deze kwestie aan te pakken. Zo heeft zij Mario Monti de opdracht gegeven een verslag over de interne markt op te stellen waarin alle relevante punten worden behandeld.

Ongeacht de weerstand en aarzelingen van de lidstaten is het mijns inziens aan de Commissie om van haar initiatiefrecht gebruik te maken. U hebt dat beslist gedaan, mijnheer Kovács, maar wellicht kunnen de mogelijkheden nog beter worden benut. De schatkist van de lidstaten is leeg. Belastingen zijn ook een manier om deze te vullen en dat heeft onze instemming mits het op verstandige wijze gebeurt.

Eva Joly (Verts/ALE). - (FR) Mijnheer de Voorzitter, commissaris, dames en heren, dankzij het werk van de heer Domenici is het verslag waarover wij deze week definitief gaan stemmen, een kwalitatief hoogstaand document geworden. Ik hoop van harte dat het woensdag tijdens onze plenaire vergadering wordt

aangenomen. Het bevat niet eerder vertoonde maatregelen op het gebied van financiële transparantie, fiscaal beleid en de strijd tegen belastingparadijzen, waarvan de grote gevolgen terecht worden benadrukt.

Ten eerste valt het toe te juichen dat de auteur zich rekenschap geeft van de tot dusver zeer beperkte mogelijkheden om belastingparadijzen aan te pakken. De belastingovereenkomsten en de lijsten met niet-meewerkende rechtsgebieden van de OESO, zoals deze officieel worden genoemd, zijn namelijk niet toereikend en vormen zelfs een deel van het probleem dat zij geacht worden op te lossen.

Daarom zijn de voorstellen in dit verslag, die een andere aanpak, een nieuwe definitie van belastingparadijzen en een nieuw instrumentarium ten behoeve van deze strijd – inclusief sancties – behelzen, van kapitaal belang. Dat geldt vanzelfsprekend voor het voorstel om een automatische uitwisseling van fiscale inlichtingen tot stand te brengen, zowel binnen de Europese Unie als in internationaal verband.

Het geldt eveneens voor de vermelding van boekhoudkundige informatie per land waarvoor in het verslag wordt gepleit en die het mogelijk maakt te bepalen wat de werkelijke activiteiten van bedrijven zijn in de landen waar zij een vestiging hebben, en of zij de belasting afdragen die zij wettelijk verschuldigd zijn. Het betreft hier twee essentiële eisen waarvoor tal van deskundigen zich reeds lange tijd sterk maken. Wij zijn blij dat het Europees Parlement deze eisen nu overneemt en daarmee voorop gaat lopen in deze strijd.

Dames en heren, de belastingparadijzen vormen niet louter een technisch probleem. Het gaat om fundamentele keuzes. Willen wij de ontwikkelingslanden in staat stellen van hun eigen rijkdommen te profiteren en te voorkomen dat deze door anderen worden buitgemaakt? Willen wij dat al onze bedrijven en onze medeburgers naar vermogen een financiële bijdrage aan de samenleving leveren? Door voor het verslag van de heer Domenici te stemmen, geven wij een bevestigend antwoord op deze beide vragen. Een antwoord waarop wij volgens mij alleen maar trots kunnen zijn.

En op persoonlijke titel wil ik commissaris Kovács bedanken voor de studiebijeenkomst die wij op 9 december in Brussel hebben medegeorganiseerd om dit onderwerp voor het voetlicht te plaatsen. Bedankt. Het ga u goed.

Ivo Strejček (ECR). - (CS) Geachte Voorzitter, mijnheer de commissaris. We buigen ons hier vandaag over een politiek en economisch gezien uitermate controversieel pakket voorstellen waarmee beoogd wordt de administratieve samenwerking op het gebied van de belastingen verregaand te verbeteren. Belastingfraude is inderdaad een groot probleem dat de overheid veel inkomsten kost. De vraag is nu welke oorzaken aan belastingontduiking ten grondslag liggen en wat mensen zover brengt.

Om te beginnen een hoge belastingdruk. Hoe hoger de belastingdruk, hoe meer belastingbetalers er wegen zoeken om onder hun belastingplicht uit te komen. Deze alom bekende economische waarheid zou voor eens een ijzeren lijdraad moeten vormen, zeker in deze tijden waarin het leeuwendeel van de politici denkt dat de begrotingstekorten uit de wereld geholpen kunnen worden met behulp van belastingverhogingen, dus door middel van ingrepen in de inkomstenzijde in plaats van verregaande bezuinigingen aan de uitgavenzijde van de begroting. Want laten we wel zijn, dit is nu juist de bestaansgrond van belastingparadijzen; mensen brengen hun kapitaal daar heen waar de belastingdruk het laagst is. Wilt u de belastingparadijzen de wereld uit helpen of onder bedwang krijgen? Dan zit er maar een ding op: de belasting verlagen.

Een tweede belangrijke reden voor belastingontduiking ligt in de onoverzichtelijkheid en de ingewikkeldheid van belastingstelsels. Hoe meer uitzonderingen, hoe meer belasting er ontdoken wordt. Uit statistische gegevens en uiteenlopende onderzoeken is gebleken dat de ingewikkeldheid van bijvoorbeeld de btw-inning met name gelegen is in onduidelijkheid over de juiste interpretatie van de regels en de duizenden uiteenlopende uitzonderingsbepalingen. Helaas echter is er noch van de kant van de Europese Commissie, noch uit de monden van leden van het Europees Parlement ook maar iets te horen van adviezen aan de lidstaten om de belasting te verlagen of om deze verregaand te hervormen teneinde de fiscale jurisdictie transparanter te maken.

De volgende voorstellen zijn controversieel: invoering van het beginsel van verplichte uitwisseling van gegevens over belastingbetalers, ten tweede de nauwkeurig omschreven verplichte gegevens over belastingbetalers die - dat is wel duidelijk - uitermate privacygevoelig zijn, en dan ten derde het feit dat de plicht tot gegevensuitwisseling voor het eerst alle soorten belasting betreft en ten vierde - en dat is een juridische noviteit - de doorbreking van het bankgeheim.

Miguel Portas (GUE/NGL). - (PT) Mijnheer de Voorzitter, dit debat is erg belangrijk, want de regeringen maar ook de Commissie hebben ons laten weten dat de komende jaren de uitweg uit de crisis afhankelijk is

van programma's die drastisch zullen bezuinigen op overheidsinvesteringen en sociale uitgaven. Een constante factor in de verschillende verslagen die we hier vandaag behandelen is de boodschap dat er een andere en betere uitweg is die de eerlijke belastingbetalers tevreden kan stellen!

Die uitweg betekent dat we de crisis ook aanpakken via maatregelen aan de ontvangstenkant – vooral aan die kant – die een einde maken aan de nachtmerrie die de belastingparadijzen en de wijdverbreide belastingfraude onder grote ondernemingen en het bankstelsel hebben veroorzaakt.

Juist daarom ben ik het volledig eens met het verslag- Domenici als daarin wordt gesteld dat de maatregelen op het vlak van het bankgeheim niet ver genoeg gaan. Die richting dienen we in te gaan, omdat eerlijk gezegd een beetje rechtvaardigheid in de economie nog nooit iemand kwaad heeft gedaan.

Arturs Krišjānis Kariņš (PPE). – (LV) Mijnheer de Voorzitter, commissaris, de vraag is niet of we vóór of tegen de bestrijding van belastingfraude zijn. Natuurlijk zijn we vóór. De vraag is eerder welke middelen we willen inzetten om deze doelstelling te behalen. De huidige situatie tussen lidstaten is dat er staten zijn die niet graag informatie met andere lidstaten uitwisselen over belastingbetalers, ook niet als ze dat wordt gevraagd. Het onderhavige voorstel betreft de invoering van een automatisch systeem, waarin alle informatie van staatsburgers en bedrijven die in het buitenland zitten tussen de belastingadministraties wordt uitgewisseld. Ik acht het van belang om de bureaucratie niet toe te laten nemen, ongeacht de wijze waarop we informatie uitwisselen. De Europese Unie verkeert momenteel in crisis; in Spanje bedraagt de werkloosheid bijna 20 procent, in Letland zelfs meer dan 20 procent en in veel andere landen ligt het flink boven de 10 procent. Helaas zet deze trend zich voort en als gevolg zijn veel lidstaten genoodzaakt om overheidsuitgaven te beperken, iets wat feitelijk lijnrecht tegenover de uitbreiding van de bureaucratische machine staat. We kunnen het ons niet veroorloven om de bureaucratische machine uit te breiden, maar de invoering van dit systeem van automatische uitwisseling van informatie houdt echter onvermijdelijk de uitbreiding van de bureaucratische machine in. Naar mijn idee kunnen Europese belastingbetalers het zich op dit moment simpelweg niet veroorloven om dit te steunen. Volgens mij moeten we een ander voorstel bespreken, namelijk om wellicht niet tot het uiterste te gaan, door bijvoorbeeld alle informatie automatisch uit te wisselen, maar om er in plaats daarvan minimaal voor te zorgen dat alle lidstaten op verzoek informatie uitwisselen. Om vervolgens over te gaan op een automatische uitwisseling van informatie op verzoek. Dank u wel.

Arlene McCarthy (S&D). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, gezien het jaarlijkse verlies van meer dan 200 miljard euro moet de strijd tegen belastingfraude en belastingontwijking een prioriteit blijven van dit Parlement, de Europese Commissie en van de regeringen van de lidstaten. Ik kan niet geloven dat er in dit Huis ook maar iemand kan accepteren dat het recht op een persoonlijke levenssfeer een vrijbrief is om de belasting te ontwijken.

In de wereld zijn we het er natuurlijk wel over eens dat een gebrek aan goed bestuur in belastingzaken belastingfraude en belastingontwijking in de hand werkt. Belastingfraude heeft een significant effect op nationale begrotingen. Het berooft openbare diensten, de gezondheidszorg, onderwijs en onderzoek van essentiële middelen. Bovendien heeft, volgens een vooraanstaande charitatieve instelling, belastingontwijking door de superrijken en door mondiale ondernemingen vreselijke gevolgen voor de levens van meer dan vijf miljoen kinderen in ontwikkelingslanden.

Door zwendelpraktijken lopen regeringen in de armste ontwikkelingslanden elk jaar 92 miljard euro aan belastinginkomsten mis, terwijl de Wereldbank schat dat slechts een derde daarvan – 30 tot 34 miljard euro – al genoeg is om de millenniumontwikkelingsdoelen van de VN te realiseren. Nog schokkender is het dat een Britse charitatieve instelling, Christian Aid, beweert dat er ongeveer 7 triljoen euro is weggemoffeld in belastingparadijzen.

Gezien dit alles zijn de maatregelen en aanbevelingen in deze verslagen cruciaal voor de ondersteuning van een gelijk speelveld en voor de aanpak van de verstoringen en schendingen waarop die systemen van belastingontwijking en fraude zijn gebaseerd. Bezittingen in het buitenland vertegenwoordigen momenteel een derde van het totale mondiale bezit...

(De Voorzitter verzoekt de spreker langzamer te spreken ten behoeve van de tolken)

...de helft van de wereldhandel loopt via belastingparadijzen, en de maatregelen om hier paal en perk aan te stellen worden reeds geïntensiveerd. De belastingparadijzen worden aan een onderzoek onderworpen en in de Europese Unie en binnen de OESO worden voorstellen ten uitvoer gebracht.

Meer samenwerking in belastingzaken is de enige weg voorwaarts. Dit doet geen afbreuk aan de nationale soevereiniteit; integendeel – het versterkt en verbetert juist de nationale belastingstelsels doordat degenen die de integriteit en het functioneren van die stelsels willen ondermijnen de pas wordt afgesneden.

Als we iets hebben kunnen leren van de mondiale financiële crisis, dan is het wel dat er meer openheid en transparantie moet komen over financiële transacties. Dat is de reden waarom ik de voorstellen van onze rapporteurs, om te werken aan een mondiale overeenkomst en een mondiale standaard voor de automatische uitwisseling van informatie over belastingzaken, onderschrijf.

Afsluitend wil ik zeggen dat degenen die deze voorstellen willen afzwakken en dat proberen te bewerkstelligen door mensen bang te maken dat het recht op de persoonlijke levenssfeer in gevaar komt, geen serieuze en ambitieuze houding hebben als het gaat om de ondersteuning van wereldomvattende maatregelen in de strijd tegen de gesel van de belastingontwijking, en om de bevordering van goed bestuur, goed burgerschap en maatschappelijke verantwoordelijkheid.

Wolf Klinz (ALDE). – (DE) Mijnheer de Voorzitter, beste collega's, btw-fraude is geen onbelangrijk delict maar een misdaad. Het is een probleem dat in de loop der tijd eerder groter dan kleiner is geworden. Volgens de laatste schattingen verliezen de burgers en daarmee ook de belastingbetalers hierdoor 100 miljard euro per jaar – misschien zelfs meer.

De burgers hebben er in tijden van sterk stijgende overheidsschuld en crisis geen begrip voor dat de Europese Unie er tot nu toe niet in is geslaagd dit probleem werkelijk met succes te lijf te gaan. Daarom ben ik verheugd dat er een nieuwe poging wordt ondernomen tot invoering van de verleggingsregeling waarover wij overmorgen stemmen. We proberen door de verleggingsregeling de btw-ontduiking daadwerkelijk op te lossen of ten minste te verminderen. We moeten nog zien of door deze regeling de gehoopte extra btw werkelijk kan worden geïnd en of zich minder nieuwe gevallen van btw-fraude zullen voordoen. Het is echter in ieder geval de moeite waard om het te proberen. Wij zullen de resultaten van deze regeling, die voorlopig tot 2014 zal worden toegepast, op de voet volgen en aan een kritische evaluatie moeten onderwerpen.

Op één punt zou ik echter een wijziging willen: ik pleit ervoor dat bedrijven die hun plicht tot zorgvuldigheid in het kader van de controle op het btw-nummer volgens de voorschriften nakomen, van iedere aansprakelijkheid worden ontheven, ook wanneer de ontvanger fraude pleegt. Ik betreur het zeer dat voor mijn daarop gerichte amendement in de Commissie economische en monetaire zaken geen meerderheid was te vinden.

Vicky Ford (ECR). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, belastingfraude is een vergrijp dat niet alleen overheden treft, maar ook alle belastingbetalers – alle burgers die wel op tijd hun belasting betalen. De OESO, de G20 en ook de diverse rapporteurs in het Europees Parlement hebben een goede bijdrage geleverd aan de werkzaamheden om de belastingfraude te helpen bestrijden. Ik wil het specifiek hebben over het verslag van de heer Domenici, en hem bedanken voor de hoge mate van transparantie die hij aan de dag heeft gelegd in de samenwerking met het gehele Parlement om dit document te verbeteren. Er zijn echter drie zaken die mij zorgen baren.

Mijn eerste zorg is dat de strijd tegen belastingfraude niet mag worden gebruikt als een excuus om via een achterdeur het debat over belastingharmonisatie binnen de EU op gang te brengen. In het document wordt gesproken over de gemeenschappelijke geconsolideerde heffingsgrondslag voor de vennootschapsbelasting, maar ik denk dat we moeten wachten op de effectbeoordeling van de Commissie later in het jaar, en geen voorbarige conclusies moeten trekken over de voors en tegens van dat debat.

Mijn tweede punt betreft de controversiële kwestie van de informatie-uitwisseling. Het is zonneklaar dat, in bepaalde omstandigheden, een betere uitwisseling nodig is, en net als de spaarbelasting heeft de automatische uitwisseling inderdaad bepaalde voordelen. Dit document gaat echter veel verder en eist automatische uitwisseling op alle gebieden. Ik heb liever dat we ons over elke specifieke omstandigheid buigen om te bepalen waar uitwisseling nodig is.

Ten derde suggereert het verslag-Domenici een EU-brede heffing op financiële bewegingen van en naar bepaalde rechtsgebieden. Zoals aangegeven door de commissaris zijn er verschillende sancties en stimulansen die kunnen worden ingezet om goed gedrag op dit gebied te bevorderen. Ik ben heel bang dat we, als gevolg van deze formulering over een heffing op EU-niveau, straks terugkeren met slechts één, mogelijk zeer controversiële suggestie.

Diogo Feio (PPE). - (PT) Mijnheer de Voorzitter, ogenschijnlijk hebben deze vier verslagen een duidelijk technisch stempel maar in werkelijkheid bespreken we hier zwaarwegende politieke problemen. Op de eerste plaats wil ik duidelijk maken dat belastingfraude en belastingontduiking altijd bestreden moeten worden. Dat is een kwestie van respect voor degenen die belasting betalen en zich aan de regels houden.

Tevens wil ik duidelijk maken dat deze materie niet specifiek te maken heeft met een bepaalde crisis. Het is een zaak van publieke ethiek, die de Europese Unie en de lidstaten dienen te behandelen. Hetzelfde geldt voor belastingconcurrentie en hoe we via fiscaal beleid economische groei kunnen stimuleren.

Ook dienen belastingfraude en belastingontduiking beschouwd te worden vanuit het oogpunt van wetgeving. Wetten dienen eenvoudig en transparant te zijn en administratieve organen moeten correct handelen. In dat verband is informatie-uitwisseling belangrijk, waarbij ook aandacht besteed moet worden aan de besluiten van internationale organisaties die zich intensief met deze materie hebben beziggehouden. Hierbij denk ik in de eerste plaats aan de OESO. De uitwisseling van ervaringen is essentieel om te voorkomen dat theoretisch goede maatregelen negatieve effecten hebben in de praktijk.

Met betrekking tot belastingparadijzen dienen we de besluiten van de G-20 en de vooruitgang die op dat niveau is geboekt te steunen. Er moet met name voor gezorgd worden dat maatregelen op dit terrein adequaat, evenredig en doeltreffend zijn.

Elisa Ferreira (S&D). - (PT) Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de commissaris, het is belangrijk op een aantal feiten te wijzen. Volgens de OESO was er in 2008 vijf à zeven triljoen euro aan activa naar belastingparadijzen weggesluisd. Volgens cijfers die hier vandaag zijn geciteerd belooft de belastingontduiking in de Europese Unie 2 à 2,5 procent van het bbp van de Unie, dat wil zeggen twee keer de begroting van de Europese Unie.

Er bestaat nu geen enkele twijfel meer over dat belastingparadijzen, ondoorzichtige nieuwe financiële producten, gebrek aan administratieve samenwerking, falende regelgeving, falend markttoezicht en de mateloze ambitie van de handelaren hebben bijgedragen tot de verschrikkelijke crisis die we nu meemaken.

Op internationaal niveau is de zaak in beweging gekomen en worden er lessen getrokken. Die lessen hebben vorm gekregen in initiatieven van het Internationaal Monetair Fonds, de OESO, de G-20 en het *Financial Stability Forum*. De Europese Unie heeft – met name onder leiding van de heer Kovács, die ik zou willen gelukwensen – een reeks initiatieven genomen: administratieve samenwerking, de richtlijn belastingheffing spaartegoeden, bijstand bij inning van schulden, de gedragscode en meer samenwerking van de kant van België, Oostenrijk, Luxemburg, het eiland Man en zelfs van buurlanden als Zwitserland, Monaco en Liechtenstein.

Het is echter belangrijk bij deze collectieve inspanning te voorkomen wat een landgenoot van de heer Domenici in zijn roman "De tijgerkat" heeft geschreven: alles moet veranderen om alles te laten blijven zoals het was. Dat mag niet gebeuren!

De Europese burgers worden nu geteisterd door werkloosheid, dreigende belastingverhogingen en verlies van basale pensioenrechten. Kleine en middelgrote ondernemingen slagen er niet in aan krediet te komen en overall moeten offers worden gebracht. Die burgers verwachten van ons – hun vertegenwoordigers hier in het Parlement – dat wij lessen trekken en ervoor zorgen dat de Europese Unie een echte rechtvaardige, transparante en eerlijke ruimte van concurrentie wordt.

Deze vier verslagen, met name de verslagen van de heer Domenici en mevrouw Álvarez, gaan die richting in. Ik hoop dat de verslagen massale steun krijgen van de leden van dit Parlement. Tevens hoop ik dat deze voorstellen zorg zullen dragen voor de noodzakelijke politieke impuls, zodat de Europese Unie de juiste lessen kan trekken en die lessen ook op internationaal niveau kan inbrengen.

Olle Schmidt (ALDE). – (SV) Mijnheer de Voorzitter, we zijn er ons allemaal van bewust dat belastingen een gevoelige kwestie zijn, zoals we hebben gehoord. De lidstaten zijn terecht van mening dat belastingen in de eerste plaats een nationale aangelegenheid zijn, maar in het zog van de financiële crisis beseffen steeds meer lidstaten dat de samenwerking binnen de EU moet verbeteren.

Belastingconcurrentie is een goede zaak. De regels moeten echter eerlijk zijn en geen enkele lidstaat mag er voordeel uit halen dat zijn nationale regels gebruikt kunnen worden om belastingen te ontduiken. Belastingfraude is illegaal, immoreel en trekt de situatie scheef in individuele lidstaten van de EU.

We mogen de belastingdruk in ons eigen land bekritisieren. Dat doe ik van tijd tot tijd ook. Dan moeten we ons echter inzetten om het binnenlands beleid van ons land te veranderen in plaats van onze

verantwoordelijkheid te ontlopen. De doeltreffendste manier om informatie uit te wisselen is automatische uitwisseling. De EU heeft vaak kritiek geuit aan het adres van belastingparadijzen in hun verschillende vormen. Daarom is het belangrijk dat we aantonen dat we ook intern werk maken van het verbeteren van openheid, transparantie en samenwerking op het gebied van belastingen, zonder de heiligheid van de privacy uit het oog te verliezen.

Om onnodige administratieve kosten te vermijden en een duidelijkere rechtsgrond te creëren, heeft de Fractie Alliantie van Liberalen en Democraten voor Europa een amendement ingediend waarmee we ervoor willen zorgen dat lidstaten niet gedwongen kunnen worden om een andere lidstaat bij te staan in een kwestie die minder dan 1 500 euro per jaar betreft. Ik denk dat dit duidelijke grenzen stelt aan de bevoegdheden van de autoriteiten, en ik meen te begrijpen dat de heer László Kovács dat amendement aanvaardt.

(EN) Tot slot wil ik mijn dank overbrengen aan de heer Kovács, die nog 18 uur commissaris is, of zoiets. Het is een voorrecht geweest om met u samen te werken. U hebt niet alles weten te realiseren, maar u hebt gedaan wat u kon. Dank u wel en het beste.

Jacek Włosowicz (ECR). - (PL) Mijnheer de Voorzitter, in haar zesde ambtstermijn heeft de Europese Commissie haar goedkeuring gegeven aan een reeks wetsvoorstellen in het kader van de bestrijding van belastingfraude en belastingontduiking in de Europese Unie. Van fundamenteel belang is hier het voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende de administratieve samenwerking op het gebied van de belastingen. Dankzij de goedkeuring van bijna alle lidstaten was de huidige richtlijn ongetwijfeld een eerste stap in de richting van administratieve samenwerking op dit gebied, hoewel concrete resultaten op het vlak van haar tenuitvoerlegging klaarblijkelijk zijn uitgebleven. In dit voorstel hebben we een versterking van de interne soevereiniteit van de afzonderlijke lidstaten op het vlak van belastingen door een concreter en doeltreffender beheer van eigen middelen afkomstig van belastingen en een intensifiëring van het Europees integratieproces, die op het vlak van belastingen steeds noodzakelijker wordt, zowel vanuit politiek, economisch als uit administratief oogpunt.

Thomas Mann (PPE). - (DE) Mijnheer de Voorzitter, veel dank aan commissaris Kovács voor zijn uitstekende werk. De administratieve samenwerking van de EU-lidstaten – mijn thema – op het gebied van de belastingheffing is een ambitieus project. Deze samenwerking is nodig, want belastingontduiking is geen onbelangrijk delict. En dit stopt ook niet bij de landsgrenzen.

Wij moeten gezamenlijk tegen belastingfraude en tegen dubieuze belastingparadijzen optreden. De opvatting van de lidstaten dat alles niet op Europees niveau opgelost kan worden, klopt helemaal niet. De juridisch problematische mogelijkheid van het kopen van gegevens over belastingfraudeurs, zoals we dat nu in Duitsland meemaken – vermoedelijk is deze koop noodzakelijk – mag niet de enige actie zijn!

In de richtlijn verwelkom ik in de eerste plaats de geplande automatische informatie-uitwisseling tussen de instanties, in de tweede plaats het vaker wederzijds inzetten van personeel van de kantoren en in de derde plaats de dringend noodzakelijke versoepeling van het bankgeheim tot ver buiten de Europese Unie.

Vanzelfsprekend moet er nog wel wat werk worden verricht, met name met betrekking tot het conflict tussen enerzijds de gegevensuitwisseling en anderzijds de garantie op de bescherming van de gegevens. Beide belangen moeten met elkaar in evenwicht zijn en geen van beide mag tegen het andere belang worden uitgespeeld.

Bovendien verdient de grensoverschrijdende dubbele belasting meer aandacht. Ik heb met veel kleine en middelgrote bedrijven gesproken die gelijktijdig in verschillende lidstaten actief zijn. Ze zeggen dat er zo veel onoverzichtelijkheid, zo weinig transparantie en zo weinig ervaring is, dat investeringsbesluiten hierdoor negatief beïnvloed worden. Daarvan moet men zich bewust zijn. Dus hebben we minder bureaucratie nodig en moeten we meer aandacht besteden aan wat echt noodzakelijk is, zodat de belastingdiensten ons kunnen helpen om nauwer samen te werken en de procedures eenvoudiger worden. Wanneer we dat hebben bereikt, wanneer die vereenvoudigingen in het dagelijks bestaan van de bedrijven zichtbaar zijn, dan hebben we duidelijke vorderingen gemaakt. Deze richtlijn is een essentiële verklaring van ons voornemen daartoe.

George Sabin Cutaş (S&D). - (RO) Dit debat, gewijd aan de voorgestelde hervormingen op het gebied van belastingen, vindt plaats tegen een achtergrond die onvermijdelijk zijn stempel drukt op het fiscale beleid. De financiële en economische crisis zorgt in de hele wereld voor een stijging van de tekorten, hetgeen impliciet het belang van de publieke middelen groter maakt.

Zoals ik heb gezegd, zijn de laatste verslagen over deze materie een weerslag van de zorgwekkende proporties van belastingfraude, die jaarlijks meer dan 200 miljard euro bedraagt, gelijk aan twee tot tweeënhalf procent van het bruto nationaal product.

Ik wil de collega's die deze verslagen hebben voorbereid hartelijk danken voor hun werk. Zij hebben ons een heldere spiegel voorgehouden met betrekking tot de omvang van fraude. Het door de Europese Commissie voorgestelde economisch herstelplan voor het tegengaan van de effecten van de crisis vertegenwoordigt een bedrag gelijk aan een procent van het bnp. Ik ben van mening dat de huidige situatie ferme maatregelen tegen fraude nodig maakt en een hechtere samenwerking tussen de lidstaten op fiscaal gebied, eens te meer omdat de crisis duidelijker dan ooit de negatieve kant laat zien van de wederzijdse afhankelijkheid tussen nationale economieën.

In deze omstandigheden betekent het voorstel voor een richtlijn een stap voorwaarts richting een Europese belastingwetgeving die in overeenstemming is met de ontwikkelingen op economisch gebied en met de intensivering van het Europese integratieproces. In deze zin kunnen de automatische informatie-uitwisseling, de opheffing van het bankgeheim en de maatregelen voor verbetering van de wederzijdse bijstand inzake de invordering van schuldvorderingen een belangrijke bijdrage leveren aan een meer efficiënte administratieve samenwerking tussen de 27 lidstaten.

Tot slot wil ik de heer Kovács veel succes toewensen met zijn verdere werkzaamheden.

Carl Haglund (ALDE). – (SV) *(spreekt aanvankelijk zonder microfoon)* ... tijd zoals de huidige waarin de belastinginkomsten in de hele wereld afnemen, is de onderhavige richtlijn zeer welkom. In een gemeenschappelijke markt kunnen we de huidige situatie, waarin belastbare inkomsten in een ander land verborgen gehouden kunnen worden en onbelast blijven, onmogelijk aanvaarden. Zoals hier al is gezegd, verliezen de lidstaten van de EU jaarlijks miljarden euro aan belastinginkomsten ten gevolge van gebrekkige uitwisseling van informatie tussen de lidstaten. Ik zou er u ook aan willen herinneren dat zolang sommigen hun inkomsten verborgen houden en belastingen ontduiken, de rest van ons ter compensatie meer belastingen betaalt. Dat kan toch niet de bedoeling zijn, volgens mij althans toch niet.

Het is verbazingwekkend dat sommigen het huidige stelsel dat mensen in feite in staat stelt om belastingen te ontduiken, verdedigen. Ik begrijp dat er voor bepaalde landen veel op het spel staat, maar voeren ze eigenlijk een geloofwaardig argument aan? Nee, dat doen ze niet.

We zouden internationale belastingsamenwerking moeten bevorderen en gemeenschappelijke normen moeten opstellen om belastingfraude op EU-niveau en mondiaal te voorkomen. Tegelijkertijd wil ik u eraan herinneren dat er mensen zijn die de bescherming van de privacy een belangrijke kwestie vinden en dat ze op een adequate manier moet worden gewaarborgd. Het is belangrijk om dat niet te vergeten, want anders heeft het stelsel dat we aan het opbouwen zijn geen enkele geloofwaardigheid in de ogen van onze burgers, en dat is voor ons essentieel om te kunnen slagen.

Sirpa Pietikäinen (PPE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, deze economische crisis heeft pijnlijk duidelijk gemaakt dat we in de EU alleen los van elkaar kunnen falen of samen kunnen slagen. We hebben een langdurig proces doorlopen om uiteindelijk een punt te bereiken waarop we daadwerkelijk uitzicht hebben op een fatsoenlijke automatische uitwisseling van informatie over belastingzaken in de EU en op volledige transparantie, met een effectieve administratieve samenwerking tussen de ambtenaren en natiestaten.

We vragen de private sector – de banken – om na de financiële crisis transparanter en betrouwbaarder te zijn. Ik vind echt dat we hetzelfde moeten vragen van onze natiestaten, en van onszelf. Ik verheug mij dan ook over de stappen die hier zijn gezet, maar we hebben nog een lange weg te gaan. Ik wil de Commissie aansporen om uiterst ambitieus en zeer sterk te zijn als het gaat om internationale samenwerking, zodat we een internationaal akkoord kunnen sluiten over belastingparadijzen en automatische informatie-uitwisseling.

Seán Kelly (PPE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, zonder belastingen zijn landen onbestuurbaar – daar zullen de meeste burgers het mee eens zijn. Desondanks staan veel burgers niet bepaald te springen om belasting te betalen. Dit negatieve sentiment leefde al in de tijd van onze Lieve Heer, die de tollenaars, schurken in de ogen van de mensen, schaarde onder de meeste verachte categorie van zijn tijd.

Of hun reputatie sinds die tijd aanzienlijk verbeterd is, is moeilijk te zeggen. Ze worden nu aangeduid als belastingambtenaren, maar ze genieten waarschijnlijk geen grote populariteit.

Daar komt bij dat degenen die de belasting ontwijken van oudsher praktisch als helden worden beschouwd, die de regering te slim af zijn. Dat is nu gelukkig aan het veranderen, maar tegelijkertijd is belastingontwijking

een wijdverbreid fenomeen in mijn land, en in de hele wereld. Zelfs in mijn eigen land voorzagen de banken in de jaren tachtig en negentig van de vorige eeuw mensen van adressen in het buitenland die ze konden gebruiken om de belasting te ontwijken. Toen dat aan het licht kwam moest het individu natuurlijk de rekening betalen.

Welnu, in de toekomst wacht ons de taak paal en perk te stellen aan belastingontwijking. De OESO schat dat 2,5 procent van het mondiale bbp verloren gaat door belastingontwijking. Sigarettensmokkel is hier een goed voorbeeld van: sigaretten worden vanuit economieën met een laag belastingtarief gesmokkeld naar economieën met een hoog belastingtarief, met alle schade van dien voor de gezondheid en, natuurlijk, voor de overheidsfinanciën.

Tegelijkertijd zijn de mogelijkheden van de EU beperkt omdat het Verdrag van Lissabon haar niet veel bevoegdheden toekent op het gebied van belastingen. Dat is een gevolg van de garanties die aan Ierland zijn gegeven.

Hierdoor kan er geen sprake zijn van een gemeenschappelijke geconsolideerde heffingsgrondslag voor de vennootschapsbelasting, en moet het principe van eerlijke belastingconcurrentie worden gehandhaafd. Aan ons dus de taak om, door samen te werken en door gebruik te maken van onze overtuigingskracht, de zaken in beweging te brengen – maar we mogen niets afdwingen.

Sari Essayah (PPE). - (FI) Mijnheer de Voorzitter, de onderhavige voorstellen zijn uitstekende manieren om de bestrijding van belastingfraude te vergemakkelijken en de samenwerking tussen autoriteiten te verbeteren.

Wij moeten beseffen dat belastingheffing nooit een doel op zich is, maar een maatschappelijk instrument om politiek overeengekomen doelen te bereiken, zoals bij het nivelleren van de inkomstenverdeling, het belasten van schadelijke activiteiten en het creëren van een financiële basis voor gemeenschappelijke sociale diensten. Een goed belastingstelsel is gebaseerd op een eerlijke en brede belastinggrondslag en een redelijk belastingniveau.

Belastingontduiking en belastingfraude tasten de belastinggrondslag aan en laten de eerlijke burgers en ondernemingen de rekening betalen voor de belastingen die fraudeurs ontlopen. Zoals wij hier hebben gehoord, bevindt het bruto binnenlands product zich momenteel in heel Europa in een crisisfase. Belastingfraude en -ontduiking verlagen het bbp nog verder met ongeveer tweehonderd miljard euro per jaar. Dat kunnen wij ons echt niet veroorloven.

Ik wil nog enkele opmerkingen maken over de verslagen zelf. Wanneer wij nadenken over manieren om btw-fraude te bestrijden, moeten wij rekening houden met kosteneffectiviteit, rechtszekerheid en het proportionaliteitsbeginsel. In het verslag van de heer Casa komen deze aspecten zeer duidelijk naar voren. In onze strijd tegen btw-fraude is het goed ons vooral te richten op fraudegevoelige goederen en diensten. Het verleggingsmechanisme biedt de lidstaten de mogelijkheid om een verleggingsregeling toe te passen, bij wijze van uitzondering op het hoofdbeginsel van de btw-richtlijn.

Administratieve samenwerking is een manier om nationale wetgevingen aan te vullen, maar wij moeten beseffen dat deze hierdoor nooit worden vervangen of onderling worden aangepast.

Informatie-uitwisseling is misschien wel de meest omstreden zaak met betrekking tot de onderhavige richtlijnen. Goede informatie-uitwisseling tussen de douane- en belastingdiensten van de lidstaten helpt om fraude te bestrijden en daarom ben ik van mening dat de uitwisseling van belastinggegevens moet worden bevorderd en niet belemmerd. In Finland zijn belastinggegevens openbaar en Finland is een van de minst corrupte landen ter wereld. Daarom zie ik de automatische uitwisseling van belastinggegevens niet als een mogelijke schending van de burgerrechten, zoals een deel van mijn collega's dat doet.

Paul Rübig (PPE). – (DE) Commissaris Kovács, mijnheer de Voorzitter, financiële wetgeving behoort natuurlijk tot de nationale bevoegdheden en bevordert eigenlijk het egoïsme van de lidstaten. We moeten er in de Europese Unie echter over nadenken hoe we de interne markt, vooral met de vier vrijheden, ook in de toekomst kunnen handhaven.

Een probleem dat hierbij centraal staat is natuurlijk ook de dubbele belasting. Juist de kleine en middelgrote bedrijven die alle wetgeving op dit gebied helemaal niet meer kunnen overzien, worden echt belemmerd in het aanbieden van diensten in andere landen. Op dit punt moet de Europese Commissie met een voorstel komen hoe de dubbele belasting wordt gehanteerd en een eenvoudige transparante belasting voor deze bedrijven mogelijk gemaakt kan worden, omdat de kredietwaardigheid van een bedrijf uiteindelijk bepaalt of het op de markt kan overleven en of het liquide blijft. Ik zou het ook op prijs stellen wanneer voor het

MKB een one-stop-shop ingevoerd zou kunnen worden, zodat dit over een concreet aanspreekpunt beschikt en de terugbetaling van belasting snel, efficiënt en transparant kan geschieden.

Silvia-Adriana Țicău (S&D). - (RO) Ik wil graag wijzen op de mogelijkheden voor elektronisch bestuur, waarmee in verschillende lidstaten al zaken zijn gerealiseerd als het elektronisch betalen van belastingen en btw, of initiatieven als elektronische facturering. We hebben het over een nieuwe digitale agenda voor de komende vijf jaar, en de lidstaten hebben behoefte aan de inzet van ICT voor het verbeteren van de administratieve samenwerking op onder andere fiscaal gebied.

Ik geloof dat, tenminste voor wat betreft elektronisch factureren, er in 2008 al een groep is opgericht op hoog niveau, die afgelopen november een verslag met aanbevelingen heeft ingediend bij de Europese Commissie. Commissaris Tajani heeft toegezegd dat hij in de komende periode initiatieven zal ontplooiën ter ondersteuning van elektronisch factureren, opdat dit op brede schaal door alle lidstaten wordt overgenomen. Ik wil de Commissie vragen of en zo ja wanneer zij met een dergelijk voorstel zal komen.

Nick Griffin (NI). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, het bespreken van samenwerking op het gebied van belastingen in de huidige eurocrisis is vergelijkbaar met het herschikken van de dekstoelen op de Titanic.

De zuidelijke landen worden in het Engels aangeduid met het grove acroniem PIGS (Portugal, Italië, Griekenland en Spanje). Degenen die door de euro onderuit worden gehaald zijn echter geen varkens, maar mensen, die worden gestraft door het utopische dogma van 'one-size-fits-all'. Hun economieën zullen ofwel bezwijken onder vele kleine speldenprikken ofwel op het nippertje worden gered ten koste van de belastingbetalers in Groot-Brittannië en elders. Er zullen maar zeer weinig belastingen overblijven waarvoor samenwerking mogelijk is.

Er zijn twee mogelijke uitwegen: de euro afschaffen en de landen van deze versuikerde versie van het Sovjetsysteem hun eigen munteenheden teruggeven, of de 'probleemlanden' uitsluiten van de euro. Dat zouden de PIGS kunnen zijn. Het zou rechtvaardiger zijn als dit Duitsland en haar Franse collaborateur waren, omdat het beheer van de euro volgens de Duitse belangen de belangrijkste oorzaak van deze puinhoop is.

Deze eindeloze crisis zal het federale project vernietigen – inclusief de samenwerking op het gebied van belastingen. De tragedie is dat er nog zo veel onschuldige slachtoffers tot armoede zullen vervallen voordat het zo ver is.

Elena Băsescu (PPE). - (RO) Ik wil de rapporteur, de heer Stolojan, feliciteren met het verslag betreffende de invordering van schuldvorderingen. De EU heeft een gemeenschappelijke regelgeving nodig, in alle lidstaten op dezelfde wijze toegepast, betreffende het bestrijden van fraude en belastingontduiking. De interne markt en ook de begroting van een lidstaat kan worden getroffen indien een bepaalde belasting of heffing niet wordt betaald. Het vrije verkeer van kapitaal en personen heeft uitbreiding van het toepassingsgebied van de regelgeving nodig gemaakt. Vanaf dit jaar worden ook de verplichte socialezekerheidsbijdragen in de regelgeving opgenomen.

Een belangrijke stap in het invorderen van schuldvorderingen binnen de EU is het realiseren van snelle informatie-uitwisseling. De gemeenschappelijke standaardinstrumenten en -formulieren, vertaald in alle officiële talen van de EU, zullen het werk van de bevoegde autoriteiten vergemakkelijken. Met een gemeenschappelijk geautomatiseerd systeem kunnen de verzoeken om informatie sneller en goedkoper worden verwerkt.

Udo Bullmann (S&D). - (DE) Mijnheer de Voorzitter, wanneer we vandaag mevrouw Álvarez, de heer Domenici en de andere collega's met hun uitstekende verslag feliciteren, wanneer we commissaris Kovács feliciteren vanwege zijn toewijding en hem gelukwensen met alles wat hij nu gaat aanpakken en de hoop uitspreken dat hij het enthousiasme waarmee hij voor meer gemeenschappelijk belastingbeleid heeft gestreden ook aan zijn opvolger doorgeeft, dan moeten we ook de lidstaten noemen – de lidstaten die blijven aarzelen om dat te doen wat in deze crisissituatie hard nodig is, namelijk om eindelijk tot een nauwere samenwerking te komen.

Het is absoluut onbegrijpelijk dat we op het gebied van de belastinggrondslag nog steeds geen doorbraak hebben bereikt. Wie meent op deze manier zijn soevereiniteit te kunnen verdedigen, zal deze verliezen, net als de belastinginkomsten. Daarom is de belangrijkste boodschap, ook in deze verslagen, dat er in Europa meer goede samenwerking nodig is – alleen die kan ons vooruithelpen!

Michael Theurer (ALDE). – (DE) Mijnheer de Voorzitter, beste collega's, belastingfraude moet bestreden worden. Belastingontduiking en belastingfraude zijn echter niet de oorzaak van de economische en financiële crisis. Ik vind het belangrijk nog eens duidelijk te maken dat er eerst voor moet worden gezorgd dat de belastingbetalers het weer acceptabeler vinden om belasting te betalen, door invoering van een eenvoudig belastingstelsel met lage en redelijke belastingen. Dat betekent echter niet dat we belastingontduiking en belastingfraude niet actief moeten bestrijden, want het rechtvaardigheidsgevoel wordt aangetast wanneer sommige mensen proberen om zich aan het betalen van belastingen te onttrekken.

Daarmee komen we ook bij het onderwerp 'belastingparadijzen'. Ons buurland Zwitserland vreest dat het onder druk gezet wordt. Daarom heb ik een concrete vraag: bestaan er voorstellen of zijn er maatregelen genomen om speciale druk op Zwitserland uit te oefenen? Ik ben persoonlijk van mening dat Zwitserland de EU niet slechter mag behandelen dan de Verenigde Staten. Dat betekent dus dat Zwitserland ook moet toestaan dat het betrokken wordt bij het systeem van een consequente bestrijding van belastingontduiking.

László Kovács, lid van de Commissie. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, geachte afgevaardigden, ik vond het debat interessant en inspirerend. Zoals de meesten van u ben ik ervan overtuigd dat onze inspanningen om belastingfraude en -ontduiking te bestrijden en de samenwerking op het gebied van belastingen te vergroten, de moeite waard zijn. Ik ben dankbaar voor uw steun en voor het werk van de vier rapporteurs, en ben zeer dankbaar voor de steun aan deze belangrijke initiatieven van de Commissie.

Het bevorderen van goed bestuur op het gebied van belastingkwesties is een ingewikkeld dossier dat diverse uiteenlopende kwesties omvat. Vrijwel al deze kwesties zijn in uw verslagen behandeld, van het formele wetgevingsvoorstel om administratieve samenwerking te bevorderen tot ons werk met derde landen. Het deed mij deugd te horen dat velen van u de Commissie aanmoedigen ambitieuzer te zijn. Ik ben het volledig met u eens en ik weet zeker dat de nieuwe Commissie met uw steun en de steun van de regeringen van de lidstaten de uitdagingen aankan die voor ons liggen. Ik weet dat deze dossiers ook voor mijn opvolger een prioriteit zullen blijven. De Commissie, het Parlement en de Raad moeten zich blijven inspannen voor de goedkeuring van de wetgevingsvoorstellen die op tafel liggen of waaraan momenteel wordt gewerkt, en voor het werk van de Groep Gedragscode belastingregeling voor ondernemingen.

Wat betreft de externe aspecten van de principes van goed bestuur inzake belastingkwesties, moeten alle acties die in de mededeling worden genoemd, ook worden gestimuleerd, waarbij er speciale aandacht moet zijn voor de acties met betrekking tot ontwikkelingslanden.

Ook met betrekking tot de specifieke voorstellen voor administratieve samenwerking, wederzijdse bijstand inzake de invordering van schuldvorderingen die voortvloeien uit belastingen en tijdelijke toepassing van de verleggingsregeling wil ik u bedanken voor uw opmerkingen en standpunten. Het verheugt mij te zien dat het Europees Parlement en de Commissie het eens zijn over de actie die moet worden ondernomen om belastingfraude en -ontduiking in de Europese Unie en daarbuiten beter te kunnen bestrijden. Ik zie ook een algemene steun voor de drie voorstellen.

Het realiseren van snelle vorderingen en het verkrijgen van unanieme instemming met het voorstel voor administratieve samenwerking is een van de prioriteiten van het Spaanse voorzitterschap. Het is nu ook een prioriteit van de meeste lidstaten. De EU moet dringend interne, unanieme instemming verkrijgen om internationaal te kunnen laten zien dat we vastberaden zijn vooruitgang te boeken ten opzichte van de OESO-normen en de aanbevelingen van de G20, en de weg willen vrijmaken voor een toekomstige evolutie op internationaal niveau door te bewijzen dat we echte administratieve samenwerking kunnen ontwikkelen.

Het is duidelijk dat er niet één globale oplossing bestaat om een einde te maken aan belastingfraude en -ontduiking, maar de voorstellen die we vandaag hebben besproken, zijn belangrijke stappen voorwaarts binnen het kader van de EU-strategie tegen belastingfraude.

Slechts één dag voor het einde van het mandaat wil ik tot slot graag opnieuw mijn dank betuigen voor de steun aan de belasting- en douane-initiatieven van de Commissie en met name voor de samenwerking van de Commissie economische en monetaire zaken en de Commissie interne markt en consumentenbescherming.

Magdalena Álvarez, rapporteur. – (ES) Mijnheer de Voorzitter, ik wil graag uitleggen waarom we verder gaan dan de door de OESO vastgelegde normen voor de automatische uitwisseling van informatie.

Er zijn verschillende argumenten, en die zouden we allemaal kunnen gaan analyseren, maar het is hoe dan ook duidelijk dat de OESO is gecreëerd voor internationale betrekkingen. Daar gelden andere spelregels dan in de Europese Unie.

Zoals de heer Kovács heeft aangegeven hebben we in de Europese Unie een economische ruimte, waarbinnen fiscale gegevens net zo gemakkelijk moeten kunnen circuleren als de belastingplichtigen zelf, opdat elke lidstaat zijn eigen belastingstelsel naar behoren kan toepassen. We hebben een geïntegreerde markt, waarin geen barrières bestaan voor personen en goederen. Er zouden dus ook geen barrières moeten bestaan voor fiscale informatie.

De lidstaten maken deel uit van een politiek project, en de verhoudingen tussen de onderscheiden belastingssystemen moeten aansluiten op dat politieke project. Behalve praktische overwegingen spelen er ook beginselen mee.

Ik wil er graag op wijzen dat de belastingsovereïniteit door fraudebestrijding niet wordt geschaad, maar juist versterkt. De lidstaten zullen nu namelijk kunnen beschikken over efficiëntere instrumenten om hun eigen belastingstelsel toe te passen, en dat houdt een versterking van hun belastingsovereïniteit in. Dat is iets waar we terdege rekening mee moeten houden – een goede reden om deze richtlijn te steunen

Ik voeg daaraan toe dat fraude – zoals de heer Klinz heeft opgemerkt – een delict is. We mogen fraude dus niet rechtvaardigen met zwakke argumenten zoals verwijzingen naar de zware belastingdruk in de verschillende fiscale stelsels. Het is volgens mij juist andersom: als er minder belastingfraude wordt gepleegd kunnen de belastingen omlaag. Het is overigens wel waar dat we moeten blijven werken aan de vereenvoudiging van onze belastingstelsels.

Om af te sluiten wil ik graag wijzen op het feit dat de door ons gesteunde vier verslagen en richtlijnen fraudeurs zullen ontmoedigen. Als de belastingplichtigen zich ervan bewust zijn dat fraudeurs als gevolg van deze normen minder ruimte krijgen, dan zal de wil om te frauderen afnemen. En als iemand het toch probeert, dan beschikken we nu over betere instrumenten om de begane fraude te vervolgen.

Tot slot wil ik graag wijzen op het feit dat deze maatregel precies op het goede moment komt. Deze crisis heeft aangetoond welke gevaren er schuilen in ondoorzichtigheid, hoe één land zijn problemen kan doorgeven aan andere landen, en hoe belangrijk openbare steunmaatregelen zijn. En hier verwijs ik naar hetgeen de heer Lamberts heeft gezegd. Hij stelt dat we juist nu met behulp van openbare middelen moeten proberen maatregelen te treffen voor het wederom op gang brengen van de economie en het verzachten van de gevolgen van de crisis voor de bevolking.

De burgers zijn zich nu dus meer dan ooit bewust van de ernst van belastingfraude en de gevolgen die zulke fraude heeft voor de economie als geheel. Daarom verlangen zij van hun vertegenwoordigers dat ze adequate maatregelen nemen om fraude te bestrijden.

Theodor Dumitru Stolojan, rapporteur. – (RO) Ik heb met belangstelling geluisterd naar de standpunten van mijn collega's. Ik heb ook terughoudendheid gemerkt ten opzichte van automatische informatie-uitwisseling. Ik ben er echter van overtuigd, dat wij tegenover iedere Europeaan die zijn belastingen correct afdraagt moeten laten zien dat wij, de Europese instellingen, vastbesloten zijn alle nodige maatregelen te nemen voor het minimaliseren van belastingontduiking en ervoor te zorgen dat besluiten voor het invorderen van schuldvorderingen die voortvloeien uit belastingen en heffingen ook daadwerkelijk kunnen worden uitgevoerd, ongeacht de lidstaat waarin de debiteur zich bevindt.

VOORZITTER: DIANA WALLIS

Ondervoorzitter

David Casa, rapporteur. – (MT) Ik heb ook aandachtig geluisterd naar alles wat er is gezegd en de conclusie die ik uit dit belangrijke debat zou trekken, is dat we het er allemaal over eens zijn dat we ieder beschikbaar middel moeten inzetten om belastingontduiking en de verschillende vormen van fraude te bestrijden die in uiteenlopende landen voorkomen. We moeten dit bereiken door middel van maatregelen net als die vandaag zijn voorgesteld, zonder de handelssector – met name het midden- en kleinbedrijf – schade te berokkenen en zonder de bureaucratie te vergroten. Integendeel, ik stel voor dat we het bureaucratisch apparaat blijven verkleinen op gebieden die regelmatig de handelssector belemmeren.

We moeten ervoor zorgen dat we geen eerlijke burgers straffen die betalen en geen belasting ontduiken. Dit geldt ook voor mensen in het bedrijfsleven, mensen die in de grensoverschrijdende handel zitten en die geen belasting ontduiken en daarom geen misdadigers zijn.

Ik denk daarom dat we aan de hand van deze voorstellen de geloofwaardigheid van de regeling voor de emissiehandel en alle gerelateerde betalingen versterken. Tegelijkertijd moeten we, zoals ik al aangaf, de

administratieve lasten voor eerlijke zakenmannen verlichten en bovendien zorgen we ervoor dat het Parlement tijdens de gehele goedkeuringsprocedure van de verleggingsregeling op de hoogte wordt gehouden.

Net als mijn collega's wil ik de commissaris bedanken voor al het werk dat hij de afgelopen jaren heeft verricht. Mijnheer de commissaris, we zijn het blijkbaar niet altijd met elkaar eens geweest, maar als we terugblikken op de belastingsector denk ik dat we vandaag over een eerlijker en efficiënter systeem beschikken voor onze burgers, te weten de burgers van de Europese Unie.

Leonardo Domenici, rapporteur. – (IT) Mevrouw de voorzitter, geachte collega's, ik wil mijn dank uitspreken voor de waarderende woorden voor onze verslagen, die de vrucht zijn van collectieve arbeid. Ik hoop dat die waarderende woorden een gunstig voorteken zijn van een positieve uitslag van de stemming in het Europees Parlement.

Ik geloof dat onze verslagen, zoals de heren Stolojan en Casa al hebben gezegd, mede dienen te worden gesteund uit naam van al onze burgers en eerlijke belastingbetalers die als eersten nadeel ondervinden van fraude en belastingontduiking. Het doel is iedereen belasting te laten betalen zodat we allemaal minder belasting betalen.

Ik wil slechts twee opmerkingen maken. Mevrouw Lulling heeft bij het begin van het debat gesproken over een fiscale colonoscopie. Uit ervaring weet ik dat een colonoscopie geen prettig onderzoek is, hoewel het zeer nuttig kan zijn voor de gezondheid van de mens. Op belastinggebied is het heel eenvoudig om een dergelijk onderzoek te vermijden: het volstaat inkomen niet te verbergen en wettelijke verplichtingen niet te omzeilen.

Op de tweede plaats wil ik opmerken dat het juist is je altijd zorgen te maken hoe overheidsgeld wordt besteed. Die zorgen moeten we ook hebben wanneer regeringen gedwongen zijn dat overheidsgeld te gebruiken om banken en financiële instellingen te redden die hebben gespeculeerd.

De Voorzitter. – De gecombineerde behandeling is gesloten.

De stemming vindt woensdag 10 februari 2010 plaats.

Schriftelijke verklaringen (artikel 149)

Sebastian Valentin Bodu (PPE), schriftelijk. – (RO) btw-fraude is een van de overtredingen die een groot effect hebben op de overheidsfinanciën. Illegale btw-constructies worden in iedere lidstaat gebruikt, en Roemenië is daar geen uitzondering op (met als voorbeeld carrouselfraude).

De door een aantal lidstaten, inclusief Roemenië, geïntroduceerde verleggingsregeling heeft zeer goed gewerkt. Er was echter eveneens een aanpassing nodig van Richtlijn 2006/112/EG betreffende de btw aan de huidige werkelijkheid, om het risico van nieuwe illegale btw-constructies (fictieve exporten) zo klein mogelijk te maken. Zodoende is het toepassen van een verleggingsregeling op producten met een verhoogd risico op belastingfraude een betrouwbare methode, en ondanks het uitstel van de betaling aan de schatkist van de bij de relevante transacties behorende btw, is het effect op de overheidsinkomsten positief.

Tot slot, de inning van btw vindt pas aan het eind van de economische cyclus plaats, wanneer het eindproduct of de dienst bij de eindgebruiker aankomt, maar deze constructie heeft toch de voorkeur, aangezien hierbij btw-fraude door onterechte teruggaaf wordt voorkomen. Het zou ideaal zijn als verleggingsregelingen standaard werden toegepast in plaats van als uitzondering, maar daarvoor moet eerst een grondige analyse plaatsvinden van het effect op de overheidsinkomsten.

Alan Kelly (S&D), schriftelijk. – (EN) Ik wil graag even één specifiek punt ter sprake brengen met betrekking tot de samenwerking op het gebied van belastingen van lidstaten. Dit was een zeer gevoelige kwestie tijdens de Ierse referendumcampagne voor het Verdrag van Lissabon. Daarom wil ik mijn collega's in het Parlement graag een waarschuwing meegeven. Samenwerking tussen lidstaten vormt de basis van deze Unie, al is die samenwerking echter altijd gebaseerd op wederzijdse instemming. Waar we op het gebied van belastingen voor moeten oppassen, is dat we geen rekening houden met de behoeften van bepaalde lidstaten. Bepaalde landen moeten regels anders toepassen; als een land bijvoorbeeld een eiland is of geen bevolking heeft die een grote, functionerende markt kan ondersteunen, moet dat land elk beschikbaar voordeel benutten om investeringen aan te trekken. Ik wil mijn collega's vragen hier rekening mee te houden wanneer zij voorstellen voor deze kwestie doen. Voorstellen mogen niet botsen met de subsidiariteit. Elk voorstel heeft de goedkeuring van de lidstaten nodig, dat is geen onbelangrijk element van dit debat.

Ramona Nicole Mănescu (ALDE), schriftelijk. – (RO) De vandaag besproken fiscale initiatieven hebben een uitzonderlijk belangrijke rol in de strijd tegen grensoverschrijdende belastingfraude en -ontduiking. Dit zijn problemen met een omvangrijke politieke dimensie en ernstige consequenties voor de financiën van de lidstaten. Voor het bevorderen van een goed fiscaal beheer zijn maatregelen nodig op het niveau van de EU en op dat van de lidstaten. Wij hebben krachtige maatregelen nodig, simpele en eenvoudige regelgeving en, impliciet, minder bureaucratie. Niet in de laatste plaats moeten burgers toegang hebben tot ondersteuning.

Maatregelen zoals het zorgen voor transparantie en informatie-uitwisseling op alle niveaus, de verbetering van de steun voor lidstaten en het zorgen voor een efficiënte grensoverschrijdende samenwerking en eerlijke fiscale concurrentie zijn essentiële doelstellingen, des te meer tegen de achtergrond van de financiële crisis. Wij hebben allen gezien hoe belangrijk het is om te beschikken over een duurzaam fiscaal systeem. De lidstaten met een goed fiscaal beheer hebben veel sneller en efficiënter kunnen reageren op de economische crisis.

Ik waardeer het initiatief van de Commissie en het werk van de collega's rapporteurs, en ik ben van mening dat de politieke wil bestaat voor het bevorderen van een goed fiscaal beheer. Wij moeten echter zorgen voor een zo snel mogelijke uitvoering van de voorstellen, anders blijft het bij holle politieke frasen.

Marianne Thyssen (PPE), schriftelijk. – Geachte Voorzitter, De belastingautoriteiten hebben in een geglobaliseerde en gedigitaliseerde wereld geen eenvoudige taak. Ook in de interne markt is het opsporen van fiscale en sociale fraude complex. Het gebrek aan actuele Europese wetgeving inzake grensoverschrijdende administratieve samenwerking tussen belastingautoriteiten is zelfs problematisch. De oprichting van een fiscaal verbindingsbureau per lidstaat ter versnelling en vereenvoudiging van de administratieve samenwerking tussen de lidstaten, verdient dan ook onze steun. Vandaag kost een vraag tot uitwisseling van fiscale informatie zoveel tijd dat belastingdiensten vaak verkiezen dan maar niet te wachten op de informatie. De door de Commissie voorgestelde optie voor een automatische uitwisseling van informatie krijgt mijn volle steun en dit om twee redenen. Ten eerste zullen de lidstaten hun belastingen efficiënter kunnen innen wat in crisistijden rechtvaardig en geen overbodige luxe is. Ten tweede omdat spelers op de interne markt gelijk behandeld zullen worden. Het principe van wederkerigheid inzake uitwisseling van belastinginformatie ligt ook in de lijn van de afspraken in de OESO en de G20. Een niet mis te verstane boodschap waar recent ook de Rekenkamer in mijn land terecht een dringende oproep toe deed. Ik zal daarom het rapport van collega Álvarez met overtuiging steunen.

15. GM/Opel: laatste ontwikkelingen (debat)

De Voorzitter. – Aan de orde is de verklaring van de Commissie: GM/Opel: laatste ontwikkelingen.

Vladimír Špidla, lid van de Commissie. – (FR) Mevrouw de Voorzitter, geachte leden van het Parlement, dit debat gaat over een kwestie van groot belang voor het Europese publiek: de financiering van de herstructurering van de Opel/Vauxhall-groep door een of meerdere Europese regeringen.

De Commissie heeft deze kwestie op de voet gevolgd. Op 14 juli 2009 hebben commissaris Kroes en ik reeds hier met u in het Europees Parlement over de Opel/Vauxhall-groep gesproken. Daarnaast heeft de Commissie verscheidene informele vergaderingen met de op dit punt bevoegde Europese ministers belegd.

Zoals u weet heeft General Motors in het najaar van 2009 besloten Opel/Vauxhall te behouden en het bedrijf te herstructureren. Eind november 2009 heeft General Motors een samenvatting van zijn herstructureringsplan gepresenteerd aan de diensten binnen de Commissie die voor mededingingsvraagstukken verantwoordelijk zijn.

Het behoort niet tot de normale taken van de Commissie vooraf naar de industriële en commerciële logica van een herstructurering te kijken. Omdat de lidstaten geen informatie kunnen verstrekken over mogelijke staatssteun voor het plan, hebben de diensten van de Commissie op verzoek van de Raad Concurrentievermogen toch een dergelijke beoordeling uitgevoerd.

Uit de inhoud van het herstructureringsplan van General Motors en de aan de Commissie verschaft informatie blijkt dat dit plan niet gebaseerd is op niet-economische overwegingen, die de Europese activiteit van de Opel/Vauxhall-groep in de toekomst minder levensvatbaar zouden maken.

Het huidige plan van General Motors bevat enkele kenmerken die ook in andere herstructureringsplannen zijn terug te vinden, zowel van General Motors zelf als van andere belanghebbende investeerders. Het gaat daarbij om een aantal wezenlijke punten. Het plan strookt met eerdere besluiten die General Motors voor

het begin van de crisis heeft genomen, vooral in verband met de koppeling van een bepaald model aan een bepaalde productielocatie.

Verder heeft General Motors een economische motivering voor zijn besluiten over de reorganisatie van zijn productie-installaties binnen Europa gegeven onder verwijzing naar de specifieke situatie van afzonderlijke fabrieken. Deze besluiten lijken te zijn ingegeven door overwegingen als de reeks modellen die aan verschillende locaties in Europa zijn toegewezen, de respectieve levenscycli van de diverse modellen, de respectieve productievolumes van een bepaald model dat op meer dan één locatie wordt vervaardigd, het relatief lage niveau van de aanvullende investering als gevolg van de toegenomen centralisering van de productie van een bepaald model, het belang van upstreamprocessen voor een installatie, enzovoort.

Ik heb begrepen dat General Motors dit plan nog moet bespreken met de vertegenwoordigers van de werknemers, die geacht worden toezeggingen te doen om in Europa aanzienlijke kostenbesparingen mogelijk te maken. De Commissie blijft waakzaam en ziet erop toe dat in geval van staatssteun de herstructurering van Opel/Vauxhall gebaseerd blijft op economische overwegingen, dat deze niet wordt beïnvloed door niet-commerciële voorwaarden die verband houden met de financiering door de overheid, en vooral dat de geografische spreiding van de herstructureringsinspanningen niet vanwege politieke eisen wordt aangepast.

Uiteraard blijft de Commissie alle ontwikkelingen met betrekking tot de Opel-groep nauwlettend volgen. U weet vast dat General Motors op 21 januari 2010 officieel heeft aangekondigd de fabriek in Antwerpen in 2010 te willen sluiten. Ik begrijp dat de mededeling dat duizenden banen worden geschrapt, onrust veroorzaakt.

Het is triest dat de Opel/Vauxhall-groep het nodig acht fabrieken te sluiten. Ik wil benadrukken dat dit besluit de exclusieve verantwoordelijkheid van General Motors is. De Commissie kan en mag niet proberen te bepalen waar de inkrimping moet plaatsvinden. Zij kan deze niet voorkomen, maar wel anticiperen op de gevolgen ervan.

De Commissie is bereid samen met de Belgische autoriteiten alle haar ter beschikking staande middelen in te zetten om deze werknemers te helpen. Er is gesproken over de mogelijkheid dat België een aanvraag indient voor steun uit het Europees Fonds voor aanpassing aan de globalisering. Dat is zeker een optie die moet worden onderzocht, en op het eerste gezicht lijkt deze steunaanvraag, als zij wordt bevestigd, aan de vereiste criteria te voldoen.

Ivo Belet, namens de PPE-Fractie. – U zegt dat u waakzaam wilt blijven, maar dat lijkt mij toch wel een beetje te weinig. In onze ogen is de houding van General Motors in Europa onaanvaardbaar.

General Motors rekent erop staatssteun los te weken bij verschillende nationale en regionale regeringen in de Europese Unie, en met dat overheidsgeld willen zij dan onder andere de sociale kosten van de sluiting van de fabriek in Antwerpen, waar u naar verwijst, betalen. Zoiets kunnen wij niet toelaten, mijnheer de commissaris, noch de arbeiders kunnen dat aanvaarden, noch Europa kan dat aanvaarden.

In onze ogen is dit dossier een heel belangrijke test voor u, voor de geloofwaardigheid van de Europese Commissie. Wij kunnen dit niet toestaan, want dat zou een enorme precedent zijn voor andere dossiers in de toekomst. Het gaat hier om protectionisme, mijnheer de commissaris, dat her en der de kop opsteekt en dat is ontoelaatbaar. Het ondergraaft de grondvesten van de Europese Unie en het zijn bovendien altijd de kleineren die hiervan het slachtoffer zijn, dat is hier nogmaals bewezen.

De voorbije maanden hebben de regeringen van de Europese Unie zich als het ware als koorknapen laten uitspelen door de Amerikanen van General Motors en het is duidelijk dat dit niet voor herhaling vatbaar is. Wij kunnen dit alleen maar vermijden door een gezamenlijke Europese aanpak.

Vandaag in de Duitse pers zegt uw collega voor concurrentiebeleid, mevrouw Kroes, dat overheidssteun in de autosector alleen maar mogelijk is, als die steun gaat naar de ontwikkeling van innovatieve en milieuvriendelijke producten. Daar gaan wij mee akkoord, maar zoiets kun je toch veel beter Europees coördineren en niet, zoals vandaag gebeurt, via afzonderlijke onderhandelingen van de verschillende landen in Europa met General Motors, want dat leidt tot niets.

Overigens, als wij één Europees gezamenlijk aanbod zouden doen aan General Motors, dan staan wij uiteraard veel sterker en dan kunnen wij ook garanties eisen op sociaal vlak - dat moet u toch na aan het hart liggen - en op het vlak van de werkgelegenheid. En waarom zou er dan geen nieuw perspectief kunnen ontstaan voor de werknemers van de getroffen fabriek van Opel in Antwerpen en ook voor de getroffen werknemers in de andere Opel fabrieken in Europa uiteraard.

Het is daarvoor, mijnheer Špidla, nog niet te laat. Wij vinden dat de Europese Commissie bij dergelijke grensoverschrijdende herstructureringen zelf de koe bij de horens moet vatten en werk moet maken van een proactief beleid in plaats van een afwachtende of waakzame houding aan te nemen. Wat wil dat concreet zeggen? Dat wil zeggen een gezamenlijke strategie op poten zetten, veel actiever optreden en vooral veel krachtiger alle Europese instrumenten waarover wij beschikken inzetten en die bundelen in plaats van in gespreide slagorde op te treden zoals wij nu doen.

Ik denk dat wij tot nu toe veel te soft in dit dossier zijn opgetreden. De Europese Commissie stond erbij en keek ernaar en General Motors triomfeert. Dat moet anders, in het belang van de werknemers, want die zijn vandaag uiteraard de dupe van dit tekort aan Europese politieke wil.

Dan nog een even belangrijk tweede punt, mijnheer de commissaris: de Europese ministers van industrie zijn vandaag in Spanje bijeen om een Europees actieplan voor de autosector op poten te zetten. Ik denk dat wij daar hoge nood aan hebben. U als Europese Commissie moet de belangrijkste actoren uit de sector bijeenbrengen om te vermijden dat wij ook in de autosector binnenkort overspoeld worden met Chinese producten. Aanstaande donderdag komen de Europese staatshoofden en regeringsleiders bijeen voor de extra Europese top in Brussel, onder impuls en op uitnodiging van onze voorzitter Herman van Rompuy. En er is maar één agendapunt: versterking van de Europese economische samenwerking.

Laat ons, mijnheer de commissaris, beginnen met de autosector, want dat is en blijft onze belangrijkste industrietaak, een sector die een echte gangmaker is van de economische vernieuwing en die ook bovendien een krachtige motor kan zijn voor de werkgelegenheid.

Kathleen Van Brempt, *namens de S&D-Fractie*. – Ik heb met aandrang gevraagd dat dit onderwerp opnieuw ter plenaire vergadering behandeld zou worden, niet alleen omdat het over duizenden werknemers gaat in mijn achtertuin, in Antwerpen, Vlaanderen - u zult zien dat vele Europese parlementsleden hierover het woord zullen voeren - maar vooral omdat het om een herstructurering gaat in de hele Europese Unie, waarbij één vestiging gesloten zal worden en duizenden anderen ook hun job zullen verliezen. Duizenden mensen, mannen en vrouwen én hun gezinnen gaan een sombere toekomst tegemoet.

Ik denk dat die mensen vandaag hoopvol, maar met schrik naar de Europese Unie kijken. Hoopvol, terecht, met een vraagteken misschien? Ik zou u willen vragen, geachte heer commissaris en Commissie, wat uw verdere plannen zijn. Want ik zal niet onder stoelen of banken steken dat ik bijzonder ontgoocheld ben door de uitlatingen van mevrouw Kroes vandaag, die weer eens herhaalt dat als het dossier te berde komt, zij de staatssteunregels zal toepassen.

Maar ik ben ook ontgoocheld door uw antwoord en stelling vandaag. Natuurlijk, als het ooit tot een sluiting komt, zullen wij ervoor moeten zorgen dat mensen geholpen worden. Maar wij willen vandaag een heel andere Europese Commissie zien, een Europese Commissie die dit dossier ter harte neemt, die de politieke rol speelt die zij zou moeten spelen. En dat begint met van de Europese directie van Opel te eisen dat het *business plan* nu eindelijk ter tafel komt en dat er volledige inzage is in de economische en andere argumenten die aan deze beslissing ten gronde liggen. Want u weet ongetwijfeld dat de afgelopen jaren de Europese directie in Antwerpen, bijvoorbeeld, heel veel steun en middelen heeft gekregen van zowel de Vlaamse als de Belgische overheid om ervoor te zorgen dat zij kon blijven concurreren. Vandaag wordt dat allemaal van tafel geveegd en er staat geen enkele sterke Europese Commissie tegenover.

Ten tweede, en dat is mijn tweede boodschap en ook een heel duidelijke vraag aan de Commissie, zou ik willen dat de Commissie in de toekomst veel duidelijker en strakker optreedt als het over herstructureringen gaat. Als er twee bedrijven *mergen*, dan moet dat worden gemeld bij de Europese Commissie. Waarom kan dat niet bij herstructurering? Waarom kan de Commissie niet dezelfde economische en sociale criteria hanteren als het om herstructureringen gaat? Pas dan zal er sprake zijn van een duidelijke visie op én industrieel beleid, én een sociaal Europa. Dat is wat wij als S&D-Fractie vragen.

Guy Verhofstadt, *namens de ALDE-Fractie*. – Eerst en vooral, het is hier natuurlijk al gezegd, is dat wat er in Antwerpen gebeurt een harde klap voor duizenden families, en ook voor de werknemers van de toeleveringsbedrijven, maar ik moet u zeggen, mijnheer de commissaris, ik ben wel een beetje geschokt door wat u zegt.

Eerst en vooral zegt u dat het de verantwoordelijkheid van General Motors is, alsof er geen verantwoordelijkheid ligt bij zowel de regionale, de Belgische alsook de Europese autoriteiten. Ik heb het hier de vorige keer al gezegd, eigenlijk had de Commissie, gezien het feit dat het hier gaat om een grensoverschrijdende zaak, waarbij verschillende landen betrokken zijn, om de herstructurering van een

bedrijf, de zaak naar zich toe moeten trekken, om er zeker van te zijn dat de Europese regels zijn nageleefd. Dat heeft men niet gedaan, men heeft het in de handen van de lidstaten, van Duitsland, en daarna van de directie van General Motors gelaten.

Ik zou ervoor willen pleiten dat de Commissie in de toekomst bij herstructurering van multinationale bedrijven binnen Europa zo'n dossier in het kader van haar industriebeleid naar zich toetrekt, en niet alleen maar als coördinator optreedt tussen de verschillende ministers van Economische zaken.

Ten tweede ben ik geschokt, mijnheer de commissaris, door het feit dat u zegt dat u dat dossier nog altijd niet heeft. De pers staat er vol van dat er 2,7 miljard staatssteun zal worden gegeven, maar de Commissie komt hier vertellen dat zij nog geen *business plan* of dossier heeft! Ik denk dat het de hoogste tijd is dat de Commissie niet alleen het dossier opvraagt, het dossier dan maar gaat halen, maar eindelijk ook nagaat of er sprake is van ongeoorloofd handelen. Want het is ongeoorloofd handelen. Er kan alleen maar staatssteun worden gegeven om nieuwe, innovatieve producten te ontwikkelen.

Wel, het ziet er hier naar uit dat die 2,7 miljard die aan verschillende lidstaten van de Europese Unie gevraagd worden om hun bedrijven open te houden, gewoon zullen worden gebruikt in het kader van een algemene steun om de Europese vestigingen, de Europese activiteiten staande te houden. Het wordt tijd dat de Commissie dit ter hand neemt en niet alleen verklaringen aflegt, zoals wij die van mevrouw Kroes hebben gehoord en ook van u, maar dat haar diensten daadwerkelijk het *business plan* opvragen en gaan kijken of er al dan niet ongeoorloofde steun is verleend.

Bart Staes, namens de Verts/ALE-Fractie. – Ik weet niet of u dat begrijpt, maar de geloofwaardigheid van Europa, van de Europese Unie, staat hier op het spel bij duizenden gezinnen, bij een groot deel van de Europese bevolking.

Wij hebben dit debat al in september gehad. Het was toen al duidelijk dat de Europese Commissie eigenlijk zeer aarzelend reageerde. Goed, mevrouw Kroes zei toen dat zij de zaak wel ging onderzoeken op het juiste naleven van de mededingingsregels. Maar ondertussen is er weinig gebeurd. De heer Verhofstadt heeft erop gewezen. Er is blijkbaar geen toegang tot het *business plan*, en dat terwijl Opel - en dat weten wij allemaal, dat is in de pers verschenen - 2,7 miljard euro overheidssteun zal aanvragen. Dus hebben wij met zijn allen, parlementsleden, ministers in de regionale en federale regeringen, de indruk dat wij achter de feiten aanhollen. Dat kan toch niet, mijnheer de commissaris! Het gaat over essentiële zaken.

Ik moet zeggen dat ik na de beslissing die ons is overgebracht door mijnheer Reilly van General Motors massa's mails in mijn mailbox heb gekregen, met titels als "Waardeloos Europa", "Voor mijn part mag Europa de boom in, ze doen niks voor hun inwoners". Dat is de staat waarin mensen zich voelen. Dus, als ik hoor van een collega-commissaris van u, mijnheer de commissaris, commissaris De Gucht, dat de Commissie zelfs geen inzage heeft in het *business plan*, dan vind ik dat absurd. Op het moment dat wij straks zullen moeten gaan kijken of die overheidssteun van 2,7 miljard euro mag worden toegezegd op basis van een saneringsplan, op basis van een studie van een onafhankelijk studiebureau, op een moment dat wij met zijn allen in Vlaanderen weten dat Opel wel degelijk kansen heeft, dan zeg ik u, mijnheer de commissaris, u handelt hier als een defaitistisch man. Het is uw laatste speech in het Parlement, maar ik verwacht meer daadkracht van u in dit Parlement. Ik verwacht meer daadkracht van de Commissie! En ik verwacht ook - en daarmee sluit ik mij aan bij wat mijnheer Belet heeft gezegd - dat er zeer concrete plannen komen om die auto-industrie weer op de juiste weg te plaatsen en inderdaad een toekomst te geven die gericht is op wat wij als Groenen *The green new deal* noemen, de combinatie van inzet van middelen op klimaat en ecologisch goede aanpak.

Derk Jan Eppink, namens de ECR-Fractie. – Na de sluiting van Opel Antwerpen dringt zich de vraag op welke ruimte er nog voor industriebeleid is. General Motors is een bedrijf dat zijn concurrentiekracht verloor door overmatige pensioenlasten die werden afgedwongen door Amerikaanse vakbonden. Het centrum van de Amerikaanse autoproduktie is al verschoven naar het zuiden van de VS, waar vakbonden zwakker zijn, onder hen Duitse en Japanse autofabrikanten.

General Motors laat zien wat er gebeurt als de loonkosten te hoog worden. De Vlaamse econoom Geert Noels heeft onlangs gezegd dat de loonkosten in België vanaf 2000 sterk zijn gestegen. Dat was overigens ten tijde van de regering Verhofstadt die hier aanwezig is. In Duitsland daalden de loonkosten juist vanaf die periode. Noels stelt dat dit de reden was waarom Opel Antwerpen werd gesloten. Voor industriebeleid moeten wij dus de concurrentiekracht op peil houden, mijnheer Staes.

Laten wij eens kijken naar de toekomst. Hoe zit het met de chemie-industrie in Vlaanderen? Daar zijn 64 000 directe en honderdduizend indirecte banen, ruim 160 000 mensen leven van de chemie. Maar onlangs besloot het Duitse chemiebedrijf Bayer uit Antwerpen te vertrekken en dat is een slecht voorbode. De auto-industrie heeft dan ook te kampen met de gevolgen van een anti-autobeleid dat door de Groenen wordt gepropageerd. Men kan niet aan de ene kant zeggen dat de auto moet worden bestreden en aan de andere kant zeggen dat autofabrieken moeten worden opengelaten. De auto wordt onbetaalbaar gemaakt, want de mensen moeten in de bus. Voor lagere inkomens wordt de auto te duur. Er worden dus minder auto's verkocht en zie Opel Antwerpen.

De chemie krijgt te maken met Europees klimaatbeleid. Begint Europa na het mislukken van de conferentie van Kopenhagen een *Alleingang* om de CO₂-uitstoot te verminderen met 20 procent in 2020? Dat zou de Vlaamse chemie om zeep helpen, zoals de hoge loonkosten Opel Antwerpen om zeep hielpen. Het einde van de Vlaamse chemiesector, mevrouw de voorzitter, is 54 keer Opel Antwerpen. Als Vlaanderen zijn chemiesector verwaarloost wordt het, zoals de Vlaamse ondernemer Thomas Leysen al zei, het Griekenland aan de Noordzee, en ik hoop dat mijn Vlaamse vrienden dat in hun oren knopen.

(Spreker verklaart zich bereid een "blauwe kaart"-vraag krachtens artikel 149, lid 8 van het Reglement te beantwoorden)

Guy Verhofstadt (ALDE). - Ik zou de heer Eppink willen zeggen dat tussen 2000 en 2009 er wel voor gezorgd is dat Ford openblijft in België, ten tweede dat Volkswagen openblijft en de Audi 1 daar geproduceerd gaat worden, en dat dat gebeurd is door het dalen van de lasten, ploegenarbeid, dus van de loonkosten. Daardoor zijn die bedrijven gebleven en hebben zij nieuwe investeringen gedaan.

Daarom is het mijn overtuiging, en ik vraag hem of het ook zijn overtuiging is, dat Opel wel degelijk een rendabele vestiging is die zou kunnen blijven als wij dat beleid zouden voortzetten.

Derk Jan Eppink (ECR). - Ik denk dat er een toekomst zou zijn geweest voor Opel Antwerpen, ware het niet dat de crisis niet is gekomen en het hele concept van General Motors in elkaar is gestort.

Maar wat de heer Verhofstadt niet kan ontkennen is dat de auto-industrie de afgelopen jaren een afkalving heeft gekend in Europa en ook in Vlaanderen, en de heer Noels, de econoom naar wie ik verwees, heeft gezegd dat de hoge loonkosten een van de redenen was waarom de Amerikanen Opel Antwerpen hebben gesloten en niet een van de andere. Opel Antwerpen was een effectieve fabriek, maar dat zegt men ook van Opel in Groot-Brittannië, in Luton, en ook in de Duitse fabrieken, en daarom denk ik dat hoge loonkosten altijd een eroderend effect hebben voor het industriebeleid en dat moeten wij voorkomen als wij de werkgelegenheid willen behouden.

Patrick Le Hyaric, namens de GUE/NGL-Fractie. – (FR) Mevrouw de Voorzitter, commissaris, ik heb uw uitleg gehoord en ik moet zeggen dat ik verbijsterd ben. U bent voortdurend bezig geweest het plan van General Motors te verdedigen. Als het algemeen belang u ter harte zou gaan, zou u meer over de arbeiders spreken en voor hen opkomen. General Motors sluit Opel België namelijk niet omdat het in de problemen zit. Het bedrijf heeft 3,4 miljoen euro winst gemaakt en toch schrapt het 2 600 banen. En kom me alsjeblieft niet aan met de bewering dat daaraan geografische redenen ten grondslag liggen, want General Motors schrapt in totaal 10 000 arbeidsplaatsen.

In werkelijkheid sluit men hier fabrieken om Zuid-Koreaanse werknemers uit te buiten. Dat is de waarheid, commissaris, en dat zou u ons eerlijk moeten vertellen. Bovendien is dit niet bepaald een voorbeeld van Europese solidariteit. Duitsland belooft Opel extra steun en laat gebeuren dat de fabriek in Antwerpen sluit. Anders gezegd, er is geen sprake van onderlinge solidariteit. En u legitimeert de sluiting door ons van tevoren te vertellen dat u de pijn van de arbeiders met een klein beetje sociale steun gaat verzachten, terwijl General Motors doorgaat met het vergaren van grote winsten!

Dit is asociaal beleid, dat gericht is tegen het grondgebied van de Europese Unie en enorme brokken veroorzaakt, zoals we nu bij Toyota zien, waar honderdduizenden auto's in de revisie moeten. Dit beleid is zelfs gevaarlijk voor de veiligheid van automobilisten. Ingrijpende veranderingen zijn nodig. De Commissie moet haar nut bewijzen en pal staan voor de belangen van de Europese bevolking.

Daarom zal ik de nieuwe Commissie verzoeken een Europese richtlijn op te stellen waarbij het verplicht wordt ondernemingsraden en centrale ondernemingsraden te raadplegen en hun de bevoegdheid te verlenen om controle uit te oefenen op het gebruik van steun van nationale overheden en van de Europese Unie. Zulke steun moet gepaard gaan met een bepaling waarin staat dat werkgelegenheid, scholing en salaris gegarandeerd

worden. Verder zal ik de nieuwe Commissie vragen een aanzet te geven tot een Europese strategie voor samenwerking tussen grote autobedrijven voor onderzoek en de ontwikkeling van nieuwe schone auto's.

Hiertoe dient de Europese Centrale Bank opnieuw een lening bij de nationale banken te financieren, die vooral heilzaam zal uitpakken omdat zij zal worden gebruikt voor arbeid, werkgelegenheid, scholing, investering in onderzoek en de ontwikkeling van een nieuwe generatie milieuvriendelijke voertuigen.

Ten slotte stellen wij voor een Europese regel te formuleren waarbij grote concerns verplicht worden hun financieringsmaatschappijen en al hun houdstermaatschappijen op hun balans te vermelden, zodat de autoriteiten en vakbonden een totaaloverzicht van het huishoudboekje van die bedrijven te zien krijgen en niet louter een overzicht van de situatie per fabriek, dat slechts bedoeld is om de werknemers hun macht te ontnemen en hen voor voldongen feiten te plaatsen.

Paul Nuttall, *namens de EFD-Fractie*. – (EN) Mevrouw de voorzitter, allereerst wil ik graag opmerken dat ik meeleeft met de werknemers in Antwerpen, maar ik wil graag wijzen op enkele andere kwesties met betrekking tot de EU en General Motors.

Spyker Cars wordt Saab Spyker in een overeenkomst van vierhonderd miljoen euro, maar vergis u niet: dit is geen normale commerciële overeenkomst waarbij het ene bedrijf betaalt en het andere bedrijf wordt betaald. Dit is een overeenkomst in de stijl van de Commissie, die eerder past bij een planeconomie. Spyker betaalt, maar doet dat met geld van de Europese Investeringsbank. Met andere woorden: de Europese belastingbetaler betaalt en de hele overeenkomst wordt gesteund door de Zweedse regering. Uiteraard wordt alleen het risico gesteund. General Motors krijgt nog steeds een deel van de winst en Saab Spyker zal verplicht volledig gemonteerde auto's van een andere General Motors-fabriek moeten kopen, een fabriek die is gevestigd in dat bekende Europese land Mexico.

Waarom redden we banen in Mexico met het geld van de Europese belastingbetalers? Kunnen we geen Vectra's voorzien van een nieuwe carrosserie in de fabriek in Ellesmere Port, in mijn kiesdistrict? Want veel meer dan dat doet Saab nu ook niet meer.

Ook is het algemeen bekend dat General Motors en de Europese instellingen een speciale relatie met elkaar hebben. De Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling heeft meer dan 160 miljoen euro gepompt in de activiteiten van General Motors in Rusland en Oekraïne, en heeft een aandelenbelang van 30 procent in de productielocatie van General Motors in Sint Petersburg.

Ik wil de Commissie dus graag vragen waarom er zo'n extravagante financiële steun beschikbaar is voor landen als Oekraïne en Mexico, maar nooit voor Britse bedrijven. Rover had voor een fractie van dit bedrag gered kunnen worden, en ook bij Rolls Royce in Netherton on Merseyside, in mijn kiesdistrict, hadden waarschijnlijk banen kunnen worden gered, maar momenteel lopen de banen bij General Motors in mijn kiesdistrict in het noordwesten van Engeland nog steeds gevaar. Desondanks gebruikt de Commissie de belastinginkomsten van mijn kiezers om General Motors-banen in Mexico en Rusland veilig te stellen.

Philip Claey's (NI). - De sluiting van de Opel-fabriek in Antwerpen is een drama, niet alleen voor de werknemers en de toeleveringsbedrijven, maar het is ook een drama, omdat er duidelijk een evolutie merkbaar is, waarbij elke vorm van industriële productie in Vlaanderen en elders in Europa wordt afgebouwd.

De Commissie gaat onderzoeken of staatssteun, als die er komt, binnen strikte voorwaarden gebeurt. Welnu, het zou mogelijk moeten zijn om tijdelijk overheidssteun te verlenen aan een onderneming als Opel Antwerpen, als die steun plaatsvindt in het kader van een transformatie naar een meer innoverende productie. Het mag natuurlijk niet de bedoeling zijn dat hele industrietakken voor eeuwig en altijd kunstmatig in leven worden gehouden, maar wij mogen niet vergeten dat Opel in Antwerpen een winstgevend vestiging is met goed opgeleide werknemers met een hoge productiviteit met moderne apparatuur.

Ik weiger dus te geloven dat wij hier te maken hebben met een soort industriële dinosaurus die gedoemd is om zo snel mogelijk te verdwijnen. Wij krijgen in dit debat opnieuw pleidooi voor nog eens een grote vlucht vooruit. Europa zou volgens sommigen nog meer bevoegdheden naar zich toe moeten trekken vanuit het axioma dat meer Europa automatisch ook een beter Europa oplevert. Welnu, het zou goed zijn als de EU zich binnen het kader van haar huidige bevoegdheden flexibel en tegelijk consequent zou opstellen, bijvoorbeeld door ervoor te zorgen dat de regels evengoed voor Duitsland gelden als voor Vlaanderen, dat de grote lidstaten zich niet meer mogen permitteren dan de kleinere.

Tot slot nog een woord tot de vertegenwoordigers van de Belgische regeringspartijen. U heeft er mede voor gezorgd dat België voor industriële productie een van de duurste landen in Europa is. U heeft er door een

loodzware fiscale druk voor gezorgd dat de Vlaamse werknemer gevoelig meer kost dan een collega in een ander land en dat hij daar tegelijkertijd ook minder aan overhoudt, ook dat speelt hier een rol en het wordt tijd dat u zich daarover bezint.

Jutta Steinruck (S&D). – (DE) Commissaris Špidla, mevrouw de Voorzitter, de Commissie moet de Europese belangen verdedigen en op dat punt sluit ik me bij de vorige sprekers aan. De Commissie moet haar aanpak nog eens bekijken.

General Motors wil vanaf morgen in heel Europa 2,7 miljard euro inzamelen, zonder zelf een cent te willen bijdragen. Het moet toch duidelijk zijn dat Europa, dat wil zeggen de Commissie, geen geld mag weggeven, wanneer daarbij andere fabrieken worden gesloten en de productie naar buiten Europa wordt verplaatst. Maar ook de lidstaten moeten dergelijke plannen van General Motors niet ondersteunen en mogen niet alleen maar aan de redding van eigen fabrieken denken.

De werknemers hebben zich niet tegen elkaar laten uitspelen, en ik verwacht hetzelfde van de lidstaten, want een dergelijke verdeeldheid zou alleen maar leiden tot nog meer verplaatsingen. Dat mag niet door de Europese belastingbetaler en ook niet ten koste van de andere werknemers van Opel in Europa worden gefinancierd. Dat zal niemand begrijpen. De mensen willen begrijpen wat de Europese Unie doet. Bij alles wat General Motors hier in Europa nog van plan is, moet de Commissie ervoor zorgen dat de Europese spelregels worden nageleefd.

De Europese ondernemingsraad heeft een op solidariteit gebaseerde oplossing met een solide economisch reddingsplan voor Opel voorgelegd, waarbij alle vestigingen worden behouden en waarbij ook in alle vestigingen op basis van solidariteit aanpassingen moeten worden doorgevoerd. Het management mag dit plan niet eenvoudigweg negeren. De heer Reilly en zijn collega's mogen het overleg met de Europese ondernemingsraad en de inspraakrechten die we voor de Europese werknemers hebben bedongen, niet negeren. Er is een solidaire oplossing voor Opel mogelijk, maar ook de Commissie moet daaraan meewerken.

Frieda Brepoels (Verts/ALE). - Ik ben heel blij dat vandaag het dossier van Opel weer op de agenda is geplaatst, alhoewel ik vaststel dat er heel weinig nieuws naar voren is gekomen in de verklaring van de Europese Commissie.

De commissaris heeft een heel verhaal gedaan over de informele vergaderingen die op basis van de samenvatting van een plan zijn gehouden, maar over een echt *business plan* heb ik de commissaris niets horen zeggen en u heeft gezegd dat het er voor u op lijkt dat een en ander niet gestoeld is op niet-economische overwegingen. Ik zou graag van de commissaris willen horen over welke elementen uit dat plan of dossier u het dan heeft. U heeft gezegd dat de Commissie niet kan opleggen waar die banen moeten sneuvelen. Dat is inderdaad zo, maar u kunt wel een en ander nagaan, u kunt criteria toetsen ten opzichte van het *business plan*, u kunt nagaan of die inderdaad in overeenstemming zijn met de herstructurerings- en de competitiewetgeving in Europa, maar van dit alles hebben wij hier vandaag niets vernomen.

Nochtans heeft uw collega, commissaris Kroes, in de plenaire vergadering van september heel duidelijke beloften aan ons gedaan. Zij heeft gezegd: wij zullen nooit aanvaarden dat het geld van de belastingbetaler wordt ingezet om nationale politieke belangen te dienen. Als ik hier vandaag vaststel dat buiten mijnheer Belet niemand van de EVP spreekt en zeker niemand vanuit Duitsland, dan denk ik dat de zaak duidelijk is. Ik denk dat voor Duitsland de buit binnen is; voor de Antwerpse werknemers van Opel is dat evenwel heel jammer.

Evžen Tošenovský (ECR). - (CS) Geachte Voorzitter, mijnheer de commissaris. Uit de zaak Opel blijkt eens te meer - en ook ons debat laat dat duidelijk zien - hoe discutabel en ook hoe ingewikkeld het is om de politiek een rol te laten spelen bij de aanpak van de financiële problemen van ondernemingen.

Enkele maanden geleden hebben we hier gesproken over de mogelijke financiële steun van de Duitse regering aan Opel. We zijn ons allemaal zeer wel bewust van het grote belang van het bedrijf en ook van de verstrekende gevolgen als het daadwerkelijk in de problemen komt, met name voor de duizenden werknemers en de toeleveranciers, nog gezweven van het feit dat wanneer het helemaal uit de hand loopt de Duitse overheid torenhoge extra sociale uitgaven voor de kiezen krijgt. Desondanks hebben velen onder ons gewaarschuwd voor mogelijk politiek ingrijpen in de vorm van grote financiële injecties uit overheidsmiddelen.

Nu, enkele maanden later, weten we dat noch de schrootpremie, noch de voorgestelde omvangrijke financiële injecties de problemen hebben opgelost. Integendeel, het enige resultaat is dat er wat tijd gewonnen is en dat de problemen van de bedrijven er nog ingewikkelder op geworden zijn, dit terwijl we niet eens helemaal

zeker weten of die bedrijven echt problemen hebben of alleen maar een tactisch spelletje spelen. De crisis treft een specifiek deel van het bedrijf; de Antwerpse vestiging is in uitermate moeilijk vaarwater gekomen. We kunnen er slechts over speculeren waarom juist dat ene deel van het bedrijf dat buiten het moederland ligt van de problemen te lijden heeft.

De casus Opel neemt bovendien nog een extra dimensie aan. We komen namelijk in de typisch voor multinationale bedrijven onaangename situatie terecht waarin het getouwtrek begint over de vraag waar bepaalde delen van het bedrijf territoriaal gezien bij horen. Het probleem van een vestiging wordt op die manier omgevormd tot het probleem van het desbetreffende land, wat het uitermate moeilijk maakt om tot een oplossing te komen op Europees niveau. In de onderhavige situatie dient het Europees Parlement de naleving te blijven eisen van de regels van de lidstaten van de Europese Unie en wel zodanig dat er geen inbreuk wordt gepleegd op de vrije mededinging en het subsidiariteitsbeginsel in acht wordt genomen. Ook bestaat er het grote risico dat dergelijke ingewikkelde problemen van grote bedrijven verworden tot een concurrentiestrijd tussen de lidstaten van de Europese Unie die in bepaalde delen van de industriële sector rinkt naar protectionisme.

Evelyn Regner (S&D). – (DE) Mevrouw de Voorzitter, ik ben Oostenrijkse en ik vraag toch het woord omdat hier Europees recht wordt geschonden, omdat dit een actuele kwestie is en ons daarom allen aangaat. In het geval van Opel Antwerpen gaat het niet – zoals steeds officieel door de Opel-leiding wordt beweerd – in de eerste plaats om een fabriekssluiting vanwege afbouw van overcapaciteit, omdat er minder auto's worden verkocht. Het gaat om een verplaatsing van een fabriek naar Zuid-Korea, om contractbreuk door de baas van Opel-Vauxhall, Reilly, om een schending van de rechten van werknemers, van recht op informatie en inspraakrechten van werknemers en hun vertegenwoordigers. En het gaat ten slotte om het vissen van de krenten uit de pap, namelijk om het inzamelen van 2,7 miljard aan overheidsmiddelen of een poging daartoe. Het hoofd van de onderneming Reilly heeft eerst met de Europese ondernemingsraden over de Delta-kaderovereenkomst onderhandeld en houdt zich er vervolgens niet aan. De automodellen die in Antwerpen geproduceerd zouden worden, zullen nu waarschijnlijk in Zuid-Korea worden gemaakt. En de Europese werknemers moeten dat uiteindelijk ook nog betalen door af te zien van een deel van hun loon.

Een ander punt dat mij erg stoort is de overhead van het management die met 30 procent verminderd moest worden, maar die door de heer Reilly uiteindelijk van de wettelijk voorgeschreven 7 procent tot 21 procent is verhoogd. Dat betekent dat er Duits medezeggenschapsrecht is geschonden. Daarom verzoek ik de Commissie bij de beoordeling van de staatsteun niet alleen, zoals u, mijnheer Špidla, in het begin zei, op de doelmatigheid te letten, maar vooral op inachtneming van het recht op informatie, inspraak en medezeggenschap.

Olle Ludvigsson (S&D). – (SV) Mevrouw de Voorzitter, we maken momenteel waarschijnlijk een van de ergste economische crises mee die iemand van ons in dit Parlement mee heeft gemaakt. De automobielenindustrie is een van de industrieën die het hardst is getroffen. We worden nog maar eens geconfronteerd met een situatie waarin een Europese automobiefabriek gesloten dreigt te worden. Dat heeft niet alleen gevolgen voor de automobiefabriek zelf maar ook voor haar toeleveringsbedrijven en voor de mensen die voor die toeleveringsbedrijven werken. Het is niet alleen een persoonlijke tragedie voor alle werknemers die hun baan verliezen maar bovendien een groot probleem voor Europa omdat het een zo belangrijke industrietaak verzwakt.

De mondialisering zal veranderingen met zich meebrengen en we zien dat bedrijven hun activiteiten naar andere delen van de wereld verhuizen. Wanneer bedrijven naar andere landen verhuizen omdat de arbeidsvoorwaarden voor de werknemers, het arbeidsklimaat en de vakbondsrechten er slechter zijn, hebben we reden om de regelingen in onze handelsovereenkomsten en andere instrumenten te herzien.

We moeten ook bespreken hoe we het probleem aan kunnen pakken van mededinging met landen die werknemers slechtere voorwaarden bieden – zowel binnen de Unie als ten aanzien van derde landen. We hebben ook een eendrachtige aanpak nodig om te verhinderen dat bedrijven lidstaten tegen elkaar uitspelen. Een Europees plan voor de automobielenindustrie moet toekomstgericht zijn en gebaseerd op kennis en ontwikkeling, niet op slechtere voorwaarden.

Inés Ayala Sender (S&D). – (ES) Mevrouw de Voorzitter, ik wil om te beginnen onze innige solidariteit betuigen met de werknemers van Opel en hun gezinnen, alsook met de werknemers bij de toeleveranciers. Ze verkeren al maanden in angstige spanning. En dan is er nu een plan dat van de staten een bijdrage en van de werknemers een offer verlangt.

De fabriek in Figueruelas, Spanje, en de werknemers aldaar bevinden zich in een vergelijkbare situatie. Om ervoor te zorgen dat een dergelijke situatie zich in de toekomst niet weer voordoet, eisen wij van de nieuwe Commissie een nieuw, actief industriebeleid, mijnheer de commissaris, in de eerste plaats voor de automobiellindustrie. We moeten goed opletten en verhinderen dat wat er onlangs met bedrijven als General Motors of Opel in Europa is gebeurd – deze bedrijven zijn door onvoldoende investeringen in een onmogelijke situatie beland, waarvoor de werknemers nu moeten opdraaien – opnieuw gebeurt.

De Commissie kan niet werkloos toezien. Daarom vragen wij aan de Commissie om de inhoud van het plan voor Opel zorgvuldig te checken. Dat plan lijkt op het gebied van economische haalbaarheid nogal wat onduidelijkheden te bevatten. Het plan is wel heel duidelijk als het gaat om de offers die de werknemers in de verschillende landen geacht worden te brengen.

We verlangen verder van de Commissie dat ze haar rol vervult en erop let dat bij alles wat er nu op het punt van financiële haalbaarheid ondernomen gaat worden rekening wordt gehouden met de werknemers en hun vertegenwoordigers. Dat is tot nu toe niet altijd gebeurd. Wat de garanties voor de toekomst van Opel in Europa betreft: wij eisen hier opnieuw dat er bij alle toekomstige projecten wordt gekeken naar reële criteria voor economische en industriële haalbaarheid, één en ander binnen een Europese context die er garant voor staat dat situaties zoals we die we nu meemaken zich niet opnieuw voordoen. We moeten ervoor zorgen dat de Europese automobiellindustrie een innovatieve en duurzame sector met een toekomst wordt.

De burgers die ons horen praten en beslissen over de auto's van de toekomst verlangen nog steeds hetzelfde: veiligere, comfortabelere en duurzamere auto's die voldoen aan de hoge Europese kwaliteitsnormen waaraan we gewend zijn. Ze verlangen dus ook dat deze auto's in de toekomst door Europese werknemers worden geproduceerd.

Seán Kelly (PPE). - (EN) Mevrouw de Voorzitter, om te beginnen wil ik graag mijn medeleven uitdrukken met mijn Belgische collega's, aangezien ik in mijn eigen kiesdistrict betrokken ben bij de Dell-werknemers die hun baan zijn verloren toen hun fabriek naar Polen werd verplaatst. Ik kan de positie van mijn collega's dan ook zeer goed begrijpen. Op basis van mijn eigen ervaringen wil ik hen graag op enkele zaken wijzen.

Ten eerste is het absoluut van het grootste belang dat de hulp zo snel mogelijk in gang wordt gezet, want als de klok eenmaal begint te tikken, zijn de handen van de Commissie gebonden en kan zij geen hulp meer bieden zonder regelgeving, die er niet snel zal komen, als deze er überhaupt al komt.

Ten tweede moet de hulp die wordt geboden, gericht zijn op de werknemers en niet op het inpassen van werknemers in vooraf bepaalde cursussen enzovoort van staatsbureaus. Dat is echt van cruciaal belang. Momenteel ben ik betrokken bij de werknemers van Dell, waar deze specifieke kwestie speelt. Daarom wil ik aan mijn collega Ivo Belet en anderen voorstellen dat het mogelijk interessant zou kunnen zijn om eens samen te komen om ervaringen uit te wisselen en aan dit proces te blijven werken naarmate het zich ontwikkelt. Ik sta hier volledig achter.

Silvia-Adriana Țicău (S&D). - (RO) Ik wil beginnen met drie cruciale vragen: Wat is de toekomst van het Europese industriële beleid, wat zal er terechtkomen van de Europese economische concurrentiekracht en wat zal er gebeuren met de Europese werknemers – en impliciet met de kwaliteit van leven van de Europese burgers?

Aan het begin van dit jaar was de werkloosheid in de Europese Unie gestegen tot tien procent. Er zijn landen, zoals Letland en Spanje, waar deze zelfs twintig procent is. Daarom ben ik van mening dat dit een belangrijk onderwerp is. Zodoende, in het geval dat een multinationaal bedrijf binnen Europa gaat herstructureren, is het van belang dat bij de raadpleging van de Europese ondernemingsraad ook vakbonden uit andere lidstaten worden betrokken, niet slechts uit het land waar dat bedrijf zijn hoofdzetel heeft. Ik ben van mening dat u dit kunt opleggen als commissaris voor Werkgelegenheid en sociale zaken, of degene die later deze post zal bezetten.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). - (PT) Mevrouw de Voorzitter, in het Portugese Azambuja had Opel een grote fabriek waar ooit zo'n 2 000 mensen werkten. Opel heeft die fabriek echter gesloten en de productie in Portugal volledig verplaatst naar Spanje. Dat heeft een spoor van werkloosheid getrokken, want deze strategie van Opel heeft, direct of indirect, duizenden werknemers getroffen.

Ik wil erop wijzen dat Opel dit niet gedaan heeft vanwege de lonen, want de lonen in Portugal waren lager dan in Spanje. Nee, Opel heeft dit gedaan in het kader van haar strategie om de productie te concentreren waarbij volledig voorbij is gegaan aan de sociale gevolgen. Het is noodzakelijk rekening te houden met deze

voorgeschiedenis van Opel en op doeltreffende wijze de activiteiten van Opel te controleren. Bij het verlenen van staatssteun aan multinationals dienen de industriële productie en de rechten van werknemers en gemeenschappen in de getroffen gebieden beschermd te worden en moet doeltreffend optreden van vakbonden en andere werknemersvertegenwoordigers worden gegarandeerd.

Krisztina Morvai (NI). - (EN) Mevrouw de Voorzitter, het lijkt erop dat de belangrijkste wet of de belangrijkste regel van het geglobaliseerde neoliberale kapitalisme is dat een kleine groep rijken de winst privatiseert en het verlies en de schade nationaliseert en deze laat betalen door de belastingbetalers, waarvan het merendeel bestaat uit arme mensen.

Wat heeft dit met rechtvaardigheid te maken? Wat heeft dit met moraliteit te maken? Of zijn dit geen concepten die in de context van de economie kunnen worden gebruikt? Is dit geen systeem dat fundamenteel verkeerd is? Is er niet structureel iets mis met dit systeem? En zouden we als Europees Parlement en Europese Unie de hele structuur, of het hele systeem als zodanig, niet moeten heroverwegen?

Czesław Adam Siekierski (PPE). - (PL) Mevrouw de Voorzitter, de recente aankondigingen van collectieve ontslagen in EU-landen, waaronder ook die bij Opel, sluiten aan bij een bredere golf van problemen in de automobiel- en andere sectoren als gevolg van de economische crisis. In de context van de problemen van de automobielsector dienen we onszelf de vraag te stellen of staatssubsidies voor de automobielconcerns en andere producenten aanvaardbaar zijn als daarmee banen kunnen worden gered. In het afgelopen anderhalf jaar hebben we veel voorbeelden gezien van dergelijk staatsprotectionisme voor producenten van allerlei goederen net als verschillende reacties en beslissingen van de Europese Commissie. Dit mocht op een dubbelzinnige ontvangst in de publieke opinie rekenen. Enerzijds werd er gewezen op de hieruit voortvloeiende verstoring van de concurrentie op de internationale markt, anderzijds werd echter onderstreept dat de strijd diende te worden aangegaan tegen de toenemende werkloosheid, waartoe staatshulp vast en zeker bijdraagt.

Volgens mij hebben we in deze tijden van economische crisis op dit gebied een flexibeler beleid nodig: een beleid waarover alle lidstaten en de Europese Commissie het eens zijn en dat hetzelfde is zowel voor deze sector als voor alle andere.

Jutta Steinruck (S&D). - (DE) Mevrouw de Voorzitter, ik heb nog een aanvulling op wat mijn collega heeft gezegd, dat zij de Duitsers in het Parlement miste. Ik ben een Duitse sociaaldemocraat, maar ik deel haar kritiek op de Noordrijn-Westfaalse minister-president, die lid is van de CDU, en die heeft gezegd blij te zijn dat de fabriek in Antwerpen en niet die in Bochum is gesloten. Wij als Duitse sociaaldemocraten zijn voor een Europese oplossing, precies het plan dat de Europese ondernemingsraad heeft voorgesteld. En ik wil nog een keer duidelijk zeggen dat ik geen idee heb waarom de conservatieven en de liberalen uit Duitsland zich hier niet laten horen!

Vladimír Špidla, lid van de Commissie. - (CS) Dames en heren, er is in dit debat een groot aantal onderwerpen de revue gepasseerd. Een aantal daarvan zal naar mijn mening onder handen moeten worden genomen door de volgende Commissie. Aangezien het om het algehele concept van industriebeleid en het algehele concept van staatshulp en andere gewichtige zaken gaat, wordt dat ongetwijfeld een zeer diepgaande discussie.

Voor wat het onderhavige geval betreft, Opel dus, kan ik u zeggen dat het niet om het industriebeleid als zodanig gaat. Het is duidelijk dat de Commissie binnen het kader van het Verdrag dient te blijven. Ik denk dat ik met enige tevredenheid constateren mag dat de Commissie tot op heden alle door het Verdrag geboden mogelijkheden volledig heeft uitgebuit, en dat niet altijd op een even conventionele manier. Zie bijvoorbeeld de twee door mijn collega Günter Verheugen belegde bijeenkomsten waarin de lidstaten met elkaar overlegden over de situatie als zodanig, hetgeen zonder enige twijfel zijn steentje heeft bijgedragen aan de gecoördineerde aanpak. De *ex ante*-beoordeling was ook al zoiets ongewoons. Er is in het communautair recht weliswaar geen vastomlijnd juridisch kader voorhanden voor een dergelijke aanpak, maar gezien het grote belang van het onderwerp is er desondanks wel voor gekozen.

Wat staatshulp aangaat, kan ik u melden dat er tot nog toe geen enkele aanvraag hiertoe in behandeling genomen is, dat er ook geen enkele lidstaat om vraagt en dat het te allen tijde aan de Commissie is om te beoordelen of dergelijke staatssteun binnen de grenzen van de daarvoor gestelde regels blijft. We dienen ons hier echt zo strikt mogelijk op te stellen, want het is onbestaanbaar dat dergelijke verstreckende besluiten op andere gronden genomen zouden worden dan economische of dat we in een situatie terecht zouden komen waarin er geen sprake meer is van concurrentie tussen bedrijven maar van subsidieconcurrentie tussen lidstaten. De Commissie zal elk plan voor staatshulp en uiteraard alle andere met staatshulp verband houdende omstandigheden dan ook uitermate streng tegen het licht houden.

Toen ik hier de vorige keer, zo'n drie maanden geleden, voor het laatst sprak, heb ik benadrukt dat we alles doen zullen om ervoor te zorgen dat alle regels met betrekking tot de raadpleging van werknemers gerespecteerd worden. Dat hebben we inderdaad gedaan en zullen we onverwijld blijven doen. En we zullen zeker niet aarzelen om alle mogelijke maatregelen die we binnen de gegeven juridische structuur van de Europese Commissie maar treffen kunnen, inderdaad te treffen. Ik denk niet dat mijn opvolger wat dit betreft ook maar een spatje toegevender zal zijn.

Dames en heren, deze kwestie roept allerlei uiteenlopende vragen op die onze onverdeelde aandacht opeisen. Het is naar mijn mening aan de Commissie om het onderste uit de kan te halen en gebruik te maken van alle mogelijkheden die voorhanden zijn.

Er is nog een laatste zaak waarbij ik even stil zou willen staan, iets dat ik ook in mijn inleidende woorden genoemd heb, en wel dat indien er ontslagen vallen - en hier in het debat werd gezegd dat General Motors overweegt zo'n acht- tot tienduizend werknemers te ontslaan - dat dit uiteraard niet alleen Antwerpen treffen zal. Ook hier zet de Commissie alle tot haar beschikking staande en daartoe geëigende instrumenten en middelen in, zoals bijvoorbeeld het Europees Sociaal Fonds en het Europees fonds voor aanpassing aan de globalisering.

Bovendien zal zij uiteraard alles in het werk stellen om ervoor te zorgen dat de besluitvorming telkens zo snel als technisch ook maar enigszins mogelijk wordt afgerond. Ook hier is uiteraard een actieve rol weggelegd voor het Parlement, want de door de Commissie ingediende voorstellen kunnen per slot van rekening pas ten uitvoer worden gelegd na behandeling door het Parlement.

Dames en heren, de helpende hand van de Europese Unie dient er in de allereerste plaats voor mensen te zijn en niet voor ondernemingen. Ziehier heel in het kort het achterliggende kernbeginsel van onze besluitvorming.

De Voorzitter. – Het debat is gesloten.

Schriftelijke verklaringen (artikel 149)

Veronica Lope Fontagné (PPE). – (ES) Mevrouw de Voorzitter, dames en heren, ik wil bij dezen mijn solidariteit betuigen met de gezinnen van al degenen die door de sluiting van de fabriek in Antwerpen zijn getroffen. En dan hebben we het niet alleen over degenen die daar hun baan zijn kwijtgeraakt. We mogen namelijk niet vergeten dat ook de bedrijven die voor deze fabriek in onderaanneming werk verrichten de gevolgen van deze sluiting zullen ondervinden. In mijn regio, Aragón, hebben we ook een fabriek, in Figueruelas. Dit onderwerp gaat ons dus ook rechtstreeks aan. Daarom willen we dat er een actief autobeleid wordt ontwikkeld, met nieuwe, milieuvriendelijkere en innovatieve modellen, om zo nieuwe banen te creëren.

16. Gelijkheid van vrouwen en mannen in de Europese Unie — 2009 (debat)

De Voorzitter. – Aan de orde is het verslag (A7-0004/2010) over de gelijkheid van vrouwen en mannen in de Europese Unie – 2009 [COM(2009)0077 - 2009/2101(INI)] - Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid. Rapporteur: Marc Tarabella.

Marc Tarabella, rapporteur. – (FR) Mevrouw de Voorzitter, beste collega's, ik zou allereerst de Europese Commissie willen gelukwensen met haar uitstekende verslag. Dit verslag over gelijkheid van mannen en vrouwen, dat wij elk jaar aannemen, is voor mij van bijzondere betekenis. Het is het eerste verslag dat ik in de Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid, waarvan ik actief lid ben, gepresenteerd heb. Bovendien is het dit jaar een absoluut onmisbaar verslag, gezien de economische, sociale en financiële crisis die de Europese Unie op dit moment doormaakt.

Daarom vond ik het van groot belang om in dit verslag de nadruk te leggen op de gevolgen die de crisis voor vrouwen heeft. Allereerst door te constateren dat mannen weliswaar aan het begin van de crisis vaker getroffen werden door ontslagen - wat niet vreemd is, gezien de grote klappen voor met name de zware industrie - maar dat de werkloosheidscijfers van vrouwen en mannen de afgelopen maanden evenveel, even hard, gegroeid zijn.

In zo'n tien lidstaten is de werkloosheid overigens nog altijd het hoogst onder vrouwen, en vrouwen zijn oververtegenwoordigd in deeltijdwerk. Ik verzoek de Commissie en de lidstaten dan ook gedetailleerde statistische gegevens te verstrekken over de gevolgen van de crisis voor mannen en vrouwen. Ook vraag ik

de lidstaten een impactstudie naar gender te verrichten, alvorens budgettaire besparingen door te voeren, om te voorkomen dat vrouwen onevenredig hard worden getroffen.

Ook de bestrijding van geweld tegen vrouwen is in mijn ogen een belangrijk punt. 20 à 25 procent van de Europese vrouwen wordt tijdens hun volwassen leven slachtoffer van fysiek geweld, dat is een gegeven, maar 10 procent van hen is ook slachtoffer van seksueel geweld. Ik ben dus van mening dat ook mannen zich moeten inzetten tegen geweld jegens vrouwen.

Het Spaans voorzitterschap van de Europese Unie heeft niet alleen besloten van de bestrijding van geweld tegen vrouwen een van haar prioriteiten te maken, onder andere door de oprichting van een Europees Waarnemingscentrum voor gendergeweld, dat onderling vergelijkbare gegevens moet verzamelen, maar ook door de instelling van een Europees mandaat voor de bescherming van slachtoffers. Ik ondersteun deze aanpak dus, en ik doe daarnaast het verzoek om een Europees jaar tegen geweld jegens vrouwen uit te roepen, om de bewustwording van dit soort geweld in alle lidstaten te vergroten en om de bestrijding ervan tot een prioriteit te kunnen maken.

Dan nu de werkgelegenheid. Een gegeven: vrouwen hebben enorm in de arbeidsmarkt geïnvesteerd. Momenteel werkt 59,1 procent van de vrouwen. In de Lissabon-strategie was een doelstelling vastgelegd van 60 procent. We hebben dat dus bijna gehaald, maar in sommige lidstaten is het verschil nog steeds aanzienlijk, evenals het gemiddelde beloningsverschil van tussen de 17 en 25 procent. Dat verschilt per onderzoek.

Ik verzoek de lidstaten derhalve de richtlijnen inzake gelijke behandeling van mannen en vrouwen in arbeid en beroep daadwerkelijk toe te passen. Ook verzoek ik de lidstaten regelgeving te ontwikkelen ter bevordering van een evenwichtige vertegenwoordiging van vrouwen en mannen in leidinggevende functies, in het bijzonder in ondernemingen. Ook ben ik uiteraard van mening dat stereotypen over de rol van mannen en vrouwen bestreden moeten worden. Toen ik nog minister van onderwijs was, ben ik eens een vrouw tegengekomen die haar opleiding tot bestuurder van schoolbussen had moeten afbreken omdat haar opleider de spot met haar dreef.

Ik hoop dat in de toekomst niemand meer raar staat te kijken als een man de afwas doet of een vrouw de schoolbus bestuurt, zoals ik daarnet beschreef. Kortom, de Commissie en de lidstaten moeten ertoe worden opgeroepen voorlichtingscampagnes over dit onderwerp op te zetten voor scholen.

Seksuele en reproductieve rechten zijn een belangrijk onderwerp, omdat vrouwen de zeggenschap moeten hebben over hun seksuele en reproductieve rechten. Duizenden vrouwen hebben voor dit recht gestreden, met gevaar voor hun leven, en in 24 van de 27 Europese landen is abortus momenteel legaal. Het Europees Parlement heeft de plicht op te komen voor deze voor vrouwen fundamentele verworvenheid, en we onderstrepen dat vrouwen de zeggenschap moeten hebben over hun seksuele en reproductieve rechten, met name door gemakkelijke toegang tot contraceptie en abortus.

Dan het vaderschapsverlof. Een gegeven: mannen hebben het recht om tijdens de eerste dagen na de komst van hun kind volledig aanwezig te kunnen zijn. Het is waar dat we in dat opzicht de Commissie kunnen vragen elk initiatief inzake de invoering van een vaderschapsverlof op Europees niveau te ondersteunen. We zijn van mening dat het moederschapsverlof aan het vaderschapsverlof moet worden gekoppeld.

Ik ga afronden, mevrouw de Voorzitter, mijnheer de commissaris. Toen dit verslag in de Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid gepresenteerd werd, werd het alom geprezen door vertegenwoordigers van alle fracties van het Europees Parlement. De stemming over het verslag verliep in die commissie overigens ook erg goed en het verslag is met een comfortabele meerderheid aangenomen. Ik verzoek mijn collega's daarom mijn verslag weer te steunen tijdens de stemming aanstaande woensdag, maar ik zal het komende debat sowieso met grote aandacht volgen en vervolgens op uw vragen ingaan.

Vladimír Špidla, lid van de Commissie. – (FR) Mevrouw de Voorzitter, geachte afgevaardigden, de huidige Commissie staat positief tegenover het verslag en de ontwerpresolutie over de gelijkheid van vrouwen en mannen in de Europese Unie 2009.

Ik dank de rapporteur, de heer Tarabella, die de steun heeft uitgesproken van het Parlement voor de aanpak van de Europese Commissie en voor haar acties ter bevordering van gelijkheid tussen vrouwen en mannen. Gendergelijkheid is een van de grondwaarden van de Europese Unie en het is een noodzakelijke voorwaarde voor het halen van de EU-doelstellingen op het gebied van groei, werkgelegenheid en sociale cohesie.

Op basis daarvan heeft de Europese Unie een waar beleid opgebouwd ter bevordering van gelijkheid tussen vrouwen en mannen. Er is onmiskenbaar voortgang geboekt op dit terrein, maar er zijn ook nog steeds

belangrijke uitdagingen. De Commissie is mét de rapporteur van mening dat het van essentieel belang is onze inspanningen voort te zetten.

Gedurende mijn mandaat stonden gendergelijkheid en de rechten van vrouwen voor mij centraal. In deze afgelopen vijf jaar heeft de Commissie haar inzet voor gendergelijkheid concreet vorm gegeven in de routekaart voor de gelijkheid van vrouwen en mannen. In het kader van de uitvoering van deze routekaart heeft de Commissie verschillende belangrijke initiatieven genomen. Ik noem er daar drie van, bij wijze van illustratie.

De Commissie heeft concrete voorstellen gedaan ter bestrijding van de beloningsverschillen tussen mannen en vrouwen. Dat verschil, zo'n 17 procent, is gewoon onaanvaardbaar. De Commissie zal in 2010 rapporteren over de effectiviteit van de Europese wetgeving en voorstellen doen voor de bestrijding van de beloningsverschillen.

De Commissie neemt met interesse kennis van de ideeën die verwoord zijn in de resolutie van het Europees Parlement. Ook wil ik aanhalen dat de Commissie in maart 2009 een bewustmakingscampagne gelanceerd heeft, gericht op alle betrokken partijen, ter bestrijding van de beloningsverschillen. Wegens het succes van deze campagne zal deze in 2010 worden voortgezet.

Ik heb mij tijdens mijn mandaat ook gericht op het bevorderen van een grotere vertegenwoordiging van vrouwen in het economische en politieke leven. In dat kader heb ik in juni 2008 een Europees Netwerk van vrouwen in besluitvormingsposities ingesteld. Daarbij is enige voortgang geboekt. Het percentage vrouwen in het Europees Parlement is momenteel bijvoorbeeld hoger dan ooit: 35 procent.

Desondanks moet er nog veel werk verzet worden, met name op het niveau van de landen, waar gemiddeld slechts 24 procent van de parlementsleden een vrouw is, en in bedrijven: minder dan 11 procent van de bestuursleden van de grote beursgenoteerde ondernemingen is een vrouw.

Het derde belangrijke initiatief is de oprichting van het Europees Instituut voor gendergelijkheid. Het verheugt me dat ik u vandaag kan zeggen dat het Instituut, ondanks een langzamere start dan gepland was, met zijn activiteiten in Brussel van start gegaan is en dat de kantoren in Vilnius inmiddels betrokken zijn.

De huidige crisis heeft ernstige gevolgen voor de arbeidsmarkt, waardoor de recent geboekte voortgang op het gebied van werkgelegenheid voor vrouwen onder druk komt te staan: voor vrouwen bestaat er een groter risico dat ze geen nieuwe baan vinden, en vrouwen hebben van meet af aan minder kansen.

Dames en heren, ik heb mij tijdens mijn mandaat sterk gemaakt voor een betere afstemming tussen gezinsleven en beroepsleven. Ik ben het eens met het Europees Parlement, dat onderstreept dat de mogelijkheden voor vaders om meer tijd te besteden aan het gezinsleven, verruimd moeten worden. Daarom heb ik mijn diensten gevraagd een kosten-batenanalyse te maken van een eventueel initiatief van de Commissie op dit terrein.

Het verslag van het Europees Parlement benadrukt, terecht, ook het belang van het uitbannen van geweld tegen vrouwen. De Commissie zal zich hier met grote overtuiging voor inzetten.

Ik wil niet afronden alvorens ik de uitstekende samenwerking tussen het Parlement en de Commissie geprezen heb die een centrale factor is geweest bij de voortgang die geboekt is op het terrein van gendergelijkheid. Gelijkheid tussen mannen en vrouwen is niet slechts een doel op zich. Deze gelijkheid is bepalend voor het behalen van de EU-doelstellingen op het gebied van groei, werkgelegenheid en sociale cohesie.

Ik dank u voor uw medewerking en voor uw aandacht.

VOORZITTER: ROBERTA ANGELILLI

Ondervoorzitter

Astrid Lulling, *namens de PPE-Fractie*. – (FR) Mevrouw de Voorzitter, in de Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid is dit verslag met een uiterst kleine meerderheid van 3 stemmen aangenomen, en 6 van de 33 leden waren afwezig. Ik vind niet dat er dan sprake is van een "comfortabele" meerderheid. Het moge duidelijk zijn dat we allemaal delen in de zorgen over de discriminatie die er nog steeds bestaat op het gebied van gelijkheid tussen vrouwen en mannen, ondanks de uitstekende Europese wetgeving die we sinds 1975 op dit gebied hebben.

Waarom houdt dit soort discriminatie nog steeds zo hardnekkig stand? Ofwel worden de richtlijnen niet goed uitgevoerd, ofwel halen de personen die door dit soort discriminatie getroffen worden om een of andere reden niet hun recht bij de rechtbank. In plaats van om steeds maar weer nieuwe richtlijnen te vragen, met

het bijbehorende risico van verwatering, moeten we ervoor zorgen dat de bestaande wetgeving volledig wordt uitgevoerd door de regeringen, door de sociale partners en op het dagelijks werk.

In dit verslag staan weer eens alle klachten en alle ongenueanceerde generalisaties op een rijtje over arme, mishandelde en misbruikte vrouwen... Sommige uitspraken moeten derhalve door amendementen gerelativeerd worden. Wat ik echter het ernstigste vind, is dat men, met deze idealisering van de sociale of solidaire economie, denkt dat door vrouwen in dat keurslijf te persen het bewijs daar is van hun inzetbaarheid, en dat ze daardoor hun sociale status zouden kunnen verbeteren en financieel onafhankelijker zouden worden.

Het tegenovergestelde is waar. Ze zouden afzakken in een wijdverbreide armoede, elke motivatie kwijtraken om een salaris op basis van verdiensten te verwerven en alle verantwoordelijkheid verliezen.

Bovendien zijn de voorstellen voor de opstelling van een Europees Handvest van de rechten van de vrouw, dus bovenop de mensenrechten - die gelukkig ook op vrouwen van toepassing is - en voor nog meer bureaucratie, in de vorm van de oprichting van een Europees Waarnemingscentrum voor gendergeweld, terwijl we al zoveel instanties hebben die zich daarmee bezighouden, ofwel contraproductief ofwel niet in overeenstemming met het beginsel van gendergelijkheid, dat juist al stevig verankerd is in het Verdrag. Als je kon doodgaan aan belachelijk zijn, zouden sommige leden van de Commissie vrouwenrechten en gendergelijkheid er inmiddels niet meer zijn.

Tot slot betreur ik het, dat bepaalde leden erin volharden om te pas en te onpas, dus ook in dit verslag, een pleidooi te houden voor abortus op niet-medische gronden, door te stellen dat het voor de seksuele en reproductieve gezondheid van belang is te pleiten voor toegankelijke en gratis abortus. Nee. De prioriteit moet zijn, meisjes beter te informeren, met name op het gebied van anticonceptie. Die bestaat tegenwoordig, voor de preventie van zwangerschap op zeer jonge leeftijd. Dat hadden we nog niet toen ik jong was. We hebben daarom voorgesteld hierover apart te stemmen, zodat we niet tegen het verslag van de heer Tarabella hoeven te stemmen, die niets te verwijten valt, maar die weer eens het slachtoffer geworden is van het extremisme van sommige van zijn kameraden.

Iratxe García Pérez, namens de S&D-Fractie. – (PT) Mevrouw de Voorzitter, ik wil om te beginnen de heer Tarabella bedanken. Ik dank verder al de collega's die aan de totstandkoming van dit verslag hebben meegewerkt voor hun inspanningen.

Een jaar geleden hebben we een verslag besproken dat heel sterk geleek op het verslag dat nu voor ons ligt. Helaas moeten we blijven aandringen op essentiële aspecten van de gelijke behandeling van mannen en vrouwen, omdat er op die punten nog steeds geen vooruitgang is geboekt. Ik heb het dan over geweld tegen vrouwen, één van de ernstigste maatschappelijke misstanden, en dan niet alleen in Europa, maar over de gehele wereld. En het beloningsverschil blijft stagneren – we slagen er maar niet in deze kloof te versmallen. Ik noem verder: seksuele en reproductieve gezondheid, het combineren van werk en gezin, de integratie – op voet van gelijkheid – van vrouwen op de arbeidsmarkt, de situatie van kwetsbare groepen vrouwen, zoals vrouwen met een handicap of vrouwen op het platteland, en – tot slot – de vertegenwoordiging van vrouwen in het openbare leven.

Dit zijn kwesties die we jaar in jaar uit weer bespreken en het lukt ons maar niet op deze punten werkelijke vooruitgang te boeken. Ik noem hier bij wijze van voorbeeld één gegeven: in slechts drie van de 27 lidstaten zijn meer dan 40 procent van de parlementariërs vrouwen.

Ik vind dat wij er steeds weer op moeten wijzen dat we meer moeten doen om op het punt van gelijke behandeling van mannen en vrouwen verder te komen. Het is van fundamenteel belang dat we initiatieven zoals die van het Spaans voorzitterschap steunen. Dit voorzitterschap heeft de gelijke behandeling van mannen en vrouwen één van zijn prioriteiten genoemd. Dat verplicht niet alleen ons, maar ook toekomstige generaties. Er is al enige vooruitgang geboekt, maar we hebben nog een lange weg te gaan. En we moeten heel ambitieus zijn als het gaat om een beleid dat moet garanderen dat de helft van de Europese bevolking dezelfde rechten en mogelijkheden krijgt als de andere helft.

Sophia in 't Veld, namens de ALDE-Fractie. – Allereerst complimenten aan de rapporteur. Ik begin even met een paar puntjes waar ik het niet met u eens ben. Als het gaat over de impact van de economische crisis op vrouwen denk ik juist dat het heel belangrijk is dat wij onze publieke financiën zo snel mogelijk weer op orde krijgen en gezond maken. Daar hebben vrouwen baat bij, en niet bij het prolongeren van publieke schulden. Ik denk ook dat er een paar voorstellen in het verslag zitten die heel sympathiek klinken, maar een

beetje symboolpolitiek zijn, zoals een jaar voor dit, een *monitoring center* voor dat. Laten wij ons even concentreren op concrete maatregelen.

Er staan echter ook een aantal dingen in waar ik zeer tevreden mee ben. Allereerst dankzij een amendement van de ALDE-Fractie, een referentie aan de positie van eenpersoonshuishoudens. Ik zou een appel willen doen op de Europese Commissie om daar eens een keer een studie naar te verrichten, want wij hebben een Europees gezinsbeleid, maar slechts weinig mensen realiseren zich dat een op de drie huishoudens in Europa een eenpersoonshuishouden is. Die mensen worden vaak heel erg gediscrimineerd als het gaat om sociale zekerheid, fiscale aspecten, huisvesting, enz.

Ten tweede - en daar kijk ik toch ook even naar mevrouw Lulling - ben ik juist heel blij met de zeer expliciete verwijzingen naar seksuele en reproductieve gezondheid en de seksuele autonomie van vrouwen. En bij die seksuele reproductieve gezondheid hoort ook toegang tot veilige en legale abortus. Ik ben het geheel met mevrouw Lulling eens dat voorlichting absoluut heel belangrijk is. Maar ik stel toch vast dat dat soort zaken, in elk geval in mijn eigen land, misschien is het in Luxemburg anders, elke keer juist door christendemocraten wordt getorpedeerd. Dus als wij gezamenlijk kunnen werken aan een goede, openhartige voorlichting van jongeren, dan heeft u mijn steun en verder vind ik dat wij de hypocrisie moeten beëindigen en niet vrouwen in het gevang moeten gooien of ze moeten veroordelen tot onveilige abortussen.

Tenslotte, Voorzitter, geweld tegen vrouwen. Ik verwelkom zeer het initiatief van het Spaanse voorzitterschap om dat tot een speerpunt te maken. Want weinig mensen realiseren zich dat geweld tegen vrouwen jaarlijks vele malen meer slachtoffers maakt dan terreur en het volstrekt ten onrechte nog steeds wordt gezien als een vrouwenzaak.

Marije Cornelissen, *namens de Verts/ALE-Fractie*. – (EN) Mevrouw de Voorzitter, we hebben een relatief nieuw Europees Parlement en we hebben bijna een nieuwe Europese Commissie. Dit is in wezen de eerste keer dat we met het verslag van de heer Tarabella stemmen over de actie die de Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid van het nieuwe Parlement de komende jaren wil ondernemen.

De Groenen zijn erg blij met dit behoorlijk progressieve verslag. Het staat boordevol plannen die wij graag uitgevoerd zouden willen zien. We willen dat er eindelijk wetgevende actie wordt ondernomen om het delen van zorg tussen mannen en vrouwen te stimuleren, met een vraag om vaderschapsverlof. We stellen voor eindelijk de rol van vrouwen in besluitvorming te stimuleren door te kijken naar het Noorse gebruik van een quotum voor raden van bestuur.

De Groenen zijn ook erg blij met de aandacht die wordt besteed aan de gevolgen van de crisis voor vrouwen: de werkloosheid onder vrouwen is anders en de gevolgen van bezuinigingen voor vrouwen zijn anders. Daar moeten we serieus aandacht aan besteden.

We hopen zeer sterk dat het Parlement de moed en bereidheid zal tonen om de discriminatie van vrouwen te bestrijden, en gelijkheid te stimuleren met concrete maatregelen die wellicht daadwerkelijk resultaten zullen opleveren, door voor dit verslag te stemmen. We hopen dat de Commissie dienovereenkomstig actie zal ondernemen.

Konrad Szymański, *namens de ECR-Fractie*. – (PL) Mevrouw de Voorzitter, dit verslag dat een voorstel inhoudt om abortus gemakkelijker toegankelijk te maken in de Europese Unie schendt de exclusieve bevoegdheden van de lidstaten op dit vlak. Dit is echter niet de belangrijkste reden om tegen dit document te stemmen. Vandaag de dag moet men helemaal niet meer gelovig zijn om in een ongeboren menselijke foetus een mens te zien. Een eenvoudige echografie, verkrijgbaar in zelfs het kleinste Belgische stadje, volstaat om op het scherm het beeld van een ongeboren mens te zien. Daarom zou elke wetgever met verantwoordelijkheidszin alles in het werk moeten stellen om het abortuscijfer naar beneden te halen. De bevordering van abortus is immers een indicator van de teloorgang van onze cultuur, het toont aan hoe we aan het afdwalen zijn van het humanisme. Daarom wil ik vragen hiermee rekening te houden alvorens iemand in deze zaal zijn stem uitbrengt voor dit schadelijke document.

Ilda Figueiredo, *namens de GUE/NGL-Fractie*. – (PT) Mevrouw de Voorzitter, de realiteit, die Eurostat bevestigt, laat zien dat de economische en sociale crisis vrouwen ernstig treft. De werkloosheid onder vrouwen neemt voortdurend toe, banen voor vrouwen zijn onzeker en slecht betaald en het beloningsverschil tussen mannen en vrouwen neemt weer toe en ligt in de Europese Unie nu gemiddeld boven de 17 procent. Lage lonen en inkomens (waaronder pensioenen en ouderdomsuitkeringen voor bejaarde vrouwen) en moeilijkheden bij de toegang tot goedkope of gratis openbare diensten van kwaliteit betekenen armoede. Andere problemen

betreffen handel in en prostitutie van vrouwen en meisjes, geweld op het werk en thuis en talloze gevallen van discriminatie van vrouwen die zich in kwetsbare situaties bevinden.

Ik feliciteer de rapporteur met zijn werk. Vanwege de hiervoor genoemde redenen benadrukt hij in zijn verslag dat er bij het maken van communautair beleid speciaal aandacht moet worden geschonken aan de economische en sociale situatie van vrouwen. Daarom is een studie naar de sociale effecten van de nieuwe communautaire strategieën nodig teneinde te voorkomen dat discriminatie en ongelijkheid toenemen, gelijkheid te verzekeren bij sociale vooruitgang in plaats van gelijkheid bij het terugdraaien van economische, sociale en arbeidsrechten, en de sociale functie van het moeder- en het vaderschap te beschermen. Het is hoog tijd in te zetten op een echte strategie voor ontwikkeling en sociale vooruitgang, die prioriteit geeft aan banen met rechten, productie, openbare diensten van kwaliteit en sociale insluiting. Het is tijd om belangrijke stappen vooruit te zetten voor de verbetering van het bestaan van de meeste vrouwen. Daarbij dient ook de seksuele en reproductieve gezondheid betrokken te worden en moet er een eind komen aan de hypocrisie die nog bestaat op het vlak van abortus.

Gerard Batten, *namens de EFD-Fractie*. – (EN) Mevrouw de Voorzitter, er is een ideologie die terrein wint in Europa, namelijk een ideologie die spreekt van ongelijkheid tussen mannen en vrouwen. Deze ideologie beweert dat vrouwen een lagere status hebben dan mannen. Deze ideologie beweert dat onder het erfrecht, het deel van een man het dubbele moet zijn van het deel van een vrouw. Deze ideologie beweert dat in een rechtbank twee vrouwelijke getuigen vereist zijn tegen de verklaring van één mannelijke getuige. Deze ideologie beweert dat in een verkrachtingsproces vier mannelijke getuigen vereist zijn om een man te veroordelen, maar dat de verklaring van een vrouw niet wordt toegelaten, zelfs niet van de verkrachte vrouw. Die vier getuigen moeten overigens moslims zijn, geen niet-moslims.

U hebt waarschijnlijk al geraden dat ik het heb over het shariarecht. Blijkbaar geloven sommige moslims dat plegers van zelfmoordaanslagen in het paradijs worden beloond met 72 maagden, maar ik kan nergens enige verwijzing vinden dat vrouwelijke plegers van zelfmoordaanslagen worden beloond met het mannelijke equivalent hiervan. Dit is toch zeker een geval van schaamteloze genderdiscriminatie.

De Britse regering heeft het shariarecht in sommige rechtbanken al officieel erkend. Hoewel bigamie nog steeds illegaal is in Groot-Brittannië, worden polygame islamitische vrouwen officieel erkend als afhankelijk voor belastingverlichting en uitkeringen.

Europa loopt met rasse schreden terug naar het Arabië van de zesde eeuw. Als we streven naar echte gelijkheid, mogen afzonderlijke Europese landen het shariarecht op geen enkele wijze en in geen enkele vorm erkennen.

Angelika Werthmann (NI). – (DE) Mevrouw de Voorzitter, collega's, er zijn meer vrouwen op de arbeidsmarkt gekomen. Meer arbeidsplaatsen betekent echter niet altijd ook een hogere kwaliteit van arbeidsplaatsen. Vrouwen zijn bijvoorbeeld zeer sterk vertegenwoordigd in de groep van deeltijdwerkers en in banen die zeer sterk getroffen zijn door de huidige crisis. Bijna 60 procent van alle afgestudeerden van de universiteit is vrouw. Maar er zijn obstakels voor vrouwen die hen verhinderen om hun volledig potentieel te ontwikkelen. Er moeten daarom bepaalde bindende minimumnormen worden gesteld: EU-brede minimumvoorschriften voor ouderschapsverlof, een verbetering van het aanbod van de kinderopvang, betere gezondheidszorg. Daarmee kunnen veel geslachtsspecifieke stereotypen worden weggenomen en kan eindelijk worden voldaan aan de eis van echte gelijkheid tussen de geslachten.

Edit Bauer (PPE). – (HU) De heer Tarabella zal het me vast vergeven dat ik nu niet hem bedank voor het verslag, maar in de eerste plaats mijn dankwoord richt tot de heer Špidla, die in zijn hoedanigheid als commissaris waarschijnlijk voor het laatst in ons midden is. Ik wil de nadruk leggen op de toewijding die hij aan de dag heeft gelegd bij de onderwerpen gelijke rechten voor mannen en vrouwen, werkgelegenheid van vrouwen en soortgelijke kwesties.

Naar aanleiding van het verslag rijzen er enkele vragen. Daarvan wil ik er ten minste twee behandelen: ten eerste de loonkloof tussen mannen en vrouwen. De meest recente gegevens tonen een verschil van meer dan 17 procent. De verbetering van deze situatie verloopt niet alleen traag maar is ook dubieus, aangezien dit getal hoger ligt dan twee jaar geleden. We kunnen in wezen ook nog niet weten wat de gevolgen van de crisis zullen zijn. Door de dagelijkse praktijk vermoeden we dat op de korte termijn waarschijnlijk geen verbetering te verwachten valt.

Wat echter fundamenteel onaanvaardbaar is, is het feit dat de verschillen niet optreden bij starters, maar op het moment dat moeders van hun zwangerschaps- of ouderschapsverlof terugkeren op de arbeidsmarkt. In

Europa, waar een demografische crisis aan de gang is, geeft dit op zich al te denken en is dit volkomen onacceptabel. De voorschriften van de Europese Unie verbieden dit soort discriminatie duidelijk.

Zoals hier al is gezegd, stamt de relevante juridische norm uit 1975, en het is duidelijk dat deze richtlijn, net als vele andere, elke effectiviteit ontbeert. Ik ben erg blij dat de heer Špidla heeft aangekondigd dat we in 2010 een verslag kunnen verwachten over de stappen die de Commissie van plan is te nemen om de wetgeving effectiever te maken. Ik wil graag nog één zin wijden aan het Handvest van de rechten van de vrouw. Het is waarschijnlijk veel dringender om bestaande wetten effectiever en toegankelijker te maken dan om een nieuwe juridische norm in het leven te roepen die net zo inefficiënt zal zijn als eerdere normen.

Edite Estrela (S&D). - (PT) Mevrouw de voorzitter, om te beginnen wil ik de rapporteur feliciteren met zijn uitstekende werk. Ik hoop dat de voorstellen in deze resolutie worden goedgekeurd. In het Europees Jaar van de strijd tegen armoede en sociale uitsluiting stellen we vast dat armoede een steeds vrouwelijker gezicht krijgt. De ongeveer 80 miljoen armen in Europa zijn in meerderheid vrouwen en kinderen. Vrouwen hebben het meest te lijden onder de economische en sociale crisis. Vrouwen betreden als laatsten de arbeidsmarkt en raken als eersten werkloos. Daar komt nog bij dat het beloningsverschil tussen mannen en vrouwen gestegen is van 15 procent in 2004 tot meer dan 17 procent in 2009.

Ik zou de aandacht en de steun van collega's willen vragen voor een aantal voorstellen die me vernieuwend en zeer belangrijk lijken: het opstellen van een Europees Handvest van de rechten van de vrouw, waar, zoals hier al is gezegd, zo'n grote behoefte aan bestaat; het voorstel voor een richtlijn betreffende de preventie en bestrijding van alle vormen van geweld tegen vrouwen, huiselijk geweld en vrouwenhandel; en het opnemen in de Europese wetgeving van het vaderschapsverlof, dat in de overgrote meerderheid van de lidstaten al bestaat, teneinde voor meer evenwicht tussen beroepsleven en gezins- en privéleven te zorgen en het geboortecijfer te stimuleren.

Tot slot wil ik commissaris Špidla danken voor alles wat hij heeft gedaan om gendergelijkheid te bevorderen en voor de samenwerking de afgelopen jaren met het Europees Parlement. Ik wens u veel succes toe, mijnheer de commissaris.

Antonyia Parvanova (ALDE). - (BG) Mevrouw de Voorzitter, geachte collega's, ook ik wil de rapporteur, de heer Tarabella, complimenteren met zijn verslag. Ik ben er sterk van overtuigd dat dit verslag een antwoord biedt op de bestrijding van stereotypen en gevallen van seksuele discriminatie. Dit verslag is voor veel van mijn collega's misschien niets bijzonders, maar ik ziet het als een nieuwe, meer doeltreffende inspanning voor gendergelijkheid op Europees niveau met als doel de sociaaleconomische status van vrouwen te stimuleren, met name van vrouwen die afkomstig zijn uit de nieuwe lidstaten, ervoor te zorgen dat ze breder vertegenwoordigd zijn binnen het politieke en zakelijke leven, en de ontwikkeling van hun carrière te bevorderen.

Aangezien sociale, juridische en economische instellingen de toegang van vrouwen en mannen tot middelen, hun kansen en relatieve macht bepalen, acht ik het uitermate belangrijk voor vrouwen dat ze gegarandeerd gelijke rechten hebben met betrekking tot hun rol in de politiek, voornamelijk politieke en bestuurlijke functies in het zakenleven bekleden en op het hoogste niveau binnen bedrijfsbesturen aanwezig zijn. Daarnaast is het van belang om de opleidingstitels naar een hoger niveau te brengen en vrouwen dezelfde kansen als mannen op carrièreontwikkeling te bieden, met name na een lange periode van zwangerschapsverlof. Tegelijkertijd moet de balans tussen carrière en familieverplichtingen niet uit het oog worden verloren.

We moeten een institutioneel mechanisme bedenken waarmee een samenhangend beleid over dit vraagstuk kan worden opgezet, want de strijd tegen seksuele discriminatie wordt gewonnen door positieve prikkels op de lange termijn en wetgevende hervormingen, en door inkomens en de levenskwaliteit te verhogen. Anders zouden we deze kwestie hier in het Parlement niet bespreken vandaag.

Om significante progressie te boeken wat betreft gelijkheid voor de wet, gelijke kansen, waaronder gelijke beloning voor verricht werk, en gelijke toegang tot menselijke hulpmiddelen en andere productiemiddelen die meer kansen bieden, beschikken wij – het Europees Parlement en de Europese Commissie – over de mogelijkheid en zijn we aan onze stand verplicht om lidstaten en het maatschappelijk middenveld aan te moedigen om doeltreffende maatregelen te treffen.

Ik ben ervan overtuigd dat een gelijke rol van vrouwen in het beheer van middelen, in economische kansen en in het bestuurlijke en politieke leven een positief effect zal hebben op de economische ontwikkeling van onze samenleving, waarmee het vermogen tot ontwikkeling van landen wordt versterkt, armoede wordt teruggedrongen en de landen efficiënter en beter worden bestuurd.

In dit opzicht is de bevordering van gendergelijkheid een belangrijke component binnen de strategie om de economische crisis van het toneel te laten verdwijnen en met een bevredigende oplossing te komen voor de demografische crisis. Hierdoor kunnen mannen en vrouwen armoede aanpakken en hun levensstandaard verbeteren.

Franziska Katharina Brantner (Verts/ALE). - (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik zou graag de aandacht van de nieuwe Commissie willen vestigen op twee aspecten van het verslag die erg belangrijk zijn voor onze fractie, de Groenen, en ik hoop dat deze opmerkingen kunnen worden doorgegeven aan de nieuwe commissaris die hier verantwoordelijk voor zal zijn.

Twee punten: het eerste punt is de langverwachte herziening van de richtlijn inzake gelijk loon voor gelijk werk. Wij vinden deze herziening van cruciaal belang voor vrouwen in heel Europa. Het beloningsverschil is onacceptabel: we bevinden ons nu in 2010 en het is de hoogste tijd dat er actie wordt ondernomen om dit verschil weg te nemen. Mijnheer Špidla, u hebt zelf erkend dat er nieuwe wettelijke stappen moesten worden ondernomen. We zien hevig uit naar een voorstel van de Commissie inzake nieuwe wettelijke stappen in de loop van deze zittingsperiode.

Het tweede punt heeft betrekking op het recht op vaderschapsverlof. Ik wil hier graag benadrukken dat dit verslag gaat over de gelijkheid tussen vrouwen en mannen. We willen ook gelijkheid voor mannen, zodat zij tijd kunnen doorbrengen met hun kinderen en deze verantwoordelijkheid hebben als zij deze wensen. Vrouwen en mannen moeten dezelfde keuzes kunnen maken over de manier waarop zij willen leven, willen werken en voor hun gezin en kinderen willen zorgen. Hoewel we het dus zeer belangrijk vinden dat het Europees Parlement een signaal geeft aan vaders, willen we graag meer geven dan enkel signalen: we willen de weg vrijmaken voor een moderne samenleving. We vertrouwen erop dat de Commissie eindelijk een zeer moderne, op de toekomst gerichte richtlijn in het leven roept voor deze kwestie.

Tot slot verheugen we ons zeer op de voorstellen van het Spaanse voorzitterschap met betrekking tot de uitroeiing van geweld tegen vrouwen in heel Europa, en hopen we dat de Commissie ook iets zal gaan doen met die voorstellen.

Julie Girling (ECR). - (EN) Mevrouw de Voorzitter, wij vrouwelijke Parlementsleden bevinden ons absoluut in een minderheidspositie. We hebben bevredigend en stimulerend werk, met een gelijk loon, gelijk pensioen, gelijke toegang tot functies met verantwoordelijkheid: wat een verschil met zo veel van onze kiezers.

Ik ben blij met dit verslag en prijs de nadruk die de heer Tarabella legt op het economische welzijn van vrouwen. Ik denk dat dit de allerbelangrijkste factor is voor het bevorderen van gendergelijkheid. Als vrouwen hun leven in economisch opzicht kunnen beheersen, kunnen ze ook alle andere aspecten van hun leven veel beter beheersen. We moeten ervoor zorgen dat vrouwen in deze uitdagende economische tijden niet achterblijven in slecht betaalde banen met weinig zekerheid.

Ik wil de European Engineering Industries Association graag feliciteren met haar recente beleidsvisie, waarin zij vraagt om de bevordering van wiskundige en wetenschappelijke studies, met name voor vrouwen. Zij wil, en ik citeer, 'in veel groteren getale hooggekwalficeerde vrouwen binnenhalen die te lang veel technische gebieden hebben gemeden'.

Ja, de positie van de vrouw draait om politiek en om bestuur, maar ook om daden: daden die meer zeggen dan woorden. Dit is de juiste weg voorwaarts, met verstandige werkgevers die de sterke punten van vrouwen onderkennen en hun economische welzijn bevorderen.

Eva-Britt Svensson (GUE/NGL). - (SV) Mevrouw de Voorzitter, ik wil de heer Tarabella en de collega's van de Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid bedanken voor een goed verslag.

Ik wil met name twee dingen benadrukken. Ik hoop dat de plenaire vergadering het belang van vaderschapsverlof steunt. Vaderschapsverlof is niet alleen een belangrijk signaal dat kinderen de verantwoordelijkheid zijn van beide ouders, maar heeft ook andere positieve gevolgen. Uit studies blijkt dat vaders die vaderschapsverlof nemen grotere verantwoordelijkheid voor huis, gezin en kinderen blijven nemen. Door vaders erbij te betrekken leggen we met andere woorden een goede basis voor verdere gelijkheidsinspanningen.

Het tweede element dat ik aan de orde wil stellen en dat ik steun, is dat vrouwen eindelijk de macht moeten krijgen om over hun eigen lichaam, hun seksualiteit en hun reproductieve rechten te beslissen. Door vrouwen die macht te geven komen kinderen gewild ter wereld en kunnen zij zich echt ontwikkelen, wat een grondrecht is van elk kind. We willen dat er een einde komt aan de schadelijke gevolgen die illegale abortussen hebben

voor het leven van vrouwen en aan het feit dat vrouwen er zelfs vandaag nog het leven bij inschieten. Geef vrouwen zelfbeschikkingsrecht – niet alleen wat financiën, beleid en samenleving betreft, maar ook over hun eigen lichaam.

Morten Messerschmidt (EFD). - (DA) Mevrouw de Voorzitter, ook ik ben van mening dat dit een belangrijke kwestie is en luisterend naar het debat kan ik daarom niet nalaten me erover te verbazen dat schijnbaar alle fracties, met uitzondering van de Fractie Europa van Vrijheid en Democratie, van mening zijn dat de strijd voor de gelijkheid van vrouwen en mannen iets is waar alleen vrouwen zich mee bezig moeten houden. Die indruk ontstaat in ieder geval wel, luisterend naar de overigens uitstekende sprekers van vandaag. Naar mijn mening is er een opvallend gebrek aan mannelijke sprekers en het verheugt me dat mijn fractie er twee heeft kunnen sturen.

Dit gezegd hebbende in verband met de stijl en vorm van het debat wil ik graag opmerken dat er in het verslag zelf naar mijn mening een zeer sterke nadruk ligt op alleen sociaaleconomische overwegingen. Er wordt veel in gezegd over de arbeidsmarkt, beloningsverschillen, onderwijs, regelgeving inzake bestuursfuncties en dergelijke, en deze punten zijn ook van groot belang, maar – zoals een eerdere spreker reeds heeft opgemerkt – ontbreekt een aandachtsgebied volledig, namelijk het enorme culturele probleem waarmee we worden geconfronteerd ten gevolge van de immigratie vanuit de islamitische wereld. Ik ben van mening dat het enigszins beschamend is dat een verslag dat over de gelijke rechten van vrouwen moet gaan, niet eens de problemen benoemt met gedwongen huwelijken, opgedrongen hoofddoekjes, eerwraak, besnijdenis, gebrek aan toegang tot onderwijs, enz. Deze elementen moeten meegenomen worden om een accuraat beeld te schetsen van Europa in het jaar 2010.

Krisztina Morvai (NI). - (HU) Graag stel ik het Europees Parlement een radicaal nieuwe benadering van de abortuskwestie voor. Laten we alstublieft eindelijk eens afrekenen met die verbijsterende leugen dat abortus iets goeds zou zijn voor vrouwen, misschien zelfs een graadmeter voor de vrijheid van vrouwen. Nee! Zoals velen, vrouwen maar ook mannen, weten is abortus een pijnlijke en schadelijke ingreep, zowel lichamelijk als mentaal. Juist daarom moeten we in plaats van het voortdurend over een betere toegang tot abortus te hebben, eindelijk eens beginnen te praten over het voorkómen van abortus. Laten we daar de nadruk op leggen en de vrouwen daarbij helpen. Laten we vrouwen helpen zich voor te bereiden op geplande zwangerschappen. Mocht er echter toch sprake zijn van een ongeplande zwangerschap, de bevruchting van een ongepland kind, dan moeten vrouwen en stellen in staat zijn dat kind op de wereld te zetten en met liefde op te voeden. Ze moeten daar alle hulp en steun bij krijgen.

Anna Záborská (PPE). - (FR) Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de commissaris, de ontwerp-resolutie van onze collega Tarabella, die sinds de laatste Europese verkiezingen lid is van de Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid, is ambitieus. Ik heb het dan met name over paragraaf 20: "Het Europees Parlement dringt aan op de spoedige opstelling van een Europees Handvest van de rechten van de vrouw."

Iedereen die de geschiedenis van de Europese integratie kent, herinnert zich dat in het Verdrag van Rome al het beginsel van gelijkheid tussen vrouwen en mannen op de arbeidsmarkt was vastgelegd. In alle lidstaten bestaan wetten inzake gelijke behandeling van vrouwen en mannen. Vragen om een nieuw handvest is een te simpele oplossing. Toepassen van de bestaande instrumenten is een grotere uitdaging.

De realiteit is dat we, als we paragraaf 20 niet schrappen, aan het Europees Verdrag voor de rechten van de mens van de Raad van Europa, aan het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en aan het gloednieuwe Europees Instituut voor gendergelijkheid een vierde instrument toevoegen, in de vorm van een speciaal nieuw handvest ten bate van vrouwen.

Ik heb daarbij enkele vraagtekens. Wat is het nut van een nieuw handvest voor de rechten van vrouwen? Welke toegevoegde waarde heeft dat? Geen enkele. Het is een grote vergissing te denken dat we met een handvest de problemen van vrouwen kunnen oplossen. Het natuurlijk recht, waarop we in de politiek onze overwegingen en verantwoord handelen moeten baseren, staat geen speciale rechten toe. Niemand kan beweren dat de juridische instrumenten de rechten van vrouwen negeren. Dat zou een oneerlijke gedachtegang zijn en feitelijk onjuist.

Daarom stem ik tegen paragraaf 20. De kwestie van het handvest staat daarbij centraal. Als paragraaf 20 in de ontwerp-resolutie blijft staan, kan ik niet vóór stemmen.

Tot slot bedank ik u, mijnheer de commissaris, voor de samenwerking met de Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid tijdens uw mandaat.

Sylvie Guillaume (S&D). – (FR) Mevrouw de Voorzitter, op de allereerste plaats wil ik mijn collega, de heer Tarabella, feliciteren met de kwaliteit van het verslag dat hij geschreven heeft en met het feit dat hij zich zo succesvol gekweten heeft van de taak, om al deze kwesties op het terrein van gendergelijkheid aan de orde te laten komen.

Op dit terrein - gelijkheid - is veel voortgang geboekt, dat moeten we erkennen. Desondanks moet er ook nog veel gebeuren, met name met het oog op de economische en sociale crisis, die nog harder aankomt voor een toch al zeer kwetsbare groep, namelijk vrouwen.

We moeten ook aandacht hebben voor de dubbele discriminatie waar vrouwen soms mee te maken krijgen, vanwege een handicap, leeftijd of het feit dat ze tot een etnische minderheid behoren. Er zijn drie punten waar ik met name op in wil gaan. We hebben betrouwbare, valide en vergelijkbare indicatoren nodig op Europees niveau. Aan de hand daarvan kunnen we oplossingen aandragen die zijn afgestemd op een meetbare werkelijkheid, op grond van geloofwaardige gegevens over gendergelijkheid.

Als we daadwerkelijk gelijkheid willen bereiken, moet er op Europees niveau vaderschapsverlof worden ingevoerd. Dat is een belangrijk element als het gaat om gelijke kansen op het werk en in het gezin.

Tot slot mijn derde punt. Gendergelijkheid hangt onverbrekkelijk samen met zeggenschap van vrouwen over hun eigen lichaam. Dat betekent met name dat vrouwen zo vrij mogelijk toegang moeten hebben tot anticonceptiemiddelen en abortus. Ik betreur het dat deze kwestie nog steeds zo gevoelig blijkt te liggen, om het maar voorzichtig uit te drukken, maar het is duidelijk dat we, zolang vrouwen geen zeggenschap hebben over hun seksuele rechten, ons doel van echte gelijkheid tussen vrouwen en mannen niet bereikt hebben.

Siiri Oviir (ALDE). – (ET) Mevrouw de Voorzitter, commissaris, geachte collega's, allereerst mijn complimenten aan de heer Tarabella, maar nu over tot het verslag. Gelijkheid tussen vrouwen en mannen is niet een op zichzelf staand doel, maar een voorwaarde om onze algemene doelstellingen te behalen.

Gelijkheid in het dagelijks leven is in ieders belang, zowel voor mannen als voor vrouwen, maar dit probleem wordt niet opgelost door alleen afzonderlijke delen van wetgeving. Het feit dat we er vandaag nog steeds over praten en er al veertig jaar over praten, is een teken dat alleen een veelzijdig en geïntegreerd beleid ons dichterbij ons doel brengt. Ik wil daarom het grote belang van invoering en toezicht benadrukken.

Ten tweede, de verspreiding van verouderde genderstereotypen zorgt ervoor dat mannen en vrouwen in feite middeleeuwse rollen in de maatschappij vervullen en versterkt hun ongelijkheid. We willen de situatie veranderen, maar we moeten ook zelf het voorbeeld geven hierin. Morgen keuren we de nieuwe Europese Commissie goed, waar vrouwen slechts voor één derde deel van uitmaken. Dat valt nu niet meer te veranderen. Ik stel voor dat de lidstaten bij de volgende verkiezing voor een nieuwe Commissie elk twee kandidaat-commissarissen voordragen: een man en een vrouw. Zo beslissen we dus niet op basis van geslacht, maar op basis van hun bekwaamheid. Onderwijsstatistieken tonen aan dat vrouwen hier niet bang voor hoeven te zijn en daarom ben ik ervan overtuigd dat we ons niet hoeven te schamen. Tot slot wil ik de heer Špidla bedanken en hoop ik dat hij alle doelstellingen behaalt die hij voor zichzelf heeft uitgestippeld.

Michail Tremopoulos (Verts/ALE). – (EL) Voorzitter, in dit belangrijke verslag uit 2009 wordt zeer terecht opgemerkt dat geweld tegen vrouwen een groot obstakel voor gelijkheid tussen vrouwen en mannen vormt. Er wordt echter niet specifiek gerefereerd aan huiselijk geweld. Helaas is het zo dat dit zeer vaak voorkomt en een probleem is waar alle bevolkingsgroepen mee te kampen hebben. In Griekenland, bijvoorbeeld, zijn er in anderhalf jaar tijd 35 partnermoorden geregistreerd.

Ondanks dit alles is de georganiseerde opvang voor mishandelde vrouwen erg basaal of zelfs geheel afwezig. Het Europees Parlement dient de lidstaten, waaronder natuurlijk Griekenland, te stimuleren om in elke gemeente opvang te creëren voor mishandelde vrouwen, met volledige psychologische, juridische en professionele ondersteuning, evenals goed bemenste opvangthuizen voor deze vrouwen.

Voorts dienen de lidstaten de wijzigingsvoorstellen in acht te nemen zoals die door vrouwenorganisaties en juristen zijn gedaan om onduidelijkheden en mazen in de wet inzake het onderwerp van huiselijk geweld weg te nemen. Tot slot dienen de lidstaten bij scholen antiseksistische onderwijsprogramma's in te voeren om stereotyped sociale opvattingen recht te trekken.

Jaroslav Paška (EFD). – (SK) Om te beginnen juich ik het toe dat het Europees Parlement zo nauw betrokken is bij het vraagstuk over gendergelijkheid. Ik kan me echter niet aan de indruk onttrekken dat ons Europees beleid lijdt aan een zware, een zeer zware vorm van schizofrenie. Ik wil graag citeren uit een recent verslag van een bureau. De 16-jarige Medine Memi, afkomstig uit het dorpje Kahta in de Turkse provincie Adiyaman,

is levend begraven door haar familie in een kippenren naast het ouderlijk huis. De politie vond haar in een zithouding twee meter onder de grond. Uit de autopsie kwam naar voren dat het meisje grote hoeveelheden aarde in haar longen en maag had. De vader van het meisje bekende kalm de daad en zei dat hij haar heeft begraven omdat het meisje bevriend was met enkele jongens. Geachte collega's, in Turkije en vergelijkbare landen worden vrouwen en zelfs meisjes op deze manier vermoord, ook als zij bijvoorbeeld slechts met andere mannen hebben gesproken. Als we gendergelijkheid serieus nemen, hoe kunnen we dan ooit vinden dat een land met een dergelijke houding tegenover het schone geslacht onderdeel zou kunnen uitmaken van een beschaafd Europa. Gendergelijkheid gaat niet alleen over het berekenen van kleine verschillen in inkomens, maar vooral over het recht op leven en menswaardigheid, dat vrouwen in veel van onze buurlanden herhaaldelijk wordt ontzegd.

Laurence J.A.J. Stassen (NI). - Voorzitter, vandaag debatteren wij over het voortgangsverslag omtrent de gelijkheid tussen man en vrouw in de Europese Unie. Er wordt heel wat gesproken. Maar als er één onderwerp in het verslag ontbreekt, dan is het wel de ontstellende ongelijkheid tussen man en vrouw in de Europese islamitische gemeenschap, waar de vrouw totaal ondergeschikt is aan de man, gebaseerd op de regels in de koran. Deelname van islamitische vrouwen aan het arbeidsproces of hogere opleiding is nauwelijks bespreekbaar voor de mannen, of het moet zijn met een boerka of hoofddoek op, waarmee voor hun de kans op een baan sterk afneemt.

Dan moet de Europese Unie dus niet strijden voor het recht op de boerka, maar voor het recht op werk zónder die boerka. De Partij voor de vrijheid steunt lidstaat Frankrijk in een verbod op de boerka in de openbare ruimten en zou graag zien dat dit ook in de andere lidstaten op nationaal niveau wordt ingevoerd. Voorzitter, doe iets aan de schrikbarende achterstelling van deze vrouwen.

De Partij voor de vrijheid wil dat deze achterlijkheid hard bestreden wordt. Zij hebben recht op vrijheid van meningsuiting en op vrijheid om te studeren, zonder angst voor de islam die hen geïsoleerd wil houden. Het is tijd voor een nieuwe emancipatiegolf. De Partij voor de vrijheid zal daarom het voorliggende verslag niet steunen, omdat het de werkelijk belangrijke zaken niet aan de orde stelt en dat vinden wij eigenlijk een grote schande.

Christa Klauß (PPE). – (DE) Mevrouw de Voorzitter, commissaris, dames en heren, we stellen vandaag opnieuw vast dat Europese vrouwen in het arbeidsleven nog steeds geen gelijke rechten hebben. Het is wel zo dat de participatiegraad van 51 procent in 1997 naar 58 procent in 2007 is gestegen. Vrouwen zijn tegenwoordig hooggekwalificeerd, maar het aandeel van vrouwen in leidinggevende functies is de laatste jaren onveranderd gebleven – onveranderd laag. Bovendien is het aandeel van vrouwelijke studenten juist in de studierichtingen economie, bedrijfswetenschappen en rechten hoger dan dat van mannelijke studenten.

We moeten vaststellen dat ook in 2007 nog 31 procent van de vrouwen in deeltijd werkt, wat vier keer zoveel is als mannen. Vrouwen verdienen gemiddeld 17,4 procent minder dan mannen, ze lopen het grootste risico om in armoede te vervallen en ze worden vooral op hoge leeftijd niet alleen door eenzaamheid en hulpbehoefte, maar ook door armoede getroffen. Hierin moeten wij verandering brengen.

Vrouwen in het bedrijfsleven, vrouwen op de arbeidsmarkt – dat is wat wij eisen. Wij vragen om speciale regelingen om ouderschapsverlof en moederschapsbescherming te vergoeden en we bereiken daarmee het tegenovergestelde: vrouwen worden te duur en worden daarom niet aangesteld. Alle maatregelen zijn vanuit de economie bedacht. Bovendien is het werkelijke onrecht gelegen in de minderwaardige positie van vrouwen en in het gebrek aan erkenning voor gezins- en huishoudelijke activiteiten.

Commissaris, u hebt zojuist gezegd dat u een kosten-batenanalyse van deze situatie wilt laten maken, maar u zult een en ander noch kunnen berekenen, noch kunnen bekostigen. Waarom erkennen we niet dat moeders en vaders graag thuis voor het gezin zouden willen werken, als dit niet als minderwaardig zou worden beschouwd en over het algemeen een carrièrebreek zou betekenen. Wie tegenwoordig in het gezin werkt, vervult een belangrijke functie voor de samenleving, want zo iemand geeft vorm aan onze toekomst, verwerft competenties en vaardigheden en doet ook nog eens levenservaring op, wat ook voor latere beroepsactiviteiten van pas kan komen.

Daarom moet de economie zich inzetten voor gezinnen en vrouwen. We hebben veel meer behoefte aan een andere kijk op de samenleving dan aan nieuwe Europese toezichthoudende instanties en instellingen.

Antigoni Papadopoulou (S&D). – (EL) Voorzitter, de internationale financiële crisis heeft duidelijke negatieve gevolgen voor zowel mannen als vrouwen. Het verlies van arbeidsplaatsen is het gevolg en noopt tot financiële soberheidsmaatregelen. In geen enkel geval mag dit echter een remmende factor zijn voor wat

betreft het verder stimuleren van beleid inzake de gelijkheid tussen mannen en vrouwen, aangezien dergelijk beleid sociaaleconomische ontwikkelingen en herstel in Europa bevordert.

Voor de Europese Unie en de regeringen van haar lidstaten houdt de crisis echter ook een unieke kans in om omstandigheden te creëren die het concurrentievermogen op mondiaal niveau kunnen vergroten, waarbij gelijkheid tussen mannen en vrouwen aan bod komt en in elk beleidsterrein geïntegreerd zal kunnen worden, zodat vastgeroeste democratische achterstanden ten nadele van vrouwen het hoofd kan worden geboden.

We moeten onze inspanningen opvoeren om ongelijkheid in salariëring, geweld, het glazen plafond, discriminatie en armoede hard aan te pakken. We moeten zoeken naar manieren om gezin en beroep beter met elkaar in evenwicht te brengen, de infrastructuur voor de verzorging van kinderen, zuigelingen en ouderen te verbeteren en ondersteuning te bieden aan werkende vrouwen, tweeverdieners, eenoudergezinnen en personen met een handicap. Maar allereerst moeten we alle wetgeving inzake gelijkheid doelmatig in praktijk brengen.

Nadja Hirsch (ALDE). – (DE) Mevrouw de Voorzitter, dit is het Europees Jaar van de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting. Het risico om in armoede te vervallen of in armoede te moeten leven, is voor vrouwen nog altijd veel groter. Een aaneenschakeling van veel kleine stappen is hiervan de oorzaak: de beroepskeuze van meisjes, die vaak een beroep kiezen die niet zo goed wordt beloond; de beslissing om een kind te nemen, waardoor alleen nog in deeltijd kan worden gewerkt; de beslissing om voor ouders of grootouders te zorgen, wat er dan weer toe leidt dat ook de oudere vrouwen weer niet in een beroep kunnen terugkeren. Dit alles bij elkaar leidt ertoe dat vrouwen in hun beroeps carrière duidelijk kleinere stappen vooruitgaan. Dit komt later ook weer tot uiting in een lager pensioen. Dit probleem kent veel aspecten en deze worden ook in dit verslag behandeld.

De belangrijke boodschap die we over moeten brengen is dat er heel veel kansen zijn, maar die moeten wel door de meisjes en vrouwen worden aangegrepen. We moeten op school meisjes stimuleren om te zorgen dat ze zelfbewuster worden en de moed hebben om een technische studie te beginnen. Dit geldt vooral ook voor vrouwelijke migranten. Ik wil nog op een ander aspect wijzen. Wanneer we hier nu om ons heen kijken, kunnen we vaststellen dat ongeveer twee derde van de aanwezigen vrouw en een derde man is. We moeten ook de mannen zo ver krijgen dat ze zich veel meer voor dit thema inzetten, zodat het aantal mannen dat zich hier voor de vrouwen inzet ooit misschien nog eens wordt aangevuld met de overige twee derden.

Joanna Katarzyna Skrzydlewska (PPE). – (PL) Mevrouw de Voorzitter, in het verslag van Marc Tarabella over de gelijkheid van vrouwen en mannen in de Europese Unie zijn een aantal belangrijke eisen gesteld aan de Europese Commissie en de lidstaten. Voor de zoveelste maal is er gewezen op het probleem van loondiscriminatie bij vrouwen en op het ontbreken van een wetgevingsvoorstel van de Commissie om deze verschillen in te perken. Het probleem van de vrouwen die in kleine familiebedrijven werken is aangehaald. Vaak zijn zij niet verzekerd in het kader van een sociale verzekering, wordt hun werk niet bij de gepresteerde werkuren gerekend en telt het niet mee voor hun pensioen. Ook het belang van en de nood aan beroepsoriëntatie is onderstreept die vrouwen moet helpen activeren die hun plaats op de arbeidsmarkt hebben verloren na de geboorte van een kind of nadat ze thuis zijn gebleven om voor ouderen te zorgen. De nadruk wordt gelegd op de noodzaak om hulp te bieden aan vrouwen die hun eigen onderneming willen opstarten. Er is ook een oproep gedaan om technische beroepen te promoten bij jonge vrouwen die aan het begin van hun beroeps carrière staan om het percentage van vrouwen in typisch mannelijke beroepen te verhogen. Er wordt ook op gewezen dat een groep vrouwen, die zich in een uiterst moeilijke situatie bevindt, een prioritaire behandeling moet krijgen. Het gaat om vrouwen met een handicap, oudere vrouwen en vrouwen met personen ten laste.

Volgens mij staan er tussen deze belangrijke en fundamentele kwesties ook een aantal onnodige bepalingen over reproductieve gezondheid en andere bepalingen die algemene en onbeperkte toegang geven tot abortus. Ik wijs er de andere leden op dat beslissingen over abortus binnen de bevoegdheden van de regeringen van de afzonderlijke lidstaten liggen. De strijd om de gelijke behandeling van vrouwen en mannen zouden we niet mogen laten afhangen van keuzes op seksueel vlak. Een dergelijke praktijk kan de steun voor het verslag dat we bespreken aanzienlijk ondermijnen.

Vilija Blinkevičiūtė (S&D). – (LT) Allereerst wil ik de rapporteur, de heer Tarabella, bedanken voor zijn werk.

Om de economische neergang te overwinnen, is het enorm belangrijk om in menselijk potentieel en sociale infrastructuur te investeren, waarbij de omstandigheden worden gecreëerd voor vrouwen en mannen om hun potentieel volledig te benutten.

De Europese Unie nadert inmiddels de doelstelling uit de strategie van Lissabon om voor 2010 een participatiegraad voor vrouwen van 60 procent te bereiken. Werkgelegenheid voor vrouwen verschilt enorm van lidstaat tot lidstaat en daarom moeten de Commissie en de lidstaten doeltreffende maatregelen treffen om de invoering van de richtlijn inzake de gelijke behandeling van mannen en vrouwen in werkgelegenheid en beroep veilig te stellen.

De beloning van mannen en vrouwen loopt momenteel enorm uiteen binnen de lidstaten en daarom moeten we een dringende oproep doen aan de lidstaten om het principe "gelijk loon voor gelijk werk" toe te passen. De Commissie moet het voorstel inzake de invoering van het principe van gelijk loon voor mannen en vrouwen nog ter behandeling indienen.

Er moet een stimuleringsbeleid komen die ertoe leidt dat vrouwen en mannen hun verantwoordelijkheden op privé- en zakelijk gebied gelijk verdelen en tot een betere verdeling komen voor wat betreft de tijd die aan betaald en onbetaald werk wordt besteed.

De lidstaten moeten alle mogelijke maatregelen treffen met het oog op de toegang tot voorschoolse kinderopvang.

De kwestie over het vaderschapsverlof moet nog worden opgelost. We moeten daarom een gemeenschappelijke oplossing vinden voor de versterking van dit verlof in de richtlijn.

Bovendien is er in de raadplegingen van de Commissie over de nieuwe 2020-strategie onvoldoende aandacht besteed aan kwesties inzake gelijkheid tussen mannen en vrouwen. Kwesties inzake gendergelijkheid moeten aangescherpt en opgenomen worden in de nieuwe strategie.

Tot slot wil ik mijn oprechte dank overbrengen aan het Commissielid voor de lange samenwerking op het gebied van gendergelijkheid, werkgelegenheid en sociale zaken. Dank u wel en veel succes!

Lena Kolarska-Bobińska (PPE). - (PL) Mevrouw de Voorzitter, zoals blijkt uit dit verslag zijn er in Europa veranderingen aan de gang die gunstig zijn voor een betere opleiding en meer werkgelegenheid voor vrouwen, maar toch bestaan er nog altijd grote verschillen. Deze verbetering situeert zich binnen de kringen waar vrouwen voor zichzelf beslissen, initiatief en wilskracht tonen. In gebieden waarop ze weinig invloed hebben zijn er stereotypes gangbaar die hen niet toelaten om promotie te maken in of deel te nemen aan het openbare leven. Daarom neemt het aantal vrouwen op managerposten niet toe en stijgt hun deelname aan de politiek slechts met mondjesmaat. Bijgevolg is het bijzonder belangrijk om de strijd aan te binden met de stereotypes en actie te ondernemen om de gendergelijkheid in het openbare leven en de politiek te bevorderen. In het verslag is er sprake van versterking van dergelijke acties, maar dit volstaat niet. We moeten samen dergelijke voorstellen doen. We moeten de Commissie en lidstaten aanmoedigen om een debat aan te gaan en acties te ondernemen om de deelname van vrouwen aan de politiek te bevorderen. Daar waar vrouwen sterker betrokken zijn bij de politiek wordt meer aandacht besteed aan sociale zaken, kinderopvang, vrouwenzaken en de gelijkheid van vrouwen in het algemeen.

In Polen zijn we een debat gestart over prioriteiten in de politiek. Een groep vrouwen heeft vanuit de basis het initiatief genomen om een wet over pariteit in de politiek voor te bereiden, op basis waarvan 50 procent van de plaatsen op de verkiezingslijsten zou worden ingenomen door vrouwen. We hebben meer dan 100 000 handtekeningen verzameld voor deze wet en hebben de wet voorgelegd aan het Poolse parlement. Dit was het startschot voor een hevig debat waarvan niet zeker is of het succes zal kennen, of het parlement ons voorstel dus zal goedkeuren. Ik weet niet of dit een groot succes zal zijn, maar het debat alleen al, dat nu aan de gang is, heeft het maatschappelijk bewustzijn aanzienlijk veranderd. We hebben de resultaten van een opiniepeiling die daarop wijzen. Daarom roep ik ook op om in de landen van de Europese Unie een dergelijk debat over de deelname van vrouwen aan de politiek te starten.

VOORZITTER: RAINER WIELAND

Ondervoorzitter

Joanna Senyszyn (S&D). - (PL) Mijnheer de Voorzitter, het is een goede zaak dat de onderhavige richtlijn ook paragraaf 38 bevat, die bepaalt dat vrouwen zeggenschap moeten hebben over hun seksuele en reproductieve rechten, met name door gemakkelijke toegang tot contraceptie en abortus, en dat vrouwen gratis toegang tot raadplegingen over veilige abortus moeten hebben. Dit is vooral belangrijk voor vrouwen in landen die restrictieve anti-abortuswetten hebben en een misleidende *pro-life* propaganda voeren. In mijn land, Polen, laat de politieke rechtervleugel, die door de clerus onder de duim wordt gehouden, geen degelijke seksuele opvoeding toe en beperkt die de toegang tot anticonceptie en legale abortus. De term abortus is

zelfs volledig uit de Poolse taal geschrapt en vervangen door de term "doden van een ongeboren kind". Om een eind te maken aan de legale abortussen, waarvan er jaarlijks slechts een honderdtal worden uitgevoerd, worden er sinds een paar jaar opnieuw pogingen ondernomen om een clausule toe te voegen aan de Poolse grondwet om het leven te beschermen vanaf het moment van de conceptie. De zogenaamde verdedigers van het leven storen zich niet aan de 100 000 illegale abortussen en huichelen dat die niet gebeuren.

De Europese Unie moet een einde maken aan het gebrek aan respect dat bepaalde lidstaten tonen voor de reproductieve en seksuele rechten van de vrouw.

Danuta Maria Hübner (PPE). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, vrouwen vormen de helft van al het talent in Europa. We mogen dit creatieve potentieel niet verspillen. Als we erin slagen dit potentieel in te zetten in de economie, kunnen we een enorme stap voorwaarts maken, zowel met betrekking tot de opvattingen die nog steeds heersen in Europese samenlevingen als voor de nieuwe agenda van de Unie voor meer groei, banen en concurrentievermogen.

Gelijke kansen bestaan wel op papier. De Unie heeft minstens dertien richtlijnen voor gendergelijkheid opgesteld. Het principe ligt verankerd in het Verdrag en in de grondwetten en wetgeviingsbesluiten van lidstaten, maar uit de praktijk blijkt iets heel anders. Nog nooit eerder waren vrouwen zo goed opgeleid, maar op het gebied van ondernemerschap zijn vrouwen nog steeds sterk ondervertegenwoordigd.

De afgelopen jaren is er vrijwel niets gebeurd op het gebied van het beloningsverschil tussen mannen en vrouwen. In de zakenwereld komen vrouwen zelden hun betalingsverplichtingen voor hun leningen niet na, maar toch krijgen vrouwen moeilijker toegang tot financiën, en dit komt doordat banken zo gebrand zijn op zakelijk onderpand. Om geld te lenen heb je meer geld nodig, maar slechts 1 procent van alle activa ter wereld is in handen van vrouwen.

Ondanks hogere kwalificaties en ondanks een hogere opleiding zijn vrouwen nog altijd totaal ondervertegenwoordigd onder de beleidsvormers. Als er meer vrouwen met besluitvormingsfuncties zouden zijn, zouden al deze problemen kunnen worden opgelost. Vrouwen kunnen hun eigen belangen wel behartigen en hun agenda promoten, maar de echte macht ligt op het gebied van besluitvorming, en daarom zouden vrouwen hieraan moeten deelnemen.

Voor verandering is kritische massa onmisbaar. Eén enkele vrouw in een besluitvormend orgaan zal al snel haar gedrag moeten aanpassen om door de mannelijke meerderheid te worden geaccepteerd. Om te beginnen zouden enkele vrouwen in een besluitvormende raad al een grote bijdrage kunnen leveren, al zullen al deze strategieën maar weinig uithalen als we er niet in slagen om het grootste obstakel voor vrouwen weg te nemen: het vinden van een balans tussen gezin en werk. De resterende obstakels vragen om een politieke reactie en daarom hebben we nog steeds beleidsregels op het gebied van gendergelijkheid nodig, zowel op nationaal als Europees niveau.

Georgios Papanikolaou (PPE). - (EL) Voorzitter, ook ik onderschrijf de mening van mijn collega's, vele vrouwen en een flink aantal mannen, en die van onze rapporteur de heer Tarabella, die ik wil feliciteren, en ook ik zou willen zeggen dat wij hier allemaal hartstochtelijk elke actie en elk initiatief voor de bestrijding van elke vorm van discriminatie tussen mannen en vrouwen ondersteunen. Dit spreekt voor zich, want zo dienen wij namelijk te functioneren in de open, democratische en liberale maatschappij waarin wij allemaal graag wensen te leven.

Er worden belangrijke inspanningen verricht en dat willen wij graag benadrukken. Op Europees niveau zou ik Richtlijn 54/2006/EG opnieuw onder de aandacht willen brengen, op basis waarvan tegen augustus 2009 elke vorm van discriminatie tussen mannen en vrouwen binnen de lidstaten diende te zijn opgeheven. Ook zou ik willen herinneren aan de door de Commissie uitgebrachte Europese routekaart voor de bestrijding van discriminatie tussen mannen en vrouwen binnen de Europese Unie, geldig voor de periode 2006 tot en met 2010.

Ik verwelkom en herinner bovendien aan elk relevant initiatief van de nationale regeringen van de lidstaten van de Europese Unie, waarvan de meest recente het initiatief van de regering van president Sarkozy betreft, op basis waarvan wetgeving voor een verbod op het dragen van boerka's in openbare ruimtes wordt gepromoot.

Dit zijn specifieke stappen; er is echter nog meer nodig om – bovenal – tot een mentaliteitsverandering te komen waardoor elke vorm van discriminatie wordt voorkomen. Helaas wordt er nog steeds gediscrimineerd, en een kwetsbare groep waar ik aan zou willen refereren betreft die van nieuwe moeders. Met verbazing heb

ik in het verslag van de Europese Commissie inzake de Barcelona-doelen voor de kinderopvang binnen de Europese Unie gelezen dat vrijwel alle Europese moeders verklaren dat zij niet in staat zijn om hun kinderen op te voeden zoals zij dat graag zouden willen, vanwege de enorme hoeveelheid verantwoordelijkheden waarmee zij zich in het dagelijkse leven geconfronteerd zien. We moeten begrijpen, en dit kan niet genoeg worden benadrukt, dat ons onvermogen om tot een werkelijke gelijkheid tussen mannen en vrouwen te komen gevaar oplevert voor de kinderen van vandaag, vanwege het feit dat zij worden beroofd van een stabiel gezinsleven met daarin de duidelijke aanwezigheid van een moeder. De geestelijke balans en de ontwikkeling van een evenwichtige persoonlijkheid voor de kinderen van vandaag, de burgers van de Europese Unie van morgen, loopt hierdoor gevaar.

Zita Gurmai (S&D). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, de economische crisis heeft nog eens benadrukt dat de rechten van vrouwen en gendergelijkheid onderling verbonden zijn met actuele economische kwesties.

In landen waar wetgeving om gendergelijkheid te bevorderen is geïntroduceerd, is de vertegenwoordiging van vrouwen op de arbeidsmarkt doorgaans aanzienlijk hoger, evenals het geboortepercentage. Deze landen hebben over het algemeen een gezondere economische, sociale en pensioengerelateerde situatie. Bovendien zijn de salarissen van vrouwen van cruciaal belang in het gezin.

Het is duidelijk dat de naderende EU 2020-strategie uitdrukking moet geven aan een duidelijk streven om gendergelijkheid te integreren in alle Europese beleidsregels. De strategie moet worden gecoördineerd met de nieuwe routekaart voor gendergelijkheid en ook met het toekomstige handvest voor de rechten van de vrouw. Zoals mijn collega Marc Tarabella in zijn verslag meldt, zijn ook de gezondheid en seksuele rechten van vrouwen een even belangrijk instrument voor de sociaaleconomische zelfbeschikking van vrouwen. We moeten toegang tot kennis, informatie, medische zorg en medische bijstand bieden om alle vrouwen een keuze te geven en gelijke rechten en toegang mogelijk te maken.

Ik wil graag mijn dank uitdrukken voor de vijf jaar dat ik heb samengewerkt met Vladimír Špidla, want dit is de laatste kans die ik krijg om hem gedag te zeggen. Hartelijk dank voor een uitstekende bijdrage van u en uw team.

Hella Ranner (PPE). - (DE) Mijnheer de Voorzitter, collega's, in dit uiterst interessante debat is over dit onderwerp eigenlijk al alles gezegd. Ik kan me nauwelijks voorstellen dat ik nu nog iets nieuws naar voren zou kunnen brengen. Ik wil van mijn kant echter concluderend één ding opmerken: we zouden er allemaal naar moeten streven dat vrouwen zich niet langer steeds opnieuw voor de keuze gesteld zien tussen enerzijds het beroep en anderzijds het gezin. We moeten hiervoor de voorwaarden creëren. Het moet mogelijk zijn om op korte termijn maatregelen te treffen waardoor een vrouw zo goed mogelijk tegelijkertijd haar rol als moeder kan vervullen en beroepsactiviteiten kan uitoefenen.

Als men realistisch is, moet men bedenken dat uittreding uit een bestaande salarisregeling wel onvermijdelijk zal zijn. Het moet echter mogelijk zijn na herintrede de verloren arbeidstijd weer snel in te halen. Ik denk dat dit juist in economisch moeilijke tijden een oplossing is die we allen zouden moeten nastreven. Wanneer we daarin slagen – en wij in het Europees Parlement kunnen hieraan een grote bijdrage leveren – krijgen we een modern Europa dat werkelijk gelijke kansen biedt. Het is toch voor ons allemaal duidelijk dat dit alleen mogelijk is door een consequente gelijkstelling van mannen en vrouwen.

Britta Thomsen (S&D). - (DA) Mijnheer de Voorzitter, het verslag-Tarabella over gelijkheid van vrouwen en mannen beschrijft op uitstekende wijze de grote uitdagingen waar we mee te maken hebben op het gebied van gelijkheid in de EU. Een van die uitdagingen is ervoor te zorgen dat vrouwen een groter deel uitmaken van de besturen in particuliere en overheidsbedrijven, niet in het minst in de financiële sector. We bevinden ons midden in een economische crisis, waarin we behoefte hebben aan de bijdrage van alle talenten om de nodige groei te creëren. Simpel gezegd staat ons concurrentievermogen op het spel.

Daarom moet de EU leren van Noorwegen. Reeds in 2002 nam de toenmalige Noorse minister van Werkgelegenheid het initiatief voor een voorstel waarbij minimaal 40 procent van iedere sekse in de besturen van ondernemingen vertegenwoordigd zou moeten zijn op grond van een kille berekening, namelijk dat Noorwegen alle talenten moet gebruiken om mee te kunnen doen binnen de mondiale concurrentiestrijd. De huidige vorm van rekruteren, waarbij mannen hoofdzakelijk mannen rekruteren, is destructief wanneer het gaat om het creëren van innovatie en groei. We moeten het potentieel van beide seksen benutten en in de EU het initiatief nemen tot wetgeving die vergelijkbaar is met de Noorse wetgeving. In 2002 waren er in Noorwegen ongeveer 200 vrouwelijke bestuursleden; vandaag de dag is dat aantal bijna vervijfvoudigd. Tegelijkertijd tonen meerdere onderzoeken aan dat bedrijven met een vertegenwoordiging van beide seksen

in het bestuur het puur economisch gezien beter doen. Het is daarom eenvoudigweg een kwestie van gezond verstand om voor gelijkheid te strijden.

Carlo Casini (PPE). - (IT) Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, mijnheer de commissaris, het principe van gelijkheid tussen man en vrouw drijft mee op de middenstroom van de grote rivier die in het verleden vreemdelingen, slaven en zwarten naar de vrijheid voerde. Het is het principe van menselijke waardigheid, dat gelijk is voor iedereen. Zowel het verslag van de Commissie als het verslag-Tarabella verdient dan ook waardering, daar het terecht is tot uit den treuren op dit beginsel te blijven hameren.

Twee punten van kritiek dienen mijns inziens echter gemaakt te worden. Het concept van de menselijke waardigheid en gelijkheid moet echt op iedereen van toepassing zijn en dus ook op het ongeboort kind. Daarom is het ontoelaatbaar dat in paragraaf 38 van dit verslag abortus gezien wordt als een aspect van de seksuele en reproductieve rechten, dus van de rechten van de vrouw. Niemand ontkent de complexiteit van de ernstige problemen in verband met moeilijke en ongewenste zwangerschappen. Het is echter niet juist die problemen aan de orde te stellen zonder ze te verbinden met de noodzaak het leven te eerbiedigen en moeders alle mogelijke hulp te geven, zodat zij in volledige vrijheid kunnen beslissen hun zwangerschap voort te zetten.

Het tweede punt van kritiek betreft de reikwijdte van het begrip seksuele en reproductieve gezondheid. In overweging X omvat dat begrip naast fysieke, psychische en mentale aspecten ook sociale aspecten.

Ik vraag me af wat de betekenis is van het feit dat elk seksueel gedrag, van welke aard dan ook, door anderen als een kwestie van welzijn moet worden gezien en daarmee erkenning en lof moet ontvangen. Wordt op die manier niet uiteindelijk zowel de vrijheid van geweten als van opinie geschonden? Ik stel dit aan de orde daar het me geen banale vraag lijkt.

Mairead McGuinness (PPE). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik ben het eens met collega's die zeggen dat meer wetgeving niet het juiste antwoord is als we de bestaande wetgeving op het gebied van gelijkheid niet ten uitvoer brengen.

Ten tweede maak ik me, als iemand die is opgegroeid met de beweging voor meer gelijkheid, zorgen dat jonge vrouwen denken dat de strijd al gestreden is. Daarom moeten we het debat over de gelijkheidsagenda onder jonge vrouwen en jonge mannen stimuleren.

Wat betreft de economische crisis klopt het dat deze vrouwen treft, maar uiteraard worden vrouwen ook getroffen wanneer mannen hun baan verliezen. Ik denk dat we zeer duidelijk moeten stellen dat de economische crisis iedereen treft, met name gezinnen.

Ik ben het volledig eens met paragraaf 34 en 35, en steun de oproep aan de landen die het Europese Verdrag ter bestrijding van mensenhandel nog niet hebben geratificeerd, om dit wel te doen. Ik hoop dat de Ierse regering haar belofte nakomt om dat dit jaar nog te doen.

Huiselijk geweld is een vreselijke realiteit: veel vrouwen worden inderdaad vermoord in hun eigen woning. In Ierland is onlangs nog een rechtszaak over een dergelijk voorval geweest.

In paragraaf 38 wordt echter geen rekening gehouden met de subsidiariteitsclausule met betrekking tot abortus, en ik vind dat deze daarom moet worden aangepast.

Olga Sehnalová (S&D). - (CS) Geachte commissaris, geachte dames en heren. Toen vrouwen 100 jaar geleden voor erkenning van hun kiesrecht streden, streden zij niet voor privileges, maar voor een rechtvaardige erkenning van hun fundamentele burgerrechten. Laten we proberen dit ook vandaag de dag als leidraad te nemen.

Het staat voor mij als een paal boven water dat een grotere vertegenwoordiging van vrouwen in de politiek, met name op nationaal niveau, gebaat is bij een volwaardige open concurrentiestrijd in de verkiezingsarena. Ik weet zeker dat de vrouwen zich daarin prima overeind zouden weten te houden. Om een voorbeeld te geven: bij de laatste parlementsverkiezingen in de Tsjechische Republiek zou het algehele aandeel vrouwen, alle politieke kleuren bij elkaar, in geval van een open concurrentie gestegen zijn van louter 15 procent tot een reeds acceptabele 26 procent. Bij andersoortige verkiezingen zijn ook dit soort uitkomsten te zien.

Vrouwen hoeven niet de bedelende hand op te houden. Integendeel, wanneer zij gelijke kansen krijgen, komen ze er wel. Zolang kiesstelsels echter zodanig zijn ingericht dat een handjevol kandidaten op naar verwachting verkiesbare plaatsen wordt geplaatst en de overige kandidaten - man of vrouw - geen reële kans

hebben verkozen te worden, is er van gelijke kansen geen enkele sprake. Laten we ons dan ook met z'n allen inzetten voor echte gelijke kansen voor iedereen, dus ook voor vrouwen. Als we dat doen, zijn quota overbodig.

Gesine Meissner (ALDE). – (DE) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, onlangs heb ik in Duitsland een voordracht over mijn werk in het Europees Parlement gehouden en ook over mijn taken en de vele afspraken. Een man vroeg mij toen: wat vindt uw man daarvan? Deze vraag heb ik vaker gehoord. Ik weet dat vrouwen die te horen krijgen, maar ik denk dat in het omgekeerde geval nooit aan een man wordt gevraagd wat zijn vrouw ervan vindt.

(Interruptie)

Bij u wel? Nou dan is er in uw geval sprake van echte gelijkheid.

Een ander geval: een met mij bevriend jong echtpaar heeft nu een kind gekregen. De beide ouders delen een baan. Van de vrouw wordt dit geaccepteerd, maar aan de man wordt gevraagd waarom hij zich een halve dag bezighoudt met het verwisselen van luiers, of hij zich niet in zijn beroeps carrière belemmerd voelt. Ook dat is ongelijkheid.

Ten slotte nog iets over de gelijke betaling waarover wij hebben gesproken. Er zijn bedrijven die het cao-tarief betalen en waar vrouwen desondanks aantoonbaar op afdelingen werken waar ze minder promotiekansen hebben en waar minder toeslagen worden betaald. Tot slot nog een voorbeeld: bedrijven waar het management voor minstens 30 procent uit vrouwen bestaat, vertonen betere bedrijfsresultaten. Gelijkheid loont!

Rareș-Lucian Niculescu (PPE). – (RO) Deze resolutie is welkom en ik ben verheugd dat een centrale plaats is toebedeeld aan in de landbouw werkzame vrouwen zonder een duidelijke juridische status met betrekking tot eigendom, of hun rol in het bestieren van het familiebedrijf. Deze kwestie, met mogelijk belangrijke consequenties, bevindt zich overigens eveneens op de agenda van het Spaanse voorzitterschap van de Raad, aangezien het een belangrijke doelstelling is en wij hierin de best mogelijke oplossingen moeten vinden.

Daarnaast wil ik de hoop uitspreken dat de rol van de vrouw in de Europese economie een belangrijke plaats zal innemen in de toekomstige strategie EU 2020, die deze week wordt besproken tijdens de informele top in Brussel.

Karin Kadenbach (S&D). – (DE) Mijnheer de Voorzitter, commissaris, ik wil collega Tarabella hartelijk danken voor dit verslag. Uit de ruim veertig paragrafen blijkt dat gelijkstelling en gelijke rechten voor vrouwen een onderwerp is dat men eenvoudigweg niet in een uurtje kan afhandelen. Er zou stof voor veel debatten zijn, maar ik kan me nu maar op twee punten concentreren. Het ene is paragraaf 8, waarin kritiek wordt geuit op het feit dat integratie van de man-vrouw-dimensie in de huidige strategie van Lissabon bijna volledig ontbreekt. Ik wil mij graag aansluiten bij het verzoek aan de Raad en de Commissie om een hoofdstuk over deze dimensie in de toekomstige strategie voor de periode na Lissabon, "EU 2020", op te nemen.

Verder is het van essentieel belang dat de lidstaten ook een speciale impactstudie naar gender verrichten. Als we de gevolgen van deze crisis werkelijk zinvol willen bestrijden, hebben we maatregelen nodig waarbij ook rekening wordt gehouden met de speciale positie van vrouwen. Ik vind dat echt van de lidstaten moet worden gevraagd om op basis van dergelijke gegevens en impactstudies maatregelen ter bevordering van het economisch herstel te bedenken. Ik ben verder van mening dat vrouwen baas over hun eigen lichaam en gezondheid moeten zijn.

Norica Nicolai (ALDE). – (RO) Ik waardeer het verslag en wil een aspect onderstrepen. Ik denk niet dat regelgeving relevant is, met name omdat gelijkheid tussen man en vrouw een belangrijke component is van de beschaving en cultuur van een volk. Ik ben van mening dat positieve maatregelen moeten worden genomen op het moment dat het individu zich begint te ontwikkelen, met als uitgangspunt een vorm van educatie die stereotypen wegneemt en vanaf de kinderleeftijd krachtig de gelijkheid tussen de seksen bevordert. Indien wij ons denken niet in die richting kunnen ontwikkelen en een dergelijke constructie in praktijk brengen, zullen we dezelfde discussie blijven houden van vaststelling van feiten zonder bijbehorende maatregelen.

Er is nog een ander punt dat ik wil benadrukken: in een kennissamenleving, een nieuwe vorm van de economie, worden ongelijkheden afgevlakt. Ik ben van mening dat er significante stappen richting gelijkwaardigheid zijn gezet.

Zuzana Roithová (PPE). – (CS) Geachte Voorzitter, dames en heren. Ik wil u er opnieuw op wijzen dat de verouderde doelstellingen van Barcelona waar in dit verslag naar verwezen wordt, in strijd zijn met de

aanbevelingen van deskundigen. Zij hebben namelijk aangetoond dat de allerkleinsten, en ik bedoel daarmee kinderen tot twee jaar, niet in collectieve voorzieningen gestopt zouden moeten worden. Het is dan ook volstrekt uit den boze de lidstaten dergelijke doelstellingen op te leggen. Voor een gezonde psychische ontwikkeling van zuigelingen en peuters is het van fundamenteel belang dat ofwel de moeder ofwel de vader dagelijks voor hen zorgt. Bovendien wordt met dit verslag inbreuk gepleegd op de rechten van de lidstaten doordat het pleit voor ingrepen in hun gezinsbeleid. Waar wij ons daarentegen wel mee bezig moeten houden, is de totstandkoming van doeltreffende Europese maatregelen in de strijd tegen de mensenhandel en het geweld tegen vrouwen en kinderen. Ik vrees echter, of beter gezegd, ik wil erop wijzen dat we in dit verslag getuige zijn van schending van het recht op leven van het ongeboren kind. Het is ook nog eens een onevenwichtig verslag. Tot slot zou ik commissaris Špidla willen bedanken en hem veel succes willen toewensen.

Katarína Neveďalová (S&D). – (SK) Het klopt dat de Europese Unie de afgelopen dertig jaar zeer hard heeft gewerkt om de rol en de rechten van vrouwen te verbeteren. Het meest opvallende verschil dat nog altijd voorkomt en zelfs steeds groter wordt, is de beloning van mannen en vrouwen.

Vrouwen verdienen gemiddeld bijna 20 procent minder, terwijl verschillen in beloning tussen mannen en vrouwen ook een aanzienlijke invloed heeft op de levenslange inkomsten en het pensioen van vrouwen en op wat we steeds vaker de feminisering van armoede noemen. De verschillen in beloning hangen samen met veel juridische, sociale en economische factoren, die verder strekken en het vraagstuk over gelijke beloning voor gelijk werk overstijgen.

Daarnaast zouden we een Europese campagne moeten organiseren om te proberen diepgewortelde vooroordelen weg te nemen over het zogenaamde natuurlijke feit dat er mensen zijn die broeken dragen en dat er minder gewaardeerde mensen zijn die rokken dragen. We moeten openlijk over het onderwerp van huiselijk geweld en mensenhandel praten, dat nog altijd taboe is, en natuurlijk over het opnemen van gendergelijkheid in het onderwijsproces van leerlingen op basisscholen.

Ik wil graag afsluiten met één vraag voor iedereen die hier vandaag aanwezig is. Hoe kan de samenleving vrouwen als unieke en uitzonderlijke wezens, als de draagsters van leven, erkennen en beschermen, als we Internationale Vrouwendag als een socialistisch overblijfsel beschouwen?

Piotr Borys (PPE). – (PL) Mijnheer de Voorzitter, het verheugt me dat vandaag ook mannen het woord nemen, hoewel we duidelijk in de minderheid zijn. Ik zou willen dat we naar het genderbeleid kijken als naar een enorm onaangesproken maatschappelijk potentieel en daarom zouden de disproporties binnen de komende tien jaar van deze generatie op alle gebieden uitgevlakt moeten zijn als we willen dat de maatschappij zich snel ontwikkelt.

Er zijn drie probleemgebieden: ten eerste hebben we te maken met een disproportie in de academische wereld. Vrouwen zijn beter opgeleid, maar ze maken geen promotie. Ten tweede zouden vrouwen sterker vertegenwoordigd moeten zijn in de politiek. Daarom vind ik dat alle lidstaten pariteitsregels zouden moeten invoeren. Het derde probleemgebied is dat van het ondernemerschap. Vrouwen halen bijvoorbeeld betere resultaten in micro-ondernemingen, maar ze maken zelden deel uit van het management van grote bedrijven. Als we rekening houden met de huidige groeitendens dan zullen de vrouwen pas in 2280 gelijke rechten krijgen. Daar moet verandering in komen.

Er zijn drie conclusies: ten eerste zou het Waarnemingscentrum zich moeten bezighouden met goede praktijken. Ten tweede zou ik de heer Špidla hartelijk willen danken omdat hij binnen het Europees Sociaal Fonds, het grote financiële instrument van de Europese Unie, de mogelijkheid heeft geschapen om te investeren in kleuterscholen. Ten derde zou ik willen aankondigen dat ik, mocht ik van plan zijn om in deze ambtstermijn een kind te krijgen, ik dan vaderschapsverlof zal nemen, als de heer Buzek me dit natuurlijk toestaat.

Silvia-Adriana Țicău (S&D). – (RO) Ik ben van mening dat het voor gelijke kansen tussen mannen en vrouwen nodig is om een efficiënt systeem van carrièreplanning te hebben, hetgeen impliceert dat er voldoende faciliteiten moeten zijn voor kinderopvang, zoals crèches en kleuterscholen.

Er bestaan vandaag de dag in de Europese Unie wachtlijsten voor de inschrijving van een kind bij de crèche of kleuterschool, en er is zelfs een groot aantal kinderen dat niet bij een dergelijke onderwijsinstelling kan worden ingeschreven bij gebrek aan plaats. Iedere in faciliteiten voor kinderen geïnvesteerde euro levert de samenleving zes euro op, door middel van gecreëerde arbeidsplaatsen en een verbeterde kwaliteit van leven voor de Europese burgers. Daarom hoop ik dat de Unie en de lidstaten in de toekomst meer investeren in faciliteiten voor kinderen vanaf zeer jonge leeftijd.

Niet in de laatste plaats wil ik de aandacht vestigen op de toestand van eenoudergezinnen en op de moeilijkheden die een alleenstaande ouder heeft om haar kinderen op te voeden.

Sidonia Elżbieta Jędrzejewska (PPE). - (PL) Mijnheer de Voorzitter, volgens mij bestaan er twee sleutels tot het verkrijgen van gelijke rechten voor vrouwen en mannen. De eerste sleutel is niet-discriminerende toegang tot economische middelen en de tweede sleutel is gelijke toegang tot de besluitvorming in het openbare leven. Ik vind de loonverschillen tussen vrouwen en mannen, waar krampachtig aan vast wordt gehouden, onaanvaardbaar. Gelijk loon voor gelijk werk. Ik zou bovendien willen onderstrepen hoe cruciaal een versterkte participatie van de vrouw in het politieke leven en in het openbare leven in het algemeen is. Ik ben er diep van overtuigd dat een sterkere participatie, een talrijkere en rechtvaardigere participatie van vrouwen in het openbare leven ervoor kan zorgen dat de budgetten en het beleid die zullen worden ontwikkeld, de plannen die zullen ontstaan een betere weerspiegeling zullen geven van de dromen, behoeftes, aspiraties en plannen van de hele maatschappij.

Elena Băsescu (PPE). - (RO) Tegen de achtergrond van de financieel-economische crisis is het werkloosheidspercentage onder vrouwen in 2009 gestegen met 1,6 procent en onder mannen met 2,7 procent.

In de politiek is de deelname van vrouwen aan de besluitvorming significant toegenomen. In het Europees Parlement is het percentage vrouwen gestegen van 31 procent naar 35 procent ten opzichte van het vorige mandaat. 36 procent van de Roemeense leden is vrouw. In Roemenië is bijvoorbeeld voor het eerst een voormalig vrouwelijk lid van het Europees Parlement gekozen tot voorzitter van de tweede kamer. Een ander voorbeeld ben ikzelf: ik heb mij onafhankelijk kandidaat gesteld voor het Europees Parlement en ben erin geslaagd om zonder steun van een partijlijst voldoende stemmen te halen, als jonge vrouw aan het begin van haar politieke carrière. In de private sector zijn vrouwen veel beter vertegenwoordigd. Een derde van hen...

(Spreekster wordt door de Voorzitter onderbroken)

Seán Kelly (PPE). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, de titel van het debat dat hier vanavond plaatsvindt is 'Gelijkheid tussen vrouwen en mannen', maar desondanks hebben de meeste sprekers wanneer zij iets over deze kwestie zeggen het over 'tussen mannen en vrouwen'.

Hiermee wordt denk ik deels de vraag van mevrouw Lulling beantwoordt, over waarom er sinds 1975 niet meer vooruitgang is geboekt. De reden hiervoor is traditie. Het is een cultureel iets. De rol van vrouwen werd als inferieur en ondergeschikt beschouwd. In veel landen over de hele wereld is dat nog steeds het geval en het is een grote uitdaging om hier verandering in te brengen.

Gelukkig heeft de EU echter goede vooruitgang geboekt en waarschijnlijk nergens meer dan in dit Parlement, waar sprake is van echte gelijkheid, zowel in aantallen als in opvattingen. Dat moet worden voortgezet via wetgeving, via doelstellingen en via richtlijnen.

Er werd ook gezegd dat we meer informatie voor jonge meisjes moesten hebben. Daar ben ik het mee eens, maar we hebben ook meer informatie voor jonge jongens nodig, vooral om de schade tegen te gaan die is veroorzaakt door veel films en televisieprogramma's die totaal niet bijdragen aan de ontwikkeling van een gelijke samenleving in de geest van gelijkheid. Er is nog veel werk te doen en daar moeten we nu een begin mee maken.

Czesław Adam Siekierski (PPE). - (PL) Mijnheer de Voorzitter, in moeilijke tijden is het meestal zo dat meer problemen in verband met de verzekering van het alledaagse welzijn van de familie terecht komen op de schouders van de vrouwen. Hiervoor zouden ze niet alleen op een algemene dankbaarheid moeten kunnen rekenen maar ook op cruciale steun in het kader van de sociale politiek. Ik vind dat we op dit vlak nog veel werk voor de boeg hebben.

Gendergelijkheid voor de vrouw en vrouwenrechten vloeien voort uit de mensenrechten. Het lijkt erop dat de creatie van overdreven veel wetgeving ter eerbiediging van dat basisrecht kan worden geïnterpreteerd als een volstrekte ontkenning van dit beginsel. Ten slotte kunnen we op het vlak van de gelijkheid van vrouwen en mannen het meest doen door een systeem van gepast onderwijs te hebben, aangezien respect voor vrouwen niet volstaat. Het kan niet helemaal worden gedefinieerd en beschreven in de beste documenten als het geen deel uitmaakt van onze cultuur, gewoontes en opvoeding.

Een Pools spreekwoord zegt dat van de vier hoeken van een huis de vrouw er drie schraagt en de man slechts een. Men kan dus zeggen dat deze situatie vrouwen onderscheidt en naar waarde schat ofwel dat ze zo al te zeer worden uitgebuit en dat het een voorbeeld van ongelijkheid is.

Vladimír Špidla, lid van de Commissie. – (CS) Dames en heren, dit was echt een ongemeen rijkgeschakeerd debat. Ik heb al heel wat debatten meegemaakt hier in het Parlement, maar dit was toch echt een van de rijkste. Wat voor mij duidelijk in het debat naar voren kwam, was dat het door de Europese Commissie en Europa als zodanig opgestelde beleid zo zijn innerlijke logica bezit en dat we verder moeten op de ingeslagen weg. Verankerd als ze zijn in de mensenrechten vormen gelijke kansen de hoeksteen van ons Europees bouwwerk. We moeten ons inzetten voor de daadwerkelijke realisering van gelijke rechten voor iedereen. Het bestaan van eilanden van niet consequent toegepaste gelijkheid van kansen is ronduit onaanvaardbaar.

Het in ons plan voor gelijkheid geformuleerde beleid dient, als het aan mij ligt, in de aankomende periode te worden voortgezet. Verder ben ik het met u eens dat de genderkwestie in de aankomende strategie "Europa 2020" aangescherpt moet worden. Want zoals reeds zovele malen tijdens het debat gezegd werd, kan - en daar sluit ik mij volmondig bij aan - een moderne samenleving om succesvol te zijn het zich niet veroorloven een deel van haar menselijk potentieel onbenut te laten. De gelijkheid van kansen vormt dan ook een groot Europees concurrentieel voordeel.

Dames en heren, er werd eveneens uitgebreid gedebatteerd over maatregelen, over culturele aspecten, over het opstellen van wetgeving in dit verband en over nog veel meer aspecten. Naar mijn mening is het onmogelijk hierover a priori een positief of negatief oordeel te vellen, laat dat heel duidelijk zijn. En ook hebben we inderdaad te maken met een groot aantal problemen. Het is echter tevens duidelijk dat veelal nieuwe, gedurfde wetgeving veel goeds tot stand kan brengen. Zo werd hier het Noorse voorbeeld genoemd van de quota voor de raden van bestuur van grote naamloze vennootschappen. De wet hiertoe heeft onmiskenbaar een positieve verandering tot stand gebracht en het zou dan ook zeer interessant zijn om de Noorse ervaringen eens nader onder de loep te nemen. Dat neemt niet weg dat niet uit het oog mag worden verloren dat de reeds bestaande wetgeving volledig ten uitvoer dient te worden gelegd.

Dames en heren, u heeft veelvuldig het belang onderstreept van een goed evenwicht tussen privé en werk en tevens is hier duidelijk gezegd dat de gelijkheid van kansen een zaak is van zowel mannen als vrouwen. Ik ben dan ook zeer verheugd dat we dit debat hier hebben kunnen voeren op basis van de ervaringen van beide geslachten. Ik denk dat we daar altijd ten volste gebruik van moeten maken.

De Voorzitter. – Commissaris Špidla, ik sluit mij graag aan bij alle loftuitingen vanuit verschillende kanten van dit Parlement, evenals bij alle goede wensen. Ik wens u het allerbeste en Gods zegen!

Marc Tarabella, rapporteur. – (FR) Mijnheer de Voorzitter, ook ik wil de commissaris graag complimenteren met deze laatste prestatie - ik, die hem vaak ben tegengekomen op andere terreinen - en verder wil ik iedereen bedanken voor dit grondige debat, waar veel leden aan hebben bijgedragen.

Ik heb met veel aandacht naar u allen geluisterd, en er hebben veel mannen gesproken, wat mij verheugt. In ieder geval meer dan in de Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid, omdat daar slechts vier van de 61 leden een man is, en dat is echt erg weinig. Ik ben het uiteraard eens met diegenen die gezegd hebben dat deze strijd ook door mannen gevoerd moet worden.

Ik kan niet ingaan op alles wat er gezegd is, maar mevrouw Lulling zei dat de stemming in de commissie geen comfortabele meerderheid heeft opgeleverd. Er waren 15 stemmen voor en 5 tegen, dus drie keer zoveel voor als tegen, bij 7 onthoudingen.

Ik weet dat er erg veel tijd is gaan zitten in paragraaf 38, over reproductieve gezondheid, seksuele rechten en in het bijzonder anticonceptie en abortus. Ik weet dat dat onderwerp gevoelig ligt, en ik wilde niet dat mijn verslag een vergaarbak werd, maar ik kon dat onderwerp niet buiten beschouwing laten.

Ik heb het dan in het bijzonder over het drama van jonge meisjes die per ongeluk zwanger worden omdat ze niet over alle informatie beschikten die ze nodig hadden. Wat me het meeste stoort is de hypocrisie van sommige mensen die dit soort situaties niet onder ogen willen zien en de problemen van deze jonge meisjes niet serieus nemen, maar die wel, als het een van hun eigen kinderen overkomt, het geld hebben om hen, tamelijk onopvallend, naar Zwitserland of ergens anders heen te sturen voor een "gezondheidskuur".

Wat de beloningsverschillen betreft heeft mevrouw Bauer terecht opgemerkt dat een getal van 25 procent verschil realistisch is als we de effecten van deeltijdwerk meetellen. Het is uiteraard moeilijk om deze exact te meten.

Dit verslag - en daarmee wil ik afronden, want ik heb nog maar een paar seconden - is geen vergaarbak, ook al zijn genitale verminking, de boerka en gedwongen huwelijken ter sprake gekomen. Ik verzeker u dat ik van mening ben dat deze praktijken in een democratie geen culturele verschijnselen zijn, maar praktijken die we met democratische middelen moeten bestrijden.

Maar als ik dat in het verslag had gezet, had dat de andere punten overschaduwd, die in mijn ogen belangrijker waren.

De Voorzitter. – Het debat is gesloten.

De stemming vindt woensdag 10 februari 2010 plaats.

Schriftelijke verklaringen (artikel 149)

Corina Crețu (S&D), schriftelijk. – (RO) Hoewel er voor het eerst in de geschiedenis meer vrouwen dan mannen op de arbeidsmarkt actief zijn, bestaan er nog steeds discriminerende verschillen op basis van geslacht. Een belangrijk deel van de arbeidsplaatsen voor vrouwen bestaat uit deeltijdbanen of banen op basis van een tijdelijk contract, tegen een loon dat niet in overeenstemming is met de baan. Na meer dan een halve eeuw sinds in de gemeenschapsverdragen het principe van gelijke beloning is opgenomen, moet een vrouw in de Europese Unie 418 dagen werken om net zoveel te verdienen als een man in 365 dagen.

Hoewel de EU een pioniersbeleid heeft gevoerd, stagneert het verschil in beloning sinds 2000. We beschikken over de juiste juridische instrumenten, en daarom pleit ik ervoor dat de volgende Europese Commissie zich inzet voor de omzetting in iedere lidstaat van Richtlijn 2006/54/EG betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke kansen en gelijke behandeling van mannen en vrouwen in arbeid en beroep. De recessie heeft voornamelijk sectoren getroffen die door mannen worden gedomineerd, maar het risico bestaat dat budgettaire beperkingen, ook in Roemenië, leiden tot het opheffen van vele arbeidsplaatsen bij overheidsdiensten, waar vrouwen het best vertegenwoordigd zijn. Ik beschouw het als essentieel dat het beleid voor gelijke kansen voor mannen en vrouwen niet teniet wordt gedaan door discriminerende maatregelen, gericht op werknemers in de publieke sector.

Vasîlica Viorica Dăncilă (S&D), schriftelijk. – (RO) Het verslag over de gelijkheid van vrouwen en mannen in de Europese Unie wil een nieuwe impuls geven aan gelijke kansen binnen de Europese unie, omdat het bevorderen van een reële en democratische gelijkheid tussen vrouwen en mannen een oriëntatiepunt blijft voor de realisatie van een democratie waarin de hele samenleving is geïntegreerd.

Gelijke kansen zijn een hefboom voor het sociale proces en moeten niet slechts een instrument van justitie blijven. In de meeste Europese staten blijft de segregatie naar beroep en sector bijna onveranderd, en dit vertaalt zich in lagere salarissen voor vrouwen, een kleiner aantal vrouwen dat werkt in het geval dat er ook kinderen moeten worden verzorgd, maar ook in de gedeelde verantwoordelijkheid van mannen en vrouwen in de gezinssfeer.

Ook moeten wij de rol van de vrouw in de Europese landbouw niet vergeten. Een derde van de werknemers in die sector zijn vrouwen, vaak onbetaald en niet beschermd door adequate sociale voorzieningen, aangezien de activiteiten zich afspelen in het kader van boerenbedrijven die voor het eigen gezin voedsel verbouwen.

Ik ben van mening dat het Europees Parlement steun moet verlenen aan het initiatief voor het oprichten van een Europees Waarnemingscentrum voor gendergeweld en daarmee Europese wetgeving voor de bescherming van slachtoffers, en eveneens het oprichten van een orgaan voor gelijke kansen bij de Verenigde Naties.

Sirpa Pietikäinen (PPE), schriftelijk. – (FI) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ik wil de heer Tarabella bedanken voor zijn uitstekende verslag over gelijkheid van vrouwen en mannen in de Europese Unie. De ongelijkheid tussen vrouwen en mannen op de arbeidsmarkt blijkt uit het feit dat vrouwen nog steeds slechts tachtig cent krijgen voor elke euro die mannen voor hetzelfde werk krijgen. Er bestaan al manieren om gelijke beloning te bereiken en het is nu de hoogste tijd die in praktijk te brengen. Het zou bijvoorbeeld verplicht moeten worden om arbeidseisen te beoordelen en op basis daarvan het loon vast te stellen. Er moeten sancties worden opgelegd aan werkgevers als er voor een arbeidsplaats geen degelijk programma voor gelijke behandeling is opgesteld. Vrouwen zouden op hun weg naar de top niet op een glazen plafond mogen stuiten vanwege hun sekse waardoor hun carrièreontwikkeling stokt. Zowel ondernemingen als de overheid moeten meer aandacht besteden aan het verhogen van het aantal vrouwen in hoge functies. Bij de vorming van de Europese Commissie zou elke lidstaat zowel een man als een vrouw als commissaris moeten voordragen. Zoals in het verslag staat, zijn ook de problemen met betrekking tot het combineren van werk en gezin van invloed op de gelijke behandeling van vrouwen en mannen in het arbeidsleven. Meer

gemeenschapsvoorzieningen voor kinderopvang en meer mogelijkheden voor ouderschapsverlof zijn manieren om de verschillen tussen vrouwen en mannen op de arbeidsmarkt weg te nemen. De Europese Unie heeft sociale regulering nodig. De Europese Unie is al begonnen te werken aan een gelijkwaardiger Europa: de positie van Europese vrouwen is dankzij de Europese regelgeving aanzienlijk verbeterd. De Europese Unie gaat wat gelijke behandeling betreft de goede kant uit, maar omdat dingen niet vanzelf gaan, is er in de toekomst een grotere sociale dimensie van de Europese Unie nodig om een gelijkwaardiger en socialer Europese Unie te waarborgen.

Daciana Octavia Sârbu (S&D), *schriftelijk*. – (RO) Een fundamenteel principe van de Europese Unie is gelijkheid tussen mannen en vrouwen. In de loop der tijd is er veel vooruitgang geboekt, maar er bestaan nog belangrijke discrepanties tussen de lidstaten met betrekking tot de gelijkheid van beloning, het bezetten van leidinggevende posities en het percentage vrouwen op de arbeidsmarkt. Ondanks bestaande gemeenschapswetgeving bestaat er in de lidstaten nog steeds een gemiddeld verschil van vijftien tot zeventien procent tussen het salaris van mannen en vrouwen. Vrouwen hebben slecht betaalde banen of werken in deeltijd. Als gevolg van de lagere inkomsten over de gehele loopbaan en daarmee van het pensioen van vrouwen, veroorzaken de verschillen in salaris armoede onder oudere vrouwen. 21 procent van de vrouwen vanaf 65 jaar staat bloot aan het risico op armoede, terwijl dat onder mannen slechts zestien procent is. Om voor mannen en vrouwen gelijke rechten te garanderen is het nodig dat de lidstaten anders gaan opereren met betrekking tot gendergelijkheid. Daarnaast onderstreep ik de noodzaak van een educatieprogramma op scholen, om te voorkomen dat stereotypen over vrouwen aan de volgende generatie worden doorgegeven.

Livia Járóka (PPE), *schriftelijk*. – (HU) De belangrijkste taak in verband met het EU-beleid voor de bevordering van de gelijkheid tussen mannen en vrouwen is de evaluatie van de resultaten en de mislukkingen van de routekaart voor vier jaar, die dit jaar afloopt, alsmede het bepalen van de hoofdlijnen van de nieuwe strategie. In de routekaart die volgend jaar van start gaat, moet – net als in de huidige routekaart – de juiste nadruk worden gelegd op het fenomeen van meervoudige discriminatie bij bepaalde bevolkingsgroepen, en moet er in de situatie van etnische minderheden meer aandacht worden besteed aan vrouwenrechtenaspecten. Het verslag wijst terecht op de schadelijke effecten van de wereldwijde economische crisis op de situatie van vrouwen, vooral wat betreft werkgelegenheid en de loonkloof tussen de seksen. Daarom is het cruciaal dat de nieuwe strategie het economische belang van gelijke kansen voor mannen en vrouwen in aanmerking neemt, aangezien uitsluiting op grond van sekse niet alleen onrechtvaardig is, maar ook de economie vertraagt. Daarom moeten de lidstaten en de ondernemingen in kwestie worden gestimuleerd om aan de ene kant het aspect van gelijkheid tussen de seksen op te nemen in hun strategieën voor de aanpak van de crisis, en aan de andere kant geen financiële bezuinigingen door te voeren die de gelijkheid tussen mannen en vrouwen nadelig beïnvloeden. De routekaart die na 2010 van kracht wordt, moet de belangrijkste doelstellingen van de vorige strategie handhaven, maar daarnaast meer aandacht besteden aan de aspecten voor de terugdringing van armoede en sociale uitsluiting, vooral in het licht van het Europese jaar dat aan dit onderwerp gewijd is. De nieuwe strategie moet een echt actieplan zijn, met realistische doelstellingen waarover rekenschap kan worden gevraagd. Verder is er veel efficiëntere coördinatie nodig tussen de Europese Commissie en de lidstaten voor de uitvoering van deze doelstellingen.

17. Agenda van de volgende vergadering: zie notulen

18. Sluiting van de vergadering

(De vergadering wordt om 22.50 uur gesloten)